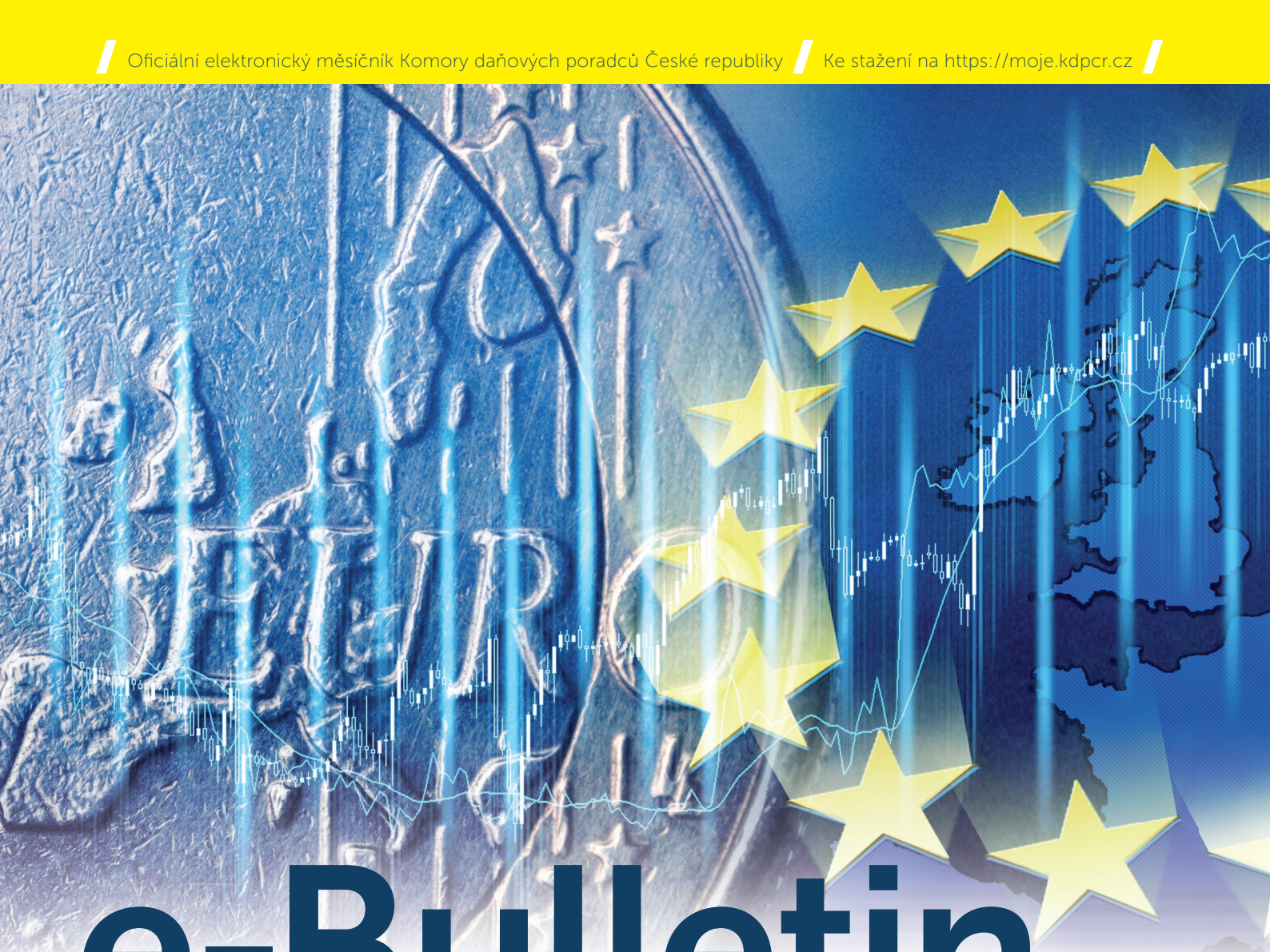

e-Bulletin

**Komory
daňových
poradců ČR**

5/2025

- / AKTUÁLNĚ:** Jednotné měsíční hlášení zaměstnavatele a zrušení srážkové daně
- / ROZHOVOR:** Kateřina Devlin
- / JUDIKATURA:** Daňový režim převodu majetku manželů
- / Daně z příjmů:** Uplatnění optimálních cen za PHM při použití soukromého vozidla podnikatele

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

LL.M. DAŇOVÉ PRÁVO

**SLEVA 10.000 Kč
při podání přihlášky do 31. 5. 2025**

Třísemestrální kurz v kombinované formě na tradiční a prestižní
Univerzitě Karlově.

Rozšiřte si své znalosti v oblastech:

mezinárodní zdanění příjmů | správa daní | trestní právo daňové
daňové právo EU | daně z příjmů | daň z přidané hodnoty

www.prf.cuni.cz/llmcz

+420 221 005 511

llmcz@prf.cuni.cz

Taje (nejen) daňových relativit

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

mezi přemítáním o tom, čím vás obšťastním v dnešním úvodníku komorového měsíčníku mi v ranní svodce přišlo pod ruku usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu 1 Afs 208/2023 – 57. No vlastně, „přišlo ve svodce“ není tak úplně přesné. Cinklo mi to na mobilu jako zpráva s kopií obrazovky od dlouholeté kolegyně s dovětkem „24/1 a 2 ještě jsem nedočetla“. Ted' o jakou kódovou řeč se jedná? Tak to by mě taky zajímalo. Proto jsem se na to s chutí vrhl.

Co po desetiletích existence těchto dvou ustanovení v zákoně o daních z příjmů může přijít převratného? Hned po prvním bodě jsem myslel, že to zase odložím, neboť probírat se dalším z nesčetných případů rozbředlé epidemie korunovo-dluhopisového moru, připomínajícího občas pověstného muže s koženou brašnou, se mi fakt nechtělo. Abych tomu ještě dal šanci, přeskákal jsem rovnou k odstavcům s vyšším číslem. Tam bylo rozuzlení, kde stálo, že slovní spojení „úroky z půjček a úroky z úvěrů“ použité v § 24 odst. 2 písm. zi) ZDP ve znění účinném po 1. 1. 2005 nelze ztotožnit s legislativní zkratkou „úroky z úvěrů a půjček“ zakotvenou v § 19 odst. 1 písm. zk) téhož zákona. To mi nepřišlo nijak převratné. Předložený případ byl vyřešen, poměrně logicky a jasně, nic dalšího snad netřeba. Moji pozornost však rozptyloval fakt, že v usnesení stále následovaly další a další odstavce. A hned bod 32 mi řekl, jaké dějství následuje. Aniž by to jakkoliv ovlivnilo závěr samotné zde posuzované věci, zrelativizoval další text mé zažité představy o tom, co to znamená, když něco je „také“ nějaké (zde myšleno „daňově uznatelné“). Ustanovení druhého odstavce § 24 ZDP zní podle mě docela jasně „výdaji podle odstavce 1 jsou také“. Co je k tomu potřeba dodávat?

Podle usnesení je však skutečnost, že náklady v něm uvedené jsou „také“ daňově uznatelné, potřeba chápat „spíše jako základní východisko pro výklad jednotlivých norem obsažených v druhém odstavci § 24, které však zcela nevyklučuje potřebu testovat některé zde uvedené náklady nadále také podmínkami generální klauzule podle § 24 odst. 1“.

Tak a ted' „babo, rad“ co je „spíše“, „zcela“ a „některé“. Nejspíš si pořídím černou kočku na rameno a do ruda rozpálený krb. Mlhavě se mi vybavují hodiny fyziky, kde nám říkali něco o relativitě. Poradou se strýčkem Googlem se vše propojilo. Již Albert Einstein uhodil hřebíček na hlavičku, když řekl: „Nejtěžší věcí na světě je porozumět dani z příjmů.“ A kdo je zde větším odborníkem na relativitu? A ted' mě prosím už omluvte, běží 60. minuta finálového zápasu Kometa–Dynamo, při kterém se mi o relativitě takto krásně přemítalo. Brno začíná dunět oslavami vítězství, barví se do modra a nemohu u toho chybět.

Při čtení tohoto čísla e-Bulletinu vám přeji příjemné ponoření se do tajů všech možných relativit, krásný den a všem vítězům zaslouženou oslavu. /

Ing. Tomáš Urbášek, LL.M.

Člen Prezidia KDP ČR, Partner PwC

Obsah

e-Bulletin Komory daňových poradců ČR / 5/2025

Úvodník

Ing. Tomáš Urbášek, LL.M. 1

Aktuálně

Měsíc v kostce 3
Profesní okénko 3
Aktuálně z Finanční správy a účetnictví 12
Aktuálně ze zpráv CFE 14
Poslanci podpořili jednotné měsíční hlášení
zaměstnavatele a zrušení srážkové daně 16
Je jednatel odpovědný za pokuty za kartel?
(Arthur Braun) 38
Ombudsman upozorňuje na rizika tzv. superdávky 44
Aktuálně z ČR 46

Judikatura

Daňový režim převodu majetku manželů
(Tomáš Brandejs) 4
Oznámení o ukončení daňové kontroly je formou
procesního rozhodnutí, byť s omezenou
přezkoumatelností 6
Nejvyšší správní soud připomněl, že po daňových
subjektech nelze požadovat absolutní jistotu
při prokazování skutkových okolností 8
Formální chyby při tvorbě rezerv mohou zcela zneplatnit
jejich daňovou uznatelnost 10

Rozhovor

Kateřina Devlin: Práce s judikaturou je pro vedení
soudních sporů v daňové oblasti zásadní 18
Monika Novotná: Do nezávislosti advokacie
nebo do principu důvěrnosti se dá zasáhnout třeba
i v rámci daňových předpisů 50

Z KDP ČR

Česko-německá daňová konference: Odborné diskuse,
legislativní novinky i pohledy na profesní praxi 24

Ostatní

Dědictví v daňových souvislostech aneb na co si
dát pozor a pamatovat u zděděné nemovitosti, část II.
(Petr Koubovský) 26
Zpráva Evropského orgánu pro bankovníctví o využívání
pojištění pohledávek (Václav Mánek, Rudolf Suk) 35
Náhradní výživné bude možné využívat o dva roky déle 45
Novinky z oblasti české a evropské regulace finančních
institucí (Kristýna Tupá, Martin Svoboda,
Karolína Hlavinková, Šimon Pavlič) 48

Daně z příjmů

Uplatnění optimálních cen za PHM při použití soukromého
vozidla podnikatele (Ivan Macháček) 40

Elektronický měsíčník

Komora daňových poradců České republiky

Kozí 4, 602 00 Brno, tel.: +420 542 422 311

IČO: 44995059

moje.kdpcr.cz

www.kdpcr.cz

e-mail: kdp@kdpcr.cz

Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR

pod číslem E 22060

ISSN 1211-9946

Toto číslo vyšlo 7. 5. 2025,

datum uzávěrky: 5. 5. 2025.

Nakladatelsky a redakčně zajišťuje společnost

IMPAX, spol. s r. o.

Vedoucí redaktor: Mgr. Jaroslav Kramer

Redakce: Eliška Voplakalová, David Mařík, Sára Labajová

Články neprocházejí recenzním řízením. Články obsahují názory
autorů, které se nemusí shodovat se stanovisky KDP ČR.

Udělení souhlasu: Autor poskytnutím rukopisu dává redakci
souhlas s rozmnožováním, rozšiřováním a sdělováním příspěvku
na webových stránkách KDP ČR, v právních informačních systémech
a na internetových portálech spolupracujících s KDP ČR.

Ilustrační fotografie Shutterstock.com, není-li uvedeno jinak.

Objednávky inzerce na inzerce@impax.cz nebo tel.

+420 606 404 953. Mediakit a další informace na www.impax.cz.

Měsíc v kostce

Připomínky KDP ČR k nové legislativě

Komora daňových poradců ČR zaslala v dubnu na Ministerstvo financí ČR připomínky k návrhu vyhlášky, která upravuje způsob výpočtu podlahové plochy pro účely daně z přidané hodnoty. Připomínky naleznete [zde](#). Komora také zaslala resortu připomínky k Návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní a o změně dalších souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Návrh zákona je návrhem čistě implementačním a je reakcí na směrnici Rady EU, kterou se mění směrnice 2011/16/EU o správní spolupráci v oblasti daní (směrnice DAC 9). Připomínky naleznete [zde](#).

Zpráva o činnosti Komory

Zajímá Vás jak probíhal rok 2024 na Komoře daňových poradců? Pokud ano, máme pro vás připravenou Zprávu o činnosti. Nečekejte jen suchá čísla a statistiky, ale odhalte v ní bohatý zážitek z událostí, které jsme během loňského roku prožili. Dozvíte se o našich vzdělávacích akcích, průběhu zkoušek na nové daňové poradce a naší aktivní účasti v legislativním dění. Rovněž se dočtete o naší spolupráci s partnery a našich zahraničních aktivitách. Buďte informovaní a projděte si Zprávu na odkazu [zde](#).

☞ Smuteční oznámení

S lítostí Vám oznamujeme, že zemřeli pan Ing. Ladislav Pop, daňový poradce č. 3780, ve věku 77 let; paní Ing. Hana Paříková, daňový poradce č. 3741, ve věku 51 let, a pan Ing. Pavel Jakoubek, daňový poradce č. 2961, ve věku 67 let. Dovolujeme si tímto vyjádřit všem pozůstalým a přátelům upřímnou soustrast. /

Za Komoru daňových poradců ČR Radek Neužil, tajemník KDP ČR

PROFESNÍ OKÉNKO

Daňoví poradci často pracují pro své klienty na základě uzavřené smlouvy o zastupování. Osvědčením o uzavření takové smlouvy je zpravidla listina nazvaná „plná moc“.

Samotná plná moc tedy není smlouvou, ale jen listinou prokazující existenci takového zplnomocnění (zejména je-li smlouva uzavřena ústně), kterou se zmocněná osoba prokazuje třetím osobám.

V rámci disciplinárního řízení se často setkáváme se situací, kdy daňový poradce s klientem ukončí smluvní vztah, aniž by klient nebo sám daňový poradce oznámil tuto skutečnost správci daně. U správce daně zůstává uložena plná moc k zastupování a správce daně tuto skutečnost při svých úkonech logicky zohledňuje, tedy doručuje, vyzývá, oznamuje, vyměřuje atd., o všech těchto úkonech informuje toho, kdo je v plné moci jako zástupce uveden.

Disciplinární komise doporučuje daňovým poradcům, aby se v případě ukončení smluvního vztahu s klientem přesvědčili, že plná moc, která byla uložena u správce daně (či jiného orgánu), je odvolána a že správci daně je známo, že daňovému poradci již nemá být doručováno a že již není zplnomocněn jménem klienta konat. Oznámení o ukončení zastupování na základě plné moci je v zájmu klienta i poradce samotného. /

Zdroj: Disciplinární komise KDP ČR

Daňový režim převodu majetku manželů

Soudní dvůr EU se ve svém nedávném rozhodnutí věnoval režimu daně z přidané hodnoty u převodu majetku, který byl před prodejem v osobním vlastnictví prodejce a nebyl používán k ekonomické činnosti.

Tomáš Brandejs

Daňový poradce, č. o. 3191,
Deloitte

Podle rozhodnutí Soudního dvora EU (dále též jen „Soudní dvůr“) ze dne 3. dubna 2025 ve věci C-213/24 Grzera musí být článek 9 odst. 1 směrnice Rady 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty vykládán v tom smyslu, že za osobu povinnou k dani vykonávající samostatně ekonomickou činnost může být považována osoba, která převede pozemek, který byl původně součástí jejího osobního majetku, přičemž pověřil přípravou prodeje profesionálního podnikatele, který jakožto příkazník této osoby provádí aktivní obchodní kroky k prodeji nemovitostí a za účelem tohoto prodeje využívá prostředky podobné prostředkům používaným výrobcem, obchodníkem nebo osobou poskytující služby ve smyslu tohoto ustanovení. Tento článek nebrání tomu, aby za osobu povinnou k dani bylo považováno zákonné

společenství tvořené manžely spoluvlastníky, pokud se tito manželé třetím osobám jeví jako osoby, které společně uskutečnily prodej pozemku patřícího do jmění tohoto společenství, který představuje ekonomickou činnost, a pokud uvedené zákonné společenství jmění nese ekonomické riziko spojené s výkonem této činnosti.

Režim daně z přidané hodnoty u převodu majetku, který byl před prodejem v osobním vlastnictví prodejce a nebyl používán k ekonomické činnosti, byl předmětem posuzování Soudním dvorem už několikrát. Aktuální rozhodnutí opět o něco detailněji komentuje daňový režim převodů a do určité míry napovídá, jak variabilně lze posoudit převod majetku ve společném jmění manželů.

Šlo o polský případ a specifika polské úpravy se zásadně propsala do analýzy daňových dopadů. Uzavřením manželství totiž vzniká v Polsku mezi manžely ze zákona majetkové společenství bez právní subjektivity, což dovedlo předkládající soud k úvahám mimo jiné i nad tím, kdo je považován za osobu povinnou k dani – zda společenství, nebo každý z manželů zvlášť.

Protože však manželé, kteří figuruji v případě Grzera, vlastnili pozemky (před jejich rozparcelováním a prodejem) dlouhé desítky let a nikdy je nepoužili k ekonomické činnosti, nebylo zřejmé, zda je vůbec možné někoho za osobu povinnou k dani považovat. Primárně tak bylo nutné vyřešit, zda jsou prodeje pouhou správou osobního majetku. Finanční úřad měl za to, že tyto prodeje představují ekonomickou činnost, jelikož pozemky byly před jejich prodejem přeměněny ze zemědělské půdy na stavební pozemky a také protože byl zakoupen další pozemek za účelem vytvoření vnitřních a přístupových cest k jednotlivým parcelám.

Nicméně manželé takové kroky vedoucí k prodeji nečinili sami. Pověřili tím profesionální kancelář, která provedla celou řadu organizovaných činností vedoucích nejen k rozdělení a změně klasifikace ze zemědělských na stavební pozemky, ale i k zavedení inženýrských sítí, k získání potřebných povolení k výstavbě a připravila i smlouvy o prodeji. Trvali na tom, že prodeje spadají pod pouhou správu jejich osobního majetku právě proto, že do přípravy k prodeji nezasahovali, ale zadali vše makléři.

Dle Soudního dvora směrnice o DPH má velmi široký rozsah působnosti. Pojem osoba povinná k dani navazuje na definici „ekonomické činnosti“, která zahrnuje veškerou činnost výrobců, obchodníků a osob poskytujících služby, a zejména využívání hmotného nebo nehmotného majetku za účelem získávání pravidelného příjmu. U prodeje stavebního pozemku Soudní dvůr upřesnil, že relevantním kritériem pro posouzení je skutečnost, zda dotčená osoba podnikla aktivní kroky k prodeji nemovitostí a využila přitom prostředky podobné prostředkům používaným obchodníkem, jako je zavedení inženýrských sítí na pozemky, jakož i osvědčené marketingové nástroje. Stejně tak tomu bude,

Dle Soudního dvora může být osobou povinnou k dani majetkové společenství bez právní subjektivity, případně každý z manželů zvlášť.

pokud za tím účelem prodejce využije služeb profesionálního kontraktora.

Soudní dvůr tak prodej pozemků v případě Grzera vnímá jako uskutečňování ekonomické činnosti a dotčeného prodejce jako osobu povinnou k dani. V rámci položené otázky týkající se identity hledané osoby povinné k dani pak dle Soudního dvora neexistuje jednoznačná odpověď, protože klíč k definitivnímu určení má pouze předkládající soud. Dle Soudního dvora může být osobou povinnou k dani majetkové společenství bez právní subjektivity – bude tomu tak ale jen tehdy, pokud se manželé třetím osobám jeví jako osoby, které společně uskutečnily prodej pozemku patřícího do jmění společenství a pokud hospodářské riziko spojené s prodejem pozemků nese majetkové společenství. Jinak by měl být za osobu povinnou k dani považován každý z manželů zvlášť. /

Rozhodnutí Soudního dvora EU (dále též jen „Soudní dvůr“) ze dne 3. dubna 2025 ve věci C-213/24 Grzera, generální advokát J. Kokott, <http://eur-lex.europa.eu>

„Článek 9 odst. 1 – Pojmy ‚osoba povinná k dani‘ a ‚ekonomická činnost‘ – Prodej zemědělského pozemku pro bytovou výstavbu – Příprava k prodeji zmocněncem jednajícím jako profesionální podnikatel – Zákonné společenství jmění manželů – vlastníků“

Související ustanovení:

/ § 5 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (dále jen „zákon o DPH“)

Související rozhodnutí:

/ C-180/10 Slaby
/ C-655/19 AJFP
/ C-340/15 Nigl

Judikatura krátce

Oznámení o ukončení daňové kontroly je formou procesního rozhodnutí, byť s omezenou přezkoumatelností

Správce daně zahájil daňovou kontrolu na základě oznámení v březnu 2022, přičemž tato kontrola byla formálně ukončena doručením oznámení o jejím ukončení v lednu 2023. Ještě před ukončením kontroly však daňový subjekt podal vyjádření k výsledku kontrolního zjištění, které správce daně při ukončení kontroly nezohlednil. Následovala podání k Odvolacímu finančnímu ředitelství, která vedla k tomu, že bylo nařízeno přezkumné řízení oznámení o ukončení daňové kontroly. Na jeho základě bylo toto oznámení rozhodnutím daňových orgánů zrušeno a kontrola pokračovala.

Proti tomuto rozhodnutí se však daňový subjekt bránil, protože považoval pokračování v daňové kontrole po jejím formálním ukončení za nezákonné. Městský soud se s touto žalobou ztotožnil a rozhodl, že pokračování v daňové kontrole po doručení oznámení o jejím ukončení je nezákonným zásahem správce daně. Zároveň správci daně zakázal v daňové kontrole pokračovat a přikázal mu obnovit stav po doručení oznámení. Soud argumentoval, že oznámení není rozhodnutím ve smyslu § 101 odst. 1 daňového řádu, neboť nemá tzv. materiální povahu rozhodnutí – neukládá povinnosti, nepřiznává práva ani neprohlašuje práva a povinnosti. Přezkum je ale možný pouze u rozhodnutí. Rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství o nařízení přezkumu oznámení, které není rozhodnutím, je tak nicotné. Soud zdůraznil, že pokud by bylo možné oznámení o ukončení daňové kontroly kdykoli přezkoumávat a následně zrušit, zcela by tím byla popřena právní jistota daňových subjektů a finální charakter tohoto oznámení.

Tomuto závěru se však správce daně bránil u Nejvyššího správního soudu. V kasační stížnosti mimo jiné uvedl, že oznámení o ukončení daňové kontroly na rozdíl od nižšího soudu za rozhodnutí považuje. Podle jeho názoru lze toto oznámení přezkoumávat a případně zrušit v rámci přezkumného řízení dle daňového řádu. Argumentoval, že podle § 85 odst. 5 daňového řádu se na oznámení v rámci daňové kontroly vztahují pravidla typická pro rozhodnutí – například není možné proti nim podat opravný prostředek. Pokud by nešlo o rozhodnutí, byla by tato výjimka bezpředmětná. Absence odůvodnění je sice znakem odlišným od rozhodnutí, avšak zákon v některých případech výslovně umožňuje vydání rozhodnutí bez odůvodnění. Podobně absence opravného prostředku nemusí nutně svědčit o tom, že se nejedná o rozhodnutí. Oznámení podle něj mají zásadní dopad na práva a povinnosti daňového subjektu – v případě zahájení kontroly vznikají povinnosti spolupráce, přístup ke kontrolovaným prostorům atd., a při ukončení kontroly naopak tyto povinnosti zanikají. Daňová kontrola ►►

má zásadní dopad na postavení daňového subjektu, a proto by její zahájení i ukončení mělo být podle správce daně formalizováno prostřednictvím rozhodnutí, které by umožnilo následný přezkum, pokud by byla kontrola ukončena v rozporu se zákonem.

Naproti tomu argumentace daňového subjektu ve vyjádření ke kasační stížnosti navazovala na rozhodnutí městského soudu. Podle něj nejde v případě daňové kontroly o správní řízení, nýbrž o procesní postup, tedy soubor úkonů správce daně směřujících k ověření správnosti daňového tvrzení. Proto ani jednotlivé akty v rámci daňové kontroly, včetně jejího zahájení či ukončení, nemají povahu rozhodnutí. Oznámení o ukončení kontroly pouze informuje daňový subjekt o tom, že kontrolní úkony skončily. Nezakládá, nemění ani neruší žádná subjektivní práva či povinnosti. Z tohoto důvodu nevyhovuje definici rozhodnutí podle § 101 odst. 1 daňového řádu. Uznání oznámení za rozhodnutí by podle daňového subjektu umožnilo jeho přezkoumávání a případné zrušení, což by vedlo k nebezpečné nejistotě. Daňová kontrola, která byla řádně ukončena, by mohla být kdykoliv znovu otevřena a tím by došlo k popření zásady právní jistoty a ochrany dobré víry daňových subjektů.

Poukázal také na to, že zákonodárce se záměrně vyhnul termínu „rozhodnutí“. Pokud by bylo skutečným úmyslem zákonodárce, aby oznámení byla považována za rozhodnutí, výslovně by tak dle daňového subjektu učinil. Namísto toho však zákon používá termín „oznámení“, což má reflektovat jejich informativní povahu. Správce daně má v rámci kontroly rozsáhlé pravomoci, může vstupovat do sídel podnikatelů, vyžadovat podklady, provádět výslechy a ukládat sankce za nesoučinnost. Ukončením daňové kontroly přestává správce daně disponovat těmito oprávněními vůči danému zdaňovacímu období. Pokud by bylo možné toto ukončení kdykoliv zrušit, ztratilo by dle daňového subjektu své praktické účinky. Z právní jistoty plyne, že jakmile je daňová kontrola ukončena, měl by být její závěr stabilní. Změna tohoto stavu musí být podle něj výjimečná a opřená o zákonné prostředky, nikoli o extenzivní výklad, který by narušoval ochranu daňového subjektu. Pro daňový subjekt je důležité vědět, zda může považovat svou povinnost spolupracovat na kontrole za splněnou. Pokud správce daně oznámí její ukončení, subjekt logicky očekává, že kontrolní fáze skončila. Nečekané „znovuoživení“ kontroly může vést ke ztrátě důvěry v právní systém.

Daňový subjekt zároveň poukázal na rozporuplnou judikaturu, která se tímto problémem již zabývala, i na rozdílné výklady daňové správy a daňových subjektů naznačující, že současná úprava daňové kontroly není v tomto bodě zcela jasná. Nabízí se proto otázka, zda by nebylo vhodné provést legislativní zpřesnění. Zákon by mohl explicitně vymezit, že oznámení o zahájení či ukončení daňové kontroly není rozhodnutím, čímž by se předešlo dalším výkladovým sporům. Na druhou stranu by však měl zajistit odpovídající ochranu daňového subjektu před svévolným jednáním správce daně. Pokud by bylo oznámení považováno za neformální úkon, měl by zákon nabídnout možnost jeho přezkoumání např. ve formě stížnosti nebo návrhu na přezkum, který by měl své jasné mantinely. Bez ohledu na povahu oznámení by zákon měl vymezit, zda a za jakých okolností je možné již ukončenou daňovou kontro-

lu znovu otevřít. Případné znovuzahájení by mělo podléhat přísnému režimu, například se souhlasem vyššího orgánu.

Nejvyšší správní soud však argumentaci městského soudu a daňového subjektu nepřijal. Hlavním předmětem sporu bylo právní posouzení povahy oznámení o ukončení daňové kontroly, které městský soud nepovažoval za rozhodnutí. Tento přístup byl však podle NSS v rozporu s dosavadní judikaturou i smyslem a účelem daňového řádu.

Zákonnou definici rozhodnutí obsahuje § 101 odst. 1 daňového řádu: „*Správce daně ukládá povinnosti nebo přiznává práva anebo prohlašuje práva a povinnosti stanovené zákonem rozhodnutím.*“ Tento materiální znak NSS aplikoval na oznámení o ukončení daňové kontroly a dospěl k závěru, že jej dané oznámení bezpochyby naplňuje. Oznámení o ukončení daňové kontroly podle NSS totiž zásadně zasahuje do právní sféry daňového subjektu, neboť deaktivuje jeho práva a povinnosti, které mu po dobu kontroly náležely. Tento moment má zásadní právní význam. Oznámení je aktem s materiálním účinkem, a tedy musí být považováno za rozhodnutí, bez ohledu na formální označení.

Městský soud odkazoval na dřívější rozsudek krajského soudu, který oznámení za rozhodnutí nepovažoval. NSS ovšem připomíná, že v tomto případě nebyla povaha oznámení posuzována ve všech souvislostech a že tento výklad není udržitelný ve světle pozdějších rozhodnutí. Klíčovým precedentem je usnesení rozšířeného senátu NSS 2 Afs 144/2004–110 a následný rozsudek 6 Ads 274/2023–32, které definují daňovou kontrolu, včetně jejího zahájení a ukončení, jako zásah do práv daňového subjektu. Soud výslovně zdůrazňuje materiální znaky rozhodnutí i zásahu a potvrzuje, že oznámení je formou procesního rozhodnutí, byť s omezenou přezkoumatelností.

Důvodová zpráva k novele daňového řádu provedená zákonem č. 283/2020 Sb. výslovně označuje oznámení o zahájení a ukončení daňové kontroly za formální rozhodnutí procesní povahy, u něhož není možné využít opravné prostředky. Tím potvrzuje záměr zákonodárce vyčlenit tento úkon z režimu běžných rozhodnutí, aniž by popřela jeho povahu jako rozhodnutí vůbec. Ačkoliv důvodová zpráva není právním předpisem, jde podle NSS o klíčový interpretační prostředek, který napomáhá objasnit smysl zákonné úpravy. NSS proto vychází z tohoto podkladu při hodnocení ústavně konformního výkladu daňového řádu.

Podle daňového řádu lze oznámení o ukončení daňové kontroly přezkoumat v rámci dozorčího řízení. Toto řízení není opravný prostředek ve smyslu § 85 odst. 5 daňového řádu, a proto se na něj nevztahuje výluka, kterou zákonodárce u oznámení výslovně stanovil. Argumentace daňového subjektu, že zrušením oznámení dojde k „oživení“ ukončené daňové kontroly, je podle NSS také mylná. Pokud bylo oznámení nezákonné, daňová kontrola nebyla ukončena řádně a správce daně má povinnost své pochybení napravit. Možnost opravy v přezkumném řízení je pak součástí funkčního a spravedlivého správního procesu. /

VÍCE: Rozsudek Nejvyššího správního soudu 5 Afs 247 /2024, dostupné na www.nssoud.cz

Nejvyšší správní soud připomněl, že po daňových subjektech nelze požadovat absolutní jistotu při prokazování skutkových okolností

Správce daně vedl spor s daňovým subjektem ohledně uznání daňových nákladů v podobě režijních služeb, jejich rozsahu, skutečném provedení a způsobu jejich doložení. Daňový subjekt, společnost působící zejména ve výrobě kovových komponent pro automobilový průmysl, uzavřel v roce 2012 a 2013 smlouvy o dílo s externími subjekty. Předmětem smluv bylo zajištění pomocných režijních činností: úklid provozovny, čištění strojů, balení výrobků, údržba, manipulační práce a drobné stavební úkony. Tyto služby byly pravidelně fakturovány a hrazeny, přičemž daňový subjekt je zahrnul do daňově uznatelných nákladů.

Situace se změnila v červenci 2016, kdy finanční úřad zahájil daňovou kontrolu za zdaňovací období roku 2013. Výsledkem této kontroly bylo neuznání nákladů na zmíněné služby v celkové výši cca 7,5 milionu Kč, protože správce daně dospěl k závěru, že daňový subjekt dostatečně neprokázal, že služby byly skutečně poskytnuty v deklarovaném rozsahu a hodnotě. Podle správce daně chyběla specifikace, kdy, kdo a v jakém rozsahu dané služby poskytoval, a chybělo také jednoznačné propojení fakturovaných částek s konkrétními službami. Byť někteří svědci potvrzovali obecnou přítomnost externích pracovníků, jejich výpovědi nedosahovaly požadované přesnosti a rozsahu, který by podle správce daně odpovídal fakturovanému objemu.

Daňový subjekt se proti tomuto rozhodnutí bránil u krajského soudu žalobou, v níž namítal zejména nesprávné hodnocení důkazů, porušení procesních pravidel daňového řízení a neprovedení některých navržených důkazních prostředků. Krajský soud však žalobu zamítl a v zásadě převzal argumentaci správce daně a odvolacího orgánu. Soud uvedl, že není třeba mít konkrétní pochybnosti k zahájení daňové kontroly a že daňový řád nevyžaduje protokolaci všech ústních jednání. K námitce neprovedených důkazů pak dodal, že daňový subjekt údajně nedoložil, jaké konkrétní skutky měly být těmito důkazy prokázány.

Daňový subjekt se tak dále obrátil na Nejvyšší správní soud. V kasační stížnosti tvrdil, že rozhodnutí správce daně i rozsudek krajského soudu spočívají na nesprávném právním posouzení

věci a obsahují vady řízení. Přestože daňový subjekt uvedl, jaké důkazy navrhuje a co jimi chce prokázat, nebyly tyto důkazy vyhodnoceny, a to ani v odůvodnění rozhodnutí. Zpráva o kontrole ani rozhodnutí pak neobsahovaly srozumitelný výklad, proč byly důkazy odmítnuty nebo jak byly hodnoceny. Správce daně také nepředložil daňovému subjektu neveřejnou část spisu, kde mohly být uvedeny důležité úvahy o hodnocení důkazů. Poukázal také na rozsudek NSS, který konstatuje, že: „Pokud správce daně odmítne provést důkazní návrhy, musí z jeho rozhodnutí být zřejmé, proč tak učinil. Nelze připustit, aby byl důkazní návrh odmítnut mlčky, bez odůvodnění.“

Daňový subjekt tvrdil, že právě tato povinnost nebyla ze strany správce daně dodržena. Důkazní návrhy, které podle jeho tvrzení podrobně popsaly způsob kalkulace, objednávání a kontroly nákupů služeb, byly podle ní ignorovány, nebo alespoň nehodnoceny srozumitelně. Rozsudek krajského soudu přitom neobsahuje odpovědi na otázky, proč správce daně důkazy odmítl a proč soud považoval toto odmítnutí za dostačující.

Nejvyšší správní soud konstatoval, že kasační stížnost je důvodná, neboť krajský soud nesprávně posoudil otázku unesení důkazního břemene. Základním ustanovením, které upravuje důkazní břemeno v daňovém řízení, je § 92 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu. Podle něj daňový subjekt prokazuje všechny skutečnosti, které je povinen uvádět v daňovém tvrzení, a správce daně je pak oprávněn prokazovat skutečnosti vyvracející věrohodnost, průkaznost a správnost těchto tvrzení.

Jak judikatura opakovaně uvádí, formálně bezvadné doklady nemusí být automaticky považovány za dostačující, pokud jsou přítomny důvodné pochybnosti o jejich věrohodnosti. V takovém případě však správce daně musí existenci těchto pochybností prokázat. NSS ve svém rozhodnutí připomněl zásadní judikaturu, zejména nálezy Ústavního soudu, podle kterého nelze po daňových subjektech požadovat absolutní jistotu při prokazování skutkových okolností. Důkazní břemeno je unesené tehdy, když daňový subjekt prokáže své tvrzení s dostatečnou mírou pravděpodobnosti, která nevzbuzuje vážné pochyby. V projednávaném případě bylo předmětem sporu, zda daňový subjekt unesl důkazní břemeno ohledně tvrzení, že mu dodavatelé poskytli fakturovaná plnění v daném roce. Správce daně v rámci daňové kontroly zpochybnil reálnost těchto plnění na základě řady okolností, které považoval za podezřelé. Dodavatelé totiž sídlili na tzv. virtuální adrese a neměli reálnou provozovnu. Nekomunikovali se správcem daně a byli personálně propojeni. Na jejich účtech probíhaly nestandardní finanční operace a nedodržovali smluvní ustanovení o dokumentaci poskytovaných prací. Správce daně na tomto základě dovodil, že deklarovaná plnění buď neproběhla, nebo jejich rozsah nebyl dostatečně prokázán.

NSS však vyjádřil nesouhlas s tím, jakým způsobem správce daně důkazy hodnotil. Zdůraznil, že charakter prací (pomocné, rutinní činnosti) nevyžaduje podrobnou dokumentaci každého jednotlivého úkonu. V případě dlouhodobé spolupráce, která má opakující se povahu, postačí obecné doložení, že činnosti probíhaly. Soud také upozornil, že důkazní hodnocení musí zohledňovat ekonomickou realitu. V dané věci neexistovaly indicie, že by stěžovatelka měla motivaci simulovat fiktivní plnění. Právě naopak – najímání externích pracovníků mělo racionální základ, včetně reakce na nedostatek pracovních sil. Zvláštní pozornost věnoval NSS svědeckým výpovědím externích pracovníků, kteří potvrdili, že skutečně pro daňový subjekt pracovali. Krajský soud i správce daně tyto výpovědi bagatelizovali s odůvodněním, že jsou obecné, chybí detaily a v některých případech svědci neznali své „zaměstnavatele“. NSS ale upozornil, že u jednoduchých pomocných činností není reálně možné očekávat detailní popis každého jednotlivého úkonu. Zároveň nesoulad ve znalosti dodavatele (zejména

v situaci, kdy byl zprostředkovatel) není sám o sobě důvodem k vyloučení věrohodnosti svědeckví. Pokud svědci potvrdili, že pracovali v areálu daňového subjektu, měli kontakt s jeho zaměstnanci a znali typ vykonávané práce, svědeckví je relevantní.

Dalším zásadním závěrem bylo upozornění na nutnost konzistentního a objektivního hodnocení důkazů. NSS konstatoval, že správce daně (a následně krajský soud) uplatnil vůči daňovému subjektu nepřiměřeně přísný přístup. Na jedné straně zpochybňoval každý důkazní prostředek jako nedostatečný, aniž by se zabýval jejich celkovým kontextem a vzájemnou návazností. Na straně druhé vyvozoval dalekosáhlé negativní závěry z jednotlivých indicií ohledně dodavatelů.

Soud připomněl, že důkazní hodnocení musí respektovat zásady logiky, objektivnosti a zákazu libovůle. Pokud se má správce daně odchýlit od závěrů, ke kterým by vedlo standardní posouzení předložených důkazů, musí pro to existovat jasné, věcně podložené důvody. Za obzvláště problematické pak NSS označil, že správce daně *de facto* přenesl břemeno prokazování neprůkaznosti plnění zpět na daňový subjekt. Tento přístup je podle soudu v rozporu se zásadou *in dubio pro libertate* (v pochybnostech ve prospěch účastníka) a s § 92 daňového řádu.

Ve chvíli, kdy daňový subjekt předloží konzistentní řetězec důkazů, které dávají smysl v ekonomickém i faktickém kontextu, nelze pouze na základě nedokonalostí či formálních nedostatků těchto důkazů dovodit, že k plněním nedošlo. To by znamenalo, že by daňové subjekty nesly důkazní břemeno v míře, která je nad rámec zákonné povinnosti.

Nejvyšší správní soud tím připomněl, že smyslem daňového řízení není „nachytat“ podnikatele na nedostacích v evidenci, ale objektivně zjistit skutečný stav věci. Správce daně musí respektovat, že v ekonomické realitě není možné všechny okolnosti doložit „na 100 %“ a že i méně formální důkazy mohou postačovat, pokud v celkovém kontextu dávají smysl. /

VÍCE: Rozsudek Nejvyššího správního soudu 7 Afs 243/2023, dostupné na www.nssoud.cz

Sledujte Komoru daňových poradců ČR
na sociální síti **LinkedIn**

Formální chyby při tvorbě rezerv mohou zcela zneplatnit jejich daňovou uznatelnost

Finanční úřad provedl u daňového subjektu kontrolu daně z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2015. Kontrola vyústila v dodatečné doměření daně a uložení penále. Zásadním důvodem pro tento krok bylo domnělé porušení podmínek pro tvorbu rezerv na opravy hmotného majetku. Správce daně dospěl k závěru, že daňový subjekt porušil podmínku stanovenou v § 7 odst. 5 zákona o rezervách, podle které musí být každá rezerva vázána na konkrétní majetek. Daňový subjekt v roce 2015 vytvořil tři rezervy. Rezervu na opravu hlavní stavby, rezervu na opravu vedlejší stavby a rezervu na opravu budovy Abertamy. K těmto rezervám byly vytvořeny položkové rozpočty, příslušné karty rezerv a dokumentace, které měly dokazovat naplnění podmínek zákona.

Správce daně při kontrole zjistil, že rezerva na opravu „hlavní stavby“ zahrnovala také práce na dalších objektech. Podobně rezerva vytvořená na „vedlejší stavby“ zahrnovala více samostatných objektů, které však nebyly v účetnictví vedeny odděleně. Rezerva na budovu Abertamy zahrnovala jak opravy penzionu, tak i tenisových kurtů – tedy dvou různých majetků s rozdílnými inventárními čísly. Tím podle správce daně došlo k porušení zásady jednoznačného přiřazení rezervy ke konkrétnímu majetku, což je podmínka daňové uznatelnosti.

Daňový subjekt podal proti rozhodnutí finančního úřadu odvolání, ve kterém argumentoval tím, že rezervy byly vytvořeny řádně, byly doloženy rozpočty i karty majetku a případné drobné nesrovnalosti v evidenci neměly vliv na zákonnost tvorby rezerv. OFŘ však odvolání zamítlo. Potvrdilo, že došlo k porušení zásad účetní evidence i zákona o rezervách, a ztotožnilo se se závěry správce daně. Daňový subjekt proto podal žalobu ke Krajskému soudu, kde mimo jiné namítal, že soud a správní orgány lpí na formálních pochybeních, ačkoliv oprava byla reálná a ekonomicky nezbytná. Také podle něj nebyli vyslechnuti navrzení svědci a nebylo provedeno místní šetření. Navíc namítal, že daň byla doměřena těsně před uplynutím lhůty, čímž se zvýšil úrok z prodlení.

Krajský soud ale žalobu zamítl s tím, že formální nedostatky v evidenci jsou podstatné a nelze je považovat za marginální, a proto se daňový subjekt obrátil na Nejvyšší správní soud. Zdůraznil, že podmínky tvorby rezervy byly naplněny věcně, i když evidence obsahovala formální nepřesnosti. Soud měl dle něj provést důkazy, které mohly potvrdit, že opravy se skutečně týkaly jednoho funkčního celku.

Nejvyšší správní soud však kasační stížnost zamítl a potvrdil správnost závěrů krajského soudu. Připomněl, že zákon o rezervách

pro zjištění základu daně z příjmů, umožňuje tvorbu několika typů rezerv, včetně rezerv na opravy hmotného majetku. Tato specifická rezerva je obvykle tvořena postupně v několika letech a uplatňována jako náklad podle přesně stanoveného plánu.

Podle § 7 zákona o rezervách musí daňový subjekt splnit následující podmínky. Musí existovat oprávněný důvod pro opravu – oprava musí být nezbytná pro zachování provozuschopného stavu majetku. Dále se oprava musí týkat konkrétního majetku, který je evidován v účetnictví subjektu. Je také třeba doložit předpokládané náklady a časový plán realizace opravy. Rezerva také musí být zachycena v účetnictví – bez účetního záznamu rezerva právně neexistuje.

Forma je tedy dle NSS důležitá a nestačí pouze věcná správnost; evidence a dokumentace musí odpovídat zákonným požadavkům. Rozdělení rezerv podle jednotlivých majetků je taktéž nezbytné, proto kumulace více oprav pod jednu rezervu je nepřipustná. Rozhodující je tak správnost účetního zachycení rezervy, bez tohoto záznamu nemá rezerva právní účinky. Subjekty musí mít jasně vedené karty majetku a každá oprava musí být vázána na konkrétní inventární číslo.

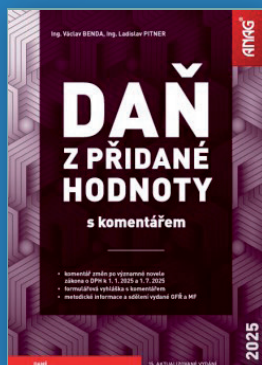
Kromě technického popisu opravy je klíčové vytvoření samostatného rozpočtu, vedení samostatných karet rezervy a zajištění časového rozlišení nákladů. V případě kontroly je vhodné připravit se na to, že správce daně bude klást důraz na formální dodržení všech zákonných kroků. Judikatura je dle NSS v tomto směru jasná – formální chyby mohou zcela zneplatnit daňový náklad. /

VÍCE: Rozsudek Nejvyššího správního soudu 7 Afs 79/2024, dostupné na www.nssoud.cz

Zdroj: www.nssoud.cz

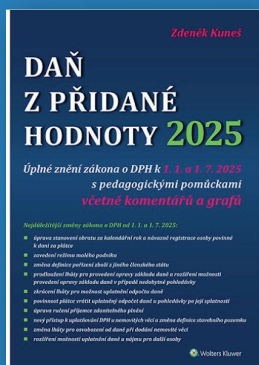
Využijte možnosti doplnit si svoji odbornou knihovnu za zvýhodněné ceny pro daňové poradce.* Nakupujte v **e-shopu KDP ČR**.

Z novinek vybíráme:

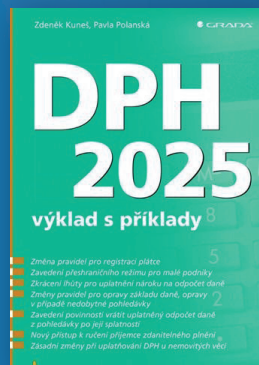
zvýhodněná cena pro DP 836 Kč
běžná cena 929 Kč

Daň z přidané hodnoty s komentářem
všechny změny zákona o DPH provedené v průběhu let 2022 až 2024 včetně podstatné novely provedené zákonem č. 461/2024 Sb. s převážnou účinností od 1. 1. 2025 a u některých změn s účinností od 1. 7. 2025

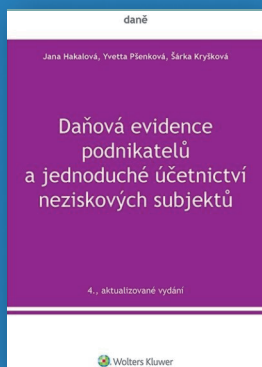
zvýhodněná cena pro DP 1007 Kč
běžná cena 1119 Kč

Daň z přidané hodnoty 2025
úplné znění zákona o DPH k 1. 1. a 1. 7. 2025 s pedagogickými pomůckami včetně komentářů a grafů

zvýhodněná cena pro DP 512 Kč
běžná cena 569 Kč

DPH 2025 Výklad s příklady
ustanovení zákona o DPH doplněno o množství příkladů z praxe, komentáře k ustanovením zákona o DPH, která jsou novelizována k 1. 1. 2025 (stanovení obratu, přeshraniční režim) a 1. 7. 2025 (změny u nemovitých věcí)

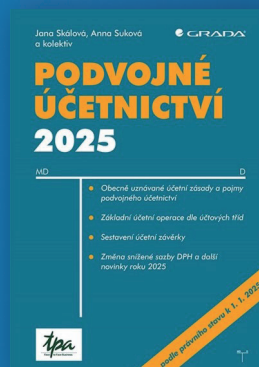
zvýhodněná cena pro DP 380 Kč
běžná cena 422 Kč

Daňová evidence podnikatelů a jednoduché účetnictví neziskových subjektů
základní pravidla při přechodu z jednoduchého účetnictví na účetnictví a naopak, specifika zdaňování NO z pohledu DPPO

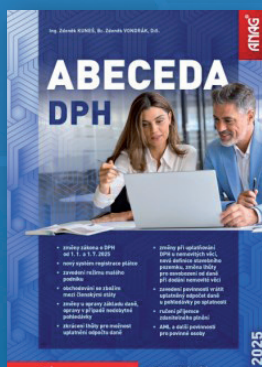
zvýhodněná cena pro DP 940 Kč
běžná cena 1045 Kč

meritum Daň z příjmů 2025
výklad podle stavu k 11. 2. 2025 doplněn o přílohy týkající se daně z příjmů s konkrétními příklady vyplnění formulářů

zvýhodněná cena pro DP 269 Kč
běžná cena 299 Kč

Podvojně účetnictví 2025
nejčastější účetní operace, změny v oblasti hmotného a nehmotného majetku, možnost vedení účetnictví v tzv. funkční měně, povinnosti sestavení a zveřejnění zprávy o daních z příjmů a zprávy o udržitelnosti

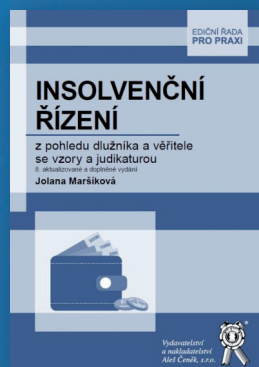
zvýhodněná cena pro DP 836 Kč
běžná cena 929 Kč

Abeceda DPH
výklad jednotlivých situací v podnikatelském životě plátce, v každé kapitole jsou uvedeny odkazy na ustanovení zákona o DPH

zvýhodněná cena pro DP 179 Kč
běžná cena 199 Kč

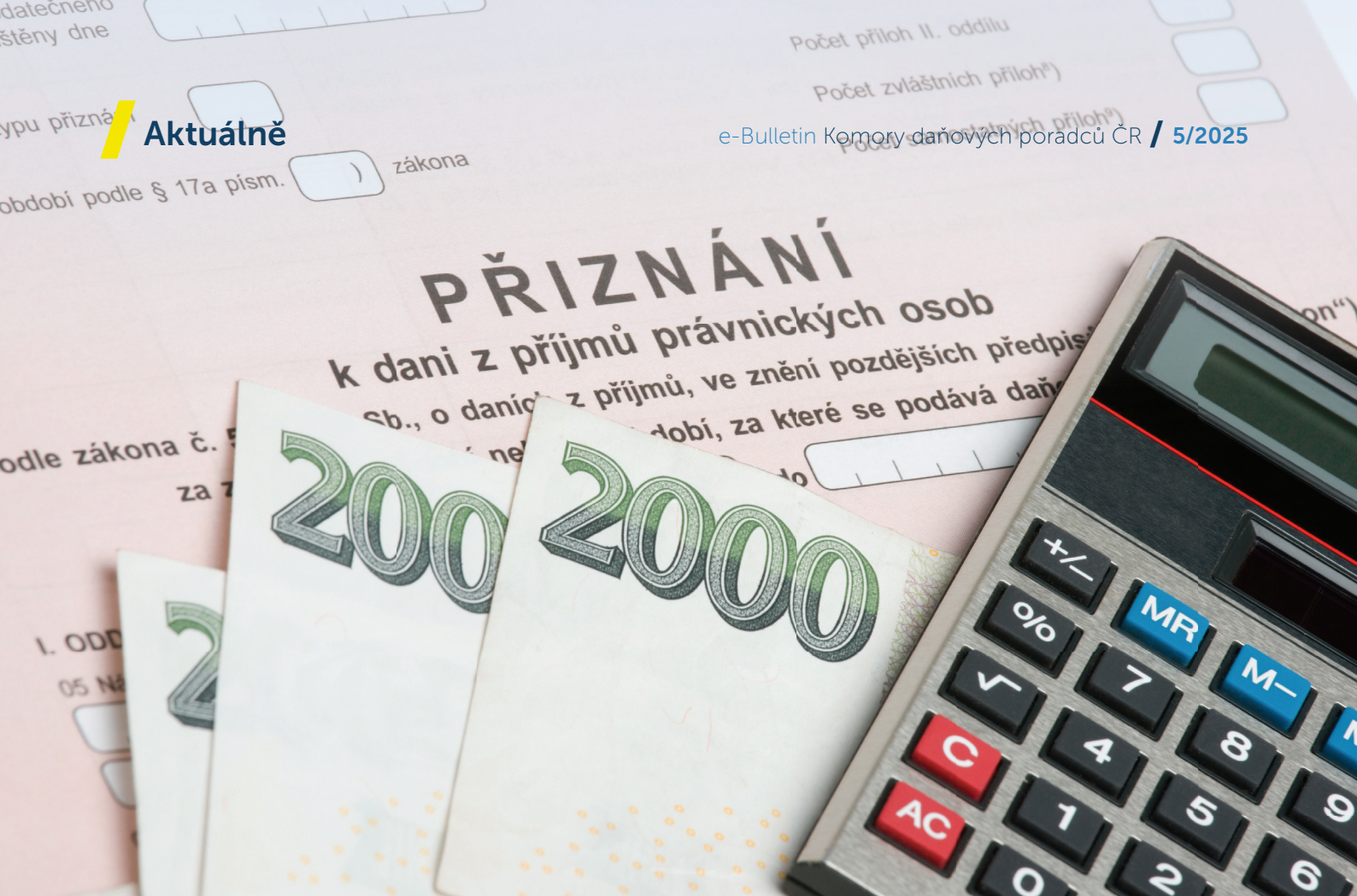
Vymazané vraždy — Důkaz proti Lásce
Milan Skála tentokrát přináší pouze jeden jediný uzavřený příběh, kde to od začátku vypadá na více případů. Ale ono první zdání může klamat...

zvýhodněná cena pro DP 441 Kč
běžná cena 490 Kč

Insolvenční řízení
z pohledu dlužníka a věřitele se svazy a judikaturou, rozdíly mezi řešením úpadku konkursem, oddlužením a reorganizací, povinnosti dlužníka

Aktuálně z Finanční správy a účetnictví

MFČR uvedlo na pravou míru informace ohledně plánovaných změn u srážkové daně z důvodu zavádějících informací na sociálních sítích a v médiích

Tyto změny úzce souvisí se zavedením Jednotného měsíčního hlášení zaměstnavatele, který nahradí až 25 formulářů, které dnes musí zaměstnavatelé vykazovat různým institucím, jako je Finanční správa, pojišťovny atd. Výrazně jim tak má být odlehčeno od administrativy. A to nejen jim. Výhody mají citelně pocítit dle MFČR i zaměstnanci, například v podobě předvyplnění daňového přiznání, což má výrazně zvýšit komfort při plnění daňových povinností.

Cílem změn je dle ministerstva automatizace výběru daní tak, aby se celý proces podobal například vyúčtování za energie, kdy každý rok daňový subjekt dostane roční vyúčtování s nedoplatkem či přeplatkem, který se automaticky připsá na účet. Důležité je, že účinnost této části plánovaných změn je odložena do budoucna, a to právě z důvodu, aby nastala až v okamžiku, kdy bude Finanční správa nejen díky datům z Jednotného měsíčního hlášení zaměstnavatele, ale i technologicky schopná zajistit brigádníkům, studentům a podobným lidem s drobnými přivýdělkami obdobný komfort jako v současnosti.

Pro brigádníky, studenty a další osoby, které si přivydělávají, se tedy do budoucna nic nezmění. Součástí konečné podoby nové koncepce bude totiž i princip tzv. samovyměření. Pokud tyto skupiny nebudou chtít podávat daňové přiznání, nebudou muset, daň v systému bude automaticky předvyplněna. Na její úhradu pak bude použita záloha, kterou zaměstnavatel srazil při výplatě, a ta bude ve stejné výši jako dnešní srážka.

Velkou změnu ale dle MFČR pocítí ti, kteří daňové přiznání podávají už dnes, a to třeba z důvodu, že si sraženou daň či zálohu mohou snížit, například díky platbám na životní či penzijní připojištění. Ti plně využijí předvyplněný formulář. Navrhovaná účinnost se týká zdaňovacího období 2027, tedy poprvé se tato změna projeví v praxi až na začátku roku 2028. To bude samozřejmě platit za předpokladu, že bude Finanční správa připravena zmíněným skupinám lidí s drobnými přivýdělkami zajistit potřebný komfort. V té době již má být reálná zkušenost s využitím informací z Jednotného měsíčního hlášení zaměstnavatele, na kterou budou navazovat organizační či legislativní kroky potřebné k dosažení tohoto cíle.

GŘ vyzvalo informaci k zákonu o daních z příjmů v souvislosti s příjmem zaměstnance v podobě nabytí podílu v obchodní korporaci nebo opce k jeho nabytí

V reakci na poptávku některých zaměstnavatelů po možnosti postupovat při zdanění těchto příjmů zaměstnanců i pro zdaňovací období 2024 podle právní úpravy účinné do 31. 12. 2023 Ministerstvo financí již v průběhu roku 2024 opakovaně deklarovalo, že bude přistoupeno ke zpětné změně zákona o daních z příjmů, která přinese možnost volby daňového režimu z hlediska určení okamžiku zdanění uvedeného druhu příjmu zaměstnance. Tato možnost byla zavedena až zákonem č. 84/2025 Sb., jehož relevantní čl. VIII (body 1 a 2) nabyl účinnosti dne 1. 4. 2025. Do zákona o daních z příjmů bylo doplněno pravidlo, podle kterého se uplatňuje postup zavedený s účinností od 1. 1. 2024 u předmětného příjmu zaměstnance pouze za předpokladu, že tak zaměstnavatel výslovně zvolí. Tento záměr pak musí zaměstnavatel oznámit správci daně do 20. dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém zaměstnanec nabyl podíl nebo opci.

Volbu bude třeba učinit u každého jednotlivého příjmu. Pro podíl nebo opci nabyté zaměstnancem před nabytím účinnosti příslušného zákona se odklad zdanění příjmu zaměstnance zakotvený v § 6 odst. 14 až 16 zákona o daních z příjmů použije ve smyslu přechodných ustanovení za předpokladu, že zaměstnavatel oznámí správci daně záměr použít tento postup do dvou měsíců ode dne nabytí účinnosti výše uvedeného zákona. Pokud zaměstnavatel oznámení v dané lhůtě neučiní, považuje se podle GŘ příjem zaměstnance za zúčtovaný ve druhém kalendářním měsíci ode dne nabytí účinnosti nebo za příjem ve zdaňovacím období roku 2025.

GŘ v informaci uvedlo, že pro zdaňovací období roku 2024 bude správce daně akceptovat také postup, kdy je při zdanění příjmu zaměstnance z titulu „nabytí podílu v obchodní korporaci, která je zaměstnavatelem, u něhož vykonává činnost, ze které mu plynou příjmy ze závislé činnosti, nebo nabytí podílu v obchodní korporaci, která je mateřskou nebo dceřinou společností nebo kapitálově spojenou osobou tohoto zaměstnavatele, nebo opce na nabytí takového podílu“, postupováno podle právní úpravy účinné do konce roku 2023.

Tento přístup platí i pro případy, kdy zaměstnavatel z předmětného příjmu zaměstnance nesrazí zálohu na daň a zaměstnanec zahrnuje příjem do svého daňového přiznání. Pokud tedy zaměstnavatel neoznámí správci daně ve smyslu přechodných ustanovení ve stanovené lhůtě volbu odkladu zdanění tohoto příjmu, bude správce daně akceptovat, jak postup podle přechodného ustanovení zákona č. 84/2025 Sb., podle něhož se jedná o příjem ve zdaňovacím období roku 2025, tak postup, kdy zaměstnanec uvede předmětný příjem do daňového přiznání jako příjem ze závislé činnosti za rok 2024.

GŘ zároveň upozornilo, že volbu podle přechodných ustanovení provádí zaměstnavatel ve smyslu § 6 odst. 2 zákona o daních z příjmů, tj. plátce příjmu ze závislé činnosti, kterým je osoba poskytující nepeněžní příjem v podobě podílu v obchodní korporaci nebo opce na nabytí takového podílu. To znamená, že u zahraničních zaměstnaneckých akciových a opčních plánů bude tuto volbu často provádět zahraniční osoba ze skupiny zaměstnavatele, nikoliv automaticky právní zaměstnavatel.

Finanční správa připomněla pravidla pro zdanění hazardu

Od roku 2024 se v zákoně o daních z příjmů změnila pravidla pro zdanění výher z hazardních her. Nově se stanovuje roční limit pro osvobození od daně ve výši 50 000 korun, a to u loterií a tombol za každou výhru a pro ostatní druhy her jako roční limit. Pokud tedy u jednotlivého druhu hazardní hry výhra nebo celkový rozdíl mezi vklady a výhrami za zdaňovací období přesáhly 50 000 korun, tento příjem podléhá dani.

V případě loterie a tomboly, u výhry přesahující 50 000 korun, provozovatel automaticky srazí 15% daň už při výplatě. Výherce tak už nic dalšího neřeší a částku neuvádí do daňového přiznání. V případě ostatních hazardních her (sázky, automaty, živé hry, turnaje apod.) se posuzuje rozdíl mezi celkovými vklady a výhrami samostatně pro každý typ hry za celý rok. Pokud tento rozdíl u jednotlivého druhu hry za rok přesáhne 50 000 korun, výherce musí tento příjem uvést v daňovém přiznání a ve lhůtě pro jeho podání také uhradit daň. U online her je potřeba požádat provozovatele hazardních her o výpis z uživatelského účtu, který obsahuje přehled vkladů a výher za daný rok. V případě kamenné provozovny Finanční správa doporučuje vedení vlastních záznamů o sázkách a výhrách.

Pro stanovení daně je potřeba spočítat rozdíl mezi výhrami a vklady za rok 2024. Pokud rozdíl u jednotlivého druhu hry přesáhne 50 000 korun, je třeba uvést celkovou částku výher a vložených vkladů za kalendářní rok do daňového přiznání.

Pravidla se posuzují pro každý druh hazardní hry zvlášť, takže pokud hrajete více druhů her, je potřeba výhry a vklady posuzovat odděleně. Výhry z loterií a tombol mají specifický režim, podléhají totiž zdanění srážkovou daní, a proto se u nich posuzuje každá výhra samostatně. V tomto případě daň srazí a odvede provozovatel.

Projekt předvyplnění daňového přiznání k dani z nemovitých věcí zvítězil v kategorii Digitální transformace

Soutěž Úřednický čin roku 2024 má za cíl poukázat na přínos k lepší komunikaci a fungování veřejné správy. V konkurenci více než 120 přihlášených projektů porota vybrala 26 finalistů. Mezi nimi se umístily dva týmy Finanční správy – a jeden z nich, tým Generálního finančního ředitelství (GFR), zvítězil v kategorii Digitální transformace. Tým Finanční správy získal ocenění za projekt, který v rámci portálu Moje daně umožňuje předvyplnění daňového přiznání k dani z nemovitých věcí.

Systém na kliknutí automaticky načítá údaje z katastru nemovitostí i z evidencí správce daně, čímž usnadňuje práci občanům, pokud jim vznikne povinnost toto přiznání podat. Podle generální ředitelky Finanční správy toto ocenění potvrzuje, že i digitalizace správy daní může přinést takový komfort občanům v roli daňových poplatníků a že může uspět jako digitalizační počín roku vedle dalších velmi významných projektů zasahujících svým přínosem do běžného lidského života.

V kategorii Analytická práce byl porotou mezi finalisty vybrán také tým správce daně, který vyvinul nástroj umožňující obcím modelovat různé varianty koeficientů a jejich dopady. Obce tak mají k dispozici datově podložené srovnání, které jim pomáhá zohlednit jak příjmovou stránku, tak sociální dopady na jednotlivé skupiny vlastníků nemovitostí.

Oba projekty byly vyzdvíženy pro svoji konkrétnost, využitelnost a přímý přínos veřejnosti. Porota ocenila dle vyjádření Finanční správy vítězný projekt GFR jako digitální inovaci, která má reálný dopad na kvalitu veřejné služby, přestože v soutěži tradičně dominují projekty zaměřené na občanskou pomoc, sociální služby nebo podporu znevýhodněných skupin. /

Zdroj: www.financnisprava.cz, www.mfcr.cz

Aktuálně ze zpráv CFE

Tomáš Půček

Právní oddělení KDP ČR

OECD potvrzuje pokračující zapojení USA do globální daňové dohody

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) uvedla, že Spojené státy zůstávají zapojeny do jednání o globální daňové dohodě, a to navzdory lednovému [memorandu](#) prezidenta Trumpa, v němž dohodu odmítl jako pro americkou politiku nerelevantní. Generální tajemník OECD Mathias Cormann na Ekonomickém fóru v Delfách potvrdil, že s americkými představiteli probíhají jednání o technické implementaci, což naznačuje možnou účast USA na prosazování dlouho odkládaných mezinárodních daňových reforem zaměřených na velké technologické společnosti a nadnárodní firmy. OECD zdůraznila nezbytnost podpory USA pro první pilíř dohody, který má zajistit, aby velké korporace platily daně tam, kde skutečně působí, a varovala, že v případě selhání by mohlo dojít k zavádění jednostranných digitálních daní a ohrožení globálního obchodu.

Druhý pilíř — globální minimální sazba daně z příjmů právnických osob ve výši 15 % — byl přijat více než 40 zeměmi a může být zaveden i bez souhlasu USA. Představitelé EU souhlasili s obnovou dialogu se Spojenými státy o druhém pilíři, ale odborníci zůstávají skeptičtí ohledně plného schválení ze strany USA kvůli obtížím při sladování dohody s americkými zájmy.

Mathias Cormann rovněž zdůraznil naléhavou potřebu mezinárodní spolupráce k zamezení dvojího zdanění a oslabování daňových základů a varoval, že rostoucí cla, protekcionismus a geopolitické napětí by mohly ohrozit globální růst. Vyzval proto k mnohostranné spolupráci jako zásadnímu kroku v tomto klíčovém období pro globální hospodářskou správu.

Cla, technologie a tvrdá vyjednávání: EU v devadesátidenním příměří s USA

Evropský komisař pro obchod Maroš Šefčovič se minulý týden ve Washingtonu setkal s vysokými představiteli amerického obchodu ve snaze zmírnit eskalující transatlantické obchodní napětí. Po jednáních Šefčovič [zdůraznil](#) nutnost recipročního přístupu a uvedl, že zatímco EU prokázala flexibilitu a pozastavila své odvetné kroky, nyní je na Spojených státech, aby jasně definovaly svou pozici.

Předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyen se [rovněž vyjádřila](#) k měnící se geopolitické situaci a poznamenala, že nejistota vyvolaná celní politikou prezidenta Donalda Trumpa vedla k nárůstu celosvětového zájmu o prohloubení obchodních vztahů s Evropskou unií. Uvedla, že se na EU obrací řada hlav států a vlád s cílem prozkoumat možnosti těsnější spolupráce, přičemž EU je vnímána jako stabilní a spolehlivý partner v době rostoucího protekcionismu. Von der Leyen zdůraznila, že Evropa si nyní plně uvědomuje svůj potenciál spoluutvářet nový globální řád a hodlá této příležitosti využít k posílení své pozice v mezinárodním obchodě.

Současně italská premiérka Giorgia Meloni [odcestovala](#) do Washingtonu, kde se setkala s prezidentem Trumpem a prosazovala návrh EU na vzájemné zrušení cel na průmyslové zboží („zero-for-zero“) s cílem podpořit evropské zájmy. Po jednání Trump prohlásil: „Samozřejmě že bude obchodní dohoda. Velmi o ni stojí a já plně očekávám, že ji uzavřeme – ale bude to férová dohoda.“

Tyto události následovaly po schválení prvního balíčku odvetných opatření Evropskou komisí dne 9. dubna 2025 v reakci na americký celní režim, přičemž hlavním cílem byla ochrana ocelářského, automobilového a farmaceutického sektoru. Poté, co prezident Trump oznámil 90 dní trvající pozastavení zavádění nových globálních cel, EU své plánované odvetné kroky na stejnou dobu rovněž pozastavila, aby vytvořila prostor pro jednání. Přestože došlo k tomuto dočasnému příměří, představitel EU opakovaně zdůrazňuje, že jsou připraveni rozhodně zasáhnout, pokud jednání nepřinese spravedlivý výsledek.

Předsedkyně von der Leyen jasně uvedla, že pokud jednání nepovedou k vyvážené dohodě, je EU připravena přistoupit k cíleným odvetným opatřením, včetně zacílení na příjmy z digitální reklamy. Lídři EU také varují před širšími ekonomickými riziky, která protekcionistické politiky představují, včetně narušení dodavatelských řetězců, zvýšené globální nejistoty a rostoucích inflačních tlaků, jež by mohly nepřiměřeně zasáhnout nejzranitelnější skupiny obyvatel po celém světě.

Zveřejněn zápis z 39. zasedání Skupiny odborníků na DPH

Byl zveřejněn [zápis](#) z 39. zasedání Skupiny odborníků na DPH (VEG), které se konalo dne 26. března 2025.

Diskuze se soustředily na budoucnost politiky DPH v EU a na implementaci balíčku DPH v digitálním věku (ViDA). Ústředním tématem bylo představení úvodní zprávy ke studii „Výzvy DPH po ViDA“, která má přinést doporučení založená na datech v oblasti zjednodušení DPH, digitalizace a environmentálních aspektů. Členové VEG studii přivítali a zdůraznili potřebu flexibilního systému DPH, který se dokáže přizpůsobovat měnící se situaci na trhu.

Evropská komise také poskytla aktuální informace o implementaci ViDA, zejména v souvislosti s požadavky na digitální vykazování a elektronickou fakturaci. Uvedla, že probíhají přípravy workshopů a metodických pokynů pro zajištění jednotného výkladu napříč členskými státy, přičemž aktualizovaný evropský standard elektronické fakturace by měl být hotov do září 2025.

Další část jednání se věnovala následným krokům týkajícím se pravidel DPH pro platformovou ekonomiku, zavedení jednotné registrace k DPH a opatření na zvýšení bezpečnosti ověřování čísel IOSS. Byly nastíněny společné časové harmonogramy, přičemž konzultace a pilotní projekty jsou naplánovány až do roku 2026. Členové zdůraznili praktické výzvy v oblasti souladu platform s pravidly DPH a volali po jasných pokynech pro podporu podniků. Poskytnuta byla také aktualizace o zavádění nového režimu DPH pro malé a střední podniky, přičemž bylo upozorněno na zpoždění v některých členských státech navzdory dostupným nástrojům podpory.

Další zasedání VEG se uskuteční online dne 27. června 2025. /

Poslanci podpořili jednotné měsíční hlášení zaměstnavatele a zrušení srážkové daně

Zjednodušení administrativy pro zaměstnavatele si od nového zákona o tzv. jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele (JMHZ) slibuje vláda. V dubnu ho podpořili poslanci v prvním čtení. Zaměstnavatelé by dle zákona již nepodávali cca 25 různých hlášení, ale jen jedno souhrnné a pouze jednomu úřadu. Změna by měla nastat již od počátku příštího roku.

„Jedná se o zásadní projekt v rámci digitalizace státní správy. Zaměstnavatelé by měli do budoucna namísto zasilání různých formulářů různým úřadům v odlišných lhůtách podávat jeden formulář měsíčně, měl by se snížit počet vystavovaných potvrzení apod. Zároveň získá státní správa individualizované údaje o zaměstnancích a jejich závislé činnosti. To je významný rozdíl od současných většinou souhrnných údajů hlášených za zaměstnavatele. Velké množství údajů, které si nyní zaměstnavatelé povinně evidují interně, budou v rámci JMHZ poskytovat přímo příslušným úřadům, které se k nim doposud dostaly pouze při

kontrolní činnosti na vyžádání,“ uvozuje Monika Lodrová z BDO. Více s k tématu vyjádřila v rozhovoru v minulém vydání e-Bulletinu Komory daňových poradců.

Zatímco v současné době musí zaměstnavatelé posílat dvě desítky formulářů několika různým úřadům, nově by zůstalo pouze u jednoho. Každý měsíc by údaje obdržela Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ) pod Ministerstvem práce a sociálních věcí. A právě ministerstvo by dále bylo zodpovědné za předávání příslušných údajů dalším orgánům státní správy.

Státní správa získá až 400 údajů v jednom formuláři

„Kromě MPSV a ČSSZ se projektu jednotného měsíčního hlášení zaměstnavatele v prvotní fázi účastní také Úřad práce, Český statistický úřad a Finanční správa. Každý z úřadů si nadefinoval údaje, které potřebuje pro výkon státní správy v dané oblasti. Celkem se může jednat až o přibližně 400 údajů,“ potvrzuje Monika Lodrová. Státní správa tak bude mít nově k dispozici individualizované údaje o zaměstnancích, a to na měsíční bázi.

Zejména by se mělo jednat o informaci o příjmech zaměstnanců, sražených zálohách na daň, uplatněných slevách, pojistném, provedených opravách odvodů, výsledků ročního zúčtování záloh na daň apod. Zároveň by mělo JMHZ obsahovat souhrnné údaje za zaměstnavatele, jako je celkové pojistné, celkové sražené zálohy či počet zaměstnanců, a to opět na měsíční bázi. Formát a obsahová struktura JMHZ bude stanovena nařízením vlády ČR. ČSSZ pak zveřejní datovou strukturu hlášení.

Zavedení JMHZ bude vyžadovat zásadní zásahy do mzdových softwarů

„Zaměstnavatelé by měli podávat JMHZ do 20. dne po skončení daného měsíce, poprvé za leden 2026 do 20. února 2027,“ říká Monika Lodrová z BDO. JMHZ se má podávat povinně elektronicky, bude tedy třeba zásadních úprav mzdových softwarů. „Pro menší zaměstnavatele, kteří nebudou chtít investovat do úprav mzdového softwaru, bude dostupná možnost využít elektronickou aplikaci portálu ČSSZ. Ruční vyplnění však může být poměrně náročné,“ doplňuje daňová poradkyně. Data pak budou automaticky zpracována a sdělována orgánu, který si údaje definoval. Tím by se měly eliminovat duplicity sdělování obdobných údajů různým úřadům prostřednictvím velkého množství formulářů s různými termíny.

Do projektu však nejsou zapojeny zdravotní pojišťovny, povinnosti vůči nim tedy zřejmě zaměstnavatelům (přihlášení, oznámení změn, přehled pojistného) zůstanou zachovány nad rámec JMHZ.

Finanční správa zároveň v návaznosti na JMHZ chystá aplikaci předvyplnění daňových přiznání údaji získaných z JMHZ či možnost průběžného nahlížení na osobní daňový účet na portálu MOJE daně zaměstnanci.

Zaměstnavatele čeká evidence a případně sankce za nesplnění povinností

Aby mohli zaměstnavatelé údaje prostřednictvím JMHZ sdělovat, budou muset být evidováni jako zaměstnavatelé na ČSSZ (evidence zaměstnavatelů). Zaměstnavatelé budou povinni přihlásit všechny své zaměstnance (i z nepojištěných činností) do evidence zaměstnanců vedené ČSSZ. „Zaměstnanci bude po jeho přihlášení do evidence zaměstnanců přiděleno číslo so-

ciálního pojištění, které bude pro každého zaměstnance unikátní a neměnné i pro další zaměstnání. Na každé zaměstnání pak bude přidělován identifikátor zaměstnání,“ vysvětluje Monika Lodrová z BDO.

Za přestupky ve formě neplnění povinností stanovených zákonem o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele bude ČSSZ oprávněna ukládat poměrně významné pokuty.

Zákon počítá se zrušením srážkové daně

V souvislosti se zavedením JMHZ zákonodárce navrhuje změny souvisejících zákonů. Některé z těchto změn logicky vyplývají ze zavedení JMHZ (zrušení různých typů oznámení, hlášení a vyúčtování, zavedení nových evidencí, zrušení povinnosti registrace plátce daně, posun lhůty pro žádost o roční zúčtování apod.)

Navrhovaná novela však obsahuje také jednu zásadní změnu zákona o daních z příjmů, a to zrušení srážkové daně z příjmů ze závislé činnosti. „Konkrétně se 15% srážková daň na příjmy ze závislé činnosti v současné době aplikuje v případě, kdy zaměstnanec neučiní prohlášení poplatníka, na příjmy ze závislé činnosti malého rozsahu (příjmy nižší než 4 500 Kč měsíčně) či příjmy z dohod o provedení práce (DPP, příjmy nižší než 11 500 Kč měsíčně). 15% srážková daň je také uplatňována na příjmy fyzických osob, členů orgánů právnických osob (např. jednatel) – českých daňových nerezidentů,“ přibližuje Monika Lodrová z BDO. Jmenované příjmy by měly nově být součástí běžného základu daně, a tedy podléhat progresivním sazbám daně.

Daňové přiznání by muselo podávat více osob

Novela počítá se zrušením srážkové daně pro DPP a zaměstnání malého rozsahu od 1. 1. 2027. „Tím může dojít k zásadnějšímu rozšíření okruhu zaměstnanců, kteří jsou povinni podávat daňové přiznání,“ komentuje daňová poradkyně z BDO. Pokud totiž nebudou obdobné příjmy podrobeny srážkové dani, ale dani zálohové, může zaměstnancům z důvodu drobných přivýdělků vzniknout povinnost podávat daňové přiznání.

U zrušení srážkové daně z příjmů členů orgánů právnických osob, českých daňových nerezidentů se počítá se změnou již od 1. 1. 2026. Velmi podstatný dopad bude v tom, že takové příjmy budou podléhat progresivnímu zdanění (sazba daně 15 % do 36násobku průměrné mzdy a 23 % nad tuto hranici). Při překročení hranice progresivního zdanění za daný rok by měli tito daňoví nerezidenti povinnost podat daňové přiznání.

Návrh týkající se srážkové daně nicméně chce ANO do konce volebního období blokovat. Zůstává tedy otázkou, v jakém znění a zdali zákon nakonec projde Sněmovnou. /

Zdroj: BDO

Kateřina Devlin: Práce s judikaturou je pro vedení soudních sporů v daňové oblasti zásadní

V daňových sporech lze dnes těžko vystačit s textem zákona. Je třeba se orientovat i v judikatuře správních soudů, někdy i soudů civilních. Oblasti daní silně ovlivňují a spoluutváří zejména verdikty Nejvyššího správního soudu, Ústavního soudu ale i Soudního dvora EU. „Jen Nejvyšší správní soud vydal v roce 2024 v oblasti daní podle svého webového vyhledávače téměř 700 rozhodnutí. Za důležité lze považovat desítky z nich, za zásadní s dopadem na množství daňových subjektů si dovoluji považovat spíše jednotky rozhodnutí,“ říká **Kateřina Devlin**, která je advokátkou v oddělení řešení sporů advokátní kanceláře Deloitte Legal.

Češi podle Kateřiny Devlin nejsou fanoušci soudních sporů a ve středoevropském regionu v množství daňových pří zásadně nevyčnívají. Srovnání s jinými regiony už ale vyznívá jinak. „Například klienti z východní Asie se sporům se státem spíše vyhýbají. V západoevropských zemích je soudních sporů v oblasti daní také méně. Myslím, že to souvisí nejen s rozdílnou kulturou, ale i jistou ustáleností právního prostředí, které je u nás naopak poměrně dynamické,“ hodnotí Kateřina Devlin. Finanční úřady na západ od našich hranic jsou podle ní navíc ochotnější k diskusi.

Nedávno jste na internetu upozornila na rozhodnutí Ústavního soudu ohledně úroků z neoprávněně vybraného cla. Čím byl verdikt důležitý?

Ústavní soud se v nálezu I.ÚS 2293/23 zastal podnikatele, který se u celního úřadu domáhal zaplacení úroků z nesprávně stanoveného a uhrazeného cla. A to podle stejného ustanovení § 254 daňového řádu, na jehož základě běžně přiznávají finanční úřady úrok z nesprávně stanovené daně. Nejvyšší správní soud byl toho názoru, že placení úroku je s ohledem na unijní i českou právní úpravu v celních předpisech vyloučeno, ale je možné domáhat se případné náhrady škody prostřednictvím zákona o odpovědnosti státu za škodu. Ústavní soud předně shledal, že právo EU zakládá obecný nárok na výplatu úroků z neoprávněně ►►

zadržované peněžní částky a vnitrostátní právo nemůže tento nárok omezit. Pokud jde o způsob přiznání úroků, Ústavní soud vytknul Nejvyššímu správnímu soudu, že ústavně konformním způsobem neodůvodnil, proč má stěžovatel svůj nárok vyplývající z práva EU uplatnit podle zákona o odpovědnosti státu za škodu, a nikoli cestou žádosti podle daňového řádu. Tímto nálezem Ústavního soudu se otevřela všem podnikatelům cesta k vymození nároku na úrok z neoprávněně vybraného cla prostřednictvím poměrně jednoduché žádosti o přiznání úroku dle § 254 daňového řádu.

Jaký má kauza další vývoj?

Na nález Ústavního soudu reagoval Nejvyšší správní soud rychle, když 15. dubna letošního roku vydal v téže věci rozsudek sp. zn. 1 Afs 334/2024. Uvedl v něm, že řízení podle zákona o odpovědnosti státu za škodu není primárně určeno k hrazení úroků z neoprávněně zadržované částky, jak požaduje unijní judikatura, nýbrž k náhradě škody způsobené nezákonným rozhodnutím. Bylo by nesystémové, aby o nároku na úrok z nesprávně stanoveného cla rozhodovalo v civilním řízení buď příslušné ministerstvo, nebo v konečném důsledku civilní soudy. Nejvyšší správní soud proto neshledal žádný racionální důvod k tomu, aby se v případě úroku z nesprávně stanoveného cla postupovalo odlišně než v případě úroku z nesprávně stanovené daně. Věc byla proto vrácena k rozhodnutí městskému soudu s tím, že bude muset nejprve ověřit, z jakých důvodů byly zrušeny či změněny platební výměry, kterými celní orgán nesprávně stanovil clo. Pokud dospěje k závěru, že se tak stalo z důvodu porušení unijního práva, pak bude namíste stěžovateli přiznat úrok z nesprávně stanoveného a zaplaceného cla.

Kolik takových pro daňovou oblast zásadních soudních rozhodnutí v Česku ročně zazní? Neboli nakolik moc soudní ovlivňuje výběr daní a spoluutváří ho?

Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, Ústavního soudu ale i Soudního dvora EU silně ovlivňují oblast daní a významně spoluutváří právní prostředí v České republice. Troufám si říct, že v dnešní době si zástupce v daňových sporech s textem zákona nevystačí a musí se orientovat i v judikatuře správních soudů, někdy i soudů civilních. Stejně postupuje i Finanční správa, která rozhodnutí Nejvyššího správního soudu bedlivě sleduje, analyzuje a v praxi také využívá. Množství soudních rozhodnutí v oblasti daní je přitom obrovské. Jen Nejvyšší správní soud vydal v roce 2024 v oblasti daní podle svého webového vyhledávače téměř 700 rozhodnutí. Za důležité lze považovat desítky z nich, za zásadní s dopadem na množství daňových subjektů si dovolím považovat spíše jednotky rozhodnutí.

Je míra, v jaké se sporné případy dostávají k soudům, v Česku přiměřená a obdobná jako v jiných zemích?

Loni jsem vnímala jako jedno z nejdůležitějších rozhodnutí rozsudek rozšířeného senátu ve věci Argo Logistic, podle kterého daňový řád stanoví pouze jednu lhůtu pro podání dodatečného daňového tvrzení na daň nižší – lhůtu objektivní.

Nemyslím si, že by Češi byli fanoušci soudních sporů. Naopak ve své praxi vidím, že klienti racionálně zvažují, zda do soudního sporu jít či nikoliv. Přece jen, jde o běh na dlouhou trať. Ve středoevropském regionu v tomto zásadně nevyčníváme. Pokud se budeme porovnávat s jinými regiony, tak z diskuse se zahraničními klienty a kolegy vnímám, že případy soudních sporů jsou jinde méně časté. Například klienti z východní Asie se sporům se státem spíše vyhýbají. V západoevropských zemích je soudních sporů v oblasti daní také méně. Myslím, že to souvisí nejen s rozdílnou kulturou, ale i jistou ustáleností právního prostředí, které je u nás naopak poměrně dynamické. Nemůže pak být překvapením, že nejasná právní úprava a její časté změny jsou živnou půdou pro vznik soudních sporů. Finanční úřady jsou navíc na západ od nás ochotnější k diskusi a daň je možné stanovit na základě dohody, proto ke sporu ani nemusí dojít.

Co bývají hlavní sporné oblasti, které končí až před soudy?

V posledních letech se soudy častěji zabývaly otázkou zneužití práva. Nešlo jen o problematiku takzvaných korunových dluhopisů, ale i holdingové struktury, odpočty DPH nebo osvobození naturální mzdy od daně z příjmů ze závislé činnosti. Myslím, že právě spory o aplikaci zneužití práva jsou těmi, u nichž lze výsledek dopředu odhadnout velmi těžko, protože soudní rozhodnutí jsou občas protichůdná a někdy závisí i na morálním hodnocení případu. Velké množství sporů se týká otázky míry důkazu. Tedy zda daňový subjekt nějakou skutečnost, například dodavatele zdanitelného plnění nebo daňovou uznatelnost nákladu, v daňovém řízení prokázal či nikoliv. Ve své praxi vidím časté spory ►►

o výši úroku hrazeného správcem daně nebo nově spory související s využíváním externí pracovní síly – například přes agentury práce nebo prostřednictvím smluv o poskytování služeb – a zdaněním závislé činnosti.

Můžete pro ilustraci uvést další judikáty z nedávné doby, které mají velký význam pro daňovou praxi?

Významný dopad na daňovou praxi mají rozsudky, které řeší otázku lhůty pro stanovení daně, protože se dotýkají velkého množství daňových subjektů. V minulých letech rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věci Heidrive a ve věci Bohemia-chlad zcela změnila správní praxi výpočtu lhůty pro stanovení daně u zdaňovacích období ovlivněných daňovou ztrátou dle § 38r odst. 2 ZDP. Odmítly totiž takzvané řetězení ztrát a konstatovaly, že daňovou povinnost lze vyměřit nejpozději ve lhůtě deseti let, přičemž se uplatní obecná pravidla daňového řádu o prodloužení, přerušení a stavění. Letos na tyto závěry navázal Nejvyšší správní soud rozsudkem ve věci Ostravské opravy a strojírny, který se týkal výkladu § 38r odst. 1 ZDP, tedy lhůty pro stanovení daně v případě investiční pobídky. Nejvyšší správní soud v něm konstatoval, že nevidí žádný důvod, proč by se závěry vztahující se k právní úpravě lhůty pro stanovení daně u daňových ztrát dle § 38r odst. 2 ZDP neuplatnily také u lhůty pro stanovení daně u investičních pobídek dle § 38r odst. 2 ZDP, protože obě ustanovení upravují obdobný režim konce lhůty pro stanovení daně. Závěry ve věci Heidrive a ve věci Bohemia-chlad proto platí i pro prekluzivní lhůtu v případě investiční pobídky.

Napadne vás ještě nějaké důležité rozhodnutí?

Dalším rozhodnutím, které významně ovlivňuje dosavadní správní praxi týkající se lhůty pro stanovení daně, je usnesení ve věci JASA trans. Rozšířený senát v něm prodloužil maximální desetiletou lhůtu pro stanovení daně v případech, kdy daňový subjekt v posledních 12 měsících před uplynutím této lhůty podal dodatečné daňové tvrzení na daň nižší. Jinak nepřekročitelná prekluzivní lhůta deseti let, s výjimkou účinné litoosti a pravomocného rozhodnutí soudu o spáchání daňového trestného činu, tak byla překročena, neboť může být prodloužena až na 11 let. Prodloužení je však pouze ve prospěch daňového subjektu, protože daňové orgány jsou v kontrolním postupu omezeny co do výše tvrzené daně. Výsledná daň stanovená na základě podaného dodatečného tvrzení nemůže být vyšší než poslední známá daň.

Rozšířený senát tento závěr přijal se záměrem poskytnout daňovým orgánům dostatek času k prověření dodatečného daňového tvrzení na daň nižší, které bylo podané na samém sklonku maximální lhůty pro stanovení daně, a zabránit tím situaci, kdy se doměření nižší daně nestihlo a daňový subjekt byl odkázán na civilní řízení o náhradě škody proti státu. Závěr rozšířeného senátu lze

považovat za příznivý pro daňové subjekty, ale nelze se ubránit kritice, jakým způsobem se tento závěr do usnesení dostal, neboť tato otázka nebyla předkládajícím senátem vůbec předložena ani se netýkala předmětu sporu.

Kromě výše uvedeného přijal rozšířený senát v tomto usnesení také poněkud kontroverzní závěr, že pokud daňové orgány nestihnou ve lhůtě pro stanovení daně pravomocně vyměřit daň, nelze ji již v rámci daňového řízení stanovit. To znamená, že pokud daňový subjekt v řádném daňovém tvrzení vykázal nadměrný odpočet, pak již po uplynutí lhůty pro stanovení daně nelze tento stanovit. Nejvyšší správní soud pro tento případ odkázal daňový subjekt na civilní řízení o náhradu škody proti státu. Pozorný čtenář si v tomto okamžiku vzpomněl na nálezy Ústavního soudu a na něj reagující rozsudek Nejvyššího správního soudu zmiňovaný v úvodu, podle kterých obecný odkaz na náhradu škody není ústavně konformní a civilní řízení o náhradu škody je pro celní nároky nesystémové. Domnívám se, že stejné platí i pro daňové nároky, a pokud dostane Ústavní soud příležitost, tak závěr Nejvyššího správního soudu zvrátí. A to i s ohledem na základní cíl a účel správy daní, kterým je správné stanovení daně.

Který verdikt v oblasti daní považujete vy osobně za nejzásadnější?

Nejzásadnějších může být více rozhodnutí v závislosti na použitém hodnoticím kritériu. Loni jsem vnímala jako jedno z nejdůležitějších rozhodnutí rozsudek rozšířeného senátu ve věci Argo Logistic, podle kterého daňový řád stanoví pouze jednu lhůtu pro podání dodatečného daňového tvrzení na daň nižší – lhůtu objektivní. Jinými slovy, daňový subjekt je oprávněn podat dodatečné daňové tvrzení na daň nižší kdykoliv během lhůty pro stanovení daně, přičemž není vázán subjektivní lhůtou jako v případě dodatečného daňového tvrzení na daň vyšší.

Pokud bych zapojila osobní rozměr, pak za nejzásadnější považuji rozsudky, které se týkají nároku na úrok z daňového odpočtu, tedy rozsudek ve věci Kordárna, ve věci EP Energy Trading a ve věci CarTec Ostrava. Právě u posledně zmiňovaného rozsudku jsem měla příležitost se na zastupování případu podílet. O to větší pak byla radost, když Nejvyšší správní soud potvrdil naši argumentaci, že nárok na úrok z daňového odpočtu ve výši dle rozsudku Kordárna vzniká i v případě, kdy pro rozpor s judikaturou SDEU nelze použít právní úpravu úroku ze zadržovaného odpočtu dle § 254a daňového řádu ve znění do 30. 6. 2017. Za stejně významný pak považuji ze stejného důvodu rozsudek ve věci Teleplan, ve kterém Nejvyšší správní soud vyslyšel náš argument, že restrukturalizace se stlačením dluhu na provozní entitu byla racionálním a explicitním požadavkem nezávislé banky, tudíž uplatnění úroků z úvěru jako daňově účinného nákladu nebylo zneužitím práva.

Jsou judikáty v tuzemské daňové praxi přijímány s odpovídající vážností?

Rozsudky správních soudů, především pak Nejvyššího správního soudu, jsou odbornou veřejností obecně považovány za kvalitní, tudíž i pozitivně přijímány a daňovými orgány a poradci často citovány. Skutečnost, že jsou některá rozhodnutí přijímána kriticky, což sama také někdy činím, nepovažuji za znevažování práce správních soudců, ale naopak za další rozvíjení jejich myšlenek a zasazování soudních závěrů do správní praxe. Myslím, že v posledních letech se také pozitivně posunula praxe daňových orgánů, neboť na významné rozsudky Nejvyššího správního soudu poměrně rychle reaguje Generální finanční ředitelství metodicky a Odvolací finanční ředitelství ve své rozhodovací praxi. To prokazuje, že judikatura Nejvyššího správního soudu je přijímána s vážností a svědčí o kultivaci daňověprávního prostředí. Pozitivním příkladem může být poměrně rychlé přizpůsobení správní praxe po změně judikatury ve věci takzvaného úroku z úroku.

V případě, který jste v úvodu popisovala, se stěžovatel domohl svého práva po více než deseti letech. Nakolik je obvyklé, že se daňové pře vlečou takto dlouho?

Přestože se poslední dobou daří správním soudům zkracovat délku soudního řízení, není neobvyklé, že daňový spor trvá i více než deset let. Důvodem je nejen samotná délka daňové kontroly a na ni navazujícího odvolacího řízení, ale i skutečnost, že správní soudnictví spočívá na kasačním principu. Pokud správní soud po přezkoumání správního rozhodnutí dospěje k závěru, že žaloba je důvodná, může rozhodnutí pouze zrušit a věc vrátit správnímu orgánu k novému projednání se závazným právním názorem. Je tak možné, že než bude věc finálně rozhodnuta, vydá správní orgán několik rozhodnutí o odvolání a správní soudy několik rozsudků. V daňové oblasti není výjimkou, že posledním rozhodnutím ve věci je rozhodnutí o zastavení odvolacího řízení z důvodu uplynutí lhůty pro stanovení daně. Věřím, že tento výsledek je pro Finanční správu nežádoucí, tudíž ji bude motivovat ke zrychlení daňového řízení v případě, kdy je to skutečně možné.

Ale pokud se vrátíme k nároku na úrok z neoprávněně vybraného cla, pak spor pro stěžovatele ještě neskončil. Případem se bude zabývat znovu krajský soud a v případě úspěchu žaloby také celní orgán. Teprve až celní orgán přizná a vyplátí úrok, může si žalobce říct, že se domohl svého práva.

Běžně bývá v daňových sporech poslední instancí Nejvyšší správní soud. Jak často se stává, že případ jde až k Ústavnímu soudu a ten s NSS nesouhlasí?

Přestože v poslední době jsme mohli zaznamenat poměrně dost zajímavých rozhodnutí Ústavního soudu v oblasti daní,

Skutečnost, že jsou některá rozhodnutí přijímána kriticky, což sama také někdy činím, nepovažuji za znevažování práce správních soudců, ale naopak za další rozvíjení jejich myšlenek a zasazování soudních závěrů do správní praxe.

cel a náhrad škod, není pravděpodobnost úspěchu u Ústavního soudu vysoká. Každý rok obdrží Ústavní soud kolem čtyř tisíc individuálních ústavních stížností ze všech oborů práva, přičemž přibližně 95 procent jich je odmítnuto. Pouze zbývajících pěti procenty stížností se Ústavní soud zabývá meritorně a rozhodne o nich nálezem, který může být jak ve prospěch, tak i neprospěch stěžovatele. Těto neúprosné statistiky jsou si vědomi i advokáti zastupující případné stěžovatele, tudíž pouze malá část rozsudků Nejvyššího správního soudu je napadena ústavní stížností, a ještě menší nakonec Ústavním soudem zrušena.

Mezi daňáři loni vyvolala nemalé emoce navrhovaná novela soudního řádu správního, která by v původně navrhovaném znění výrazně ztížila přístup stěžovatelů k Nejvyššímu správnímu soudu. V srpnu návrh schválila vláda a poslala jej do Poslanecké sněmovny. Jak hodnotíte současnou podobu novely z pohledu daňových sporů?

Novela soudního řádu správní, tak jak šla loni do připomínkového řízení, byla daňovými poradci a advokáty specializujícími se na daňové spory hodnocena oprávněně negativně. Především šlo o návrhy na rozšíření koncentrace žalobních důvodů, rozšíření nepřijatelnosti kasační stížnosti a vyloučení podání kasační stížnosti ze skutkových důvodů, které měly ztížit přístup daňových subjektů ke spravedlnosti. Snížení nápadu kasačních stížností bylo ostatně i cílem navržené novely. Tyto návrhy se podařilo za velkého přispění Komory daňových poradců ČR v rámci připomínkového řízení odstranit nebo zmírnit. ▶▶

Avšak i nadále není návrh novely, tak jak byl schválen vládou, z pohledu vedení daňových sporů neutrálním zásahem do současného nastavení.

Laicky se zdá, že norma nicméně nyní leží ve Sněmovně tak- řikajíc u ledu?

Ano, novela je v Poslanecké sněmovně již od srpna loňského roku bez jakékoliv aktivity, pokud nepočítáme určení poslance zpravodaje a garančního sněmovního výboru. S ohledem na plánované podzimní sněmovní volby nelze očekávat, že by novela soudního řádu správního byla ještě projednána. Myslím, že daňoví poradci i advokáti tento osud novely přivítají s radostí.

Je na obzoru nějaká jiná změna legislativy, které může vede- ní daňových sporů před soudy významně ovlivnit?

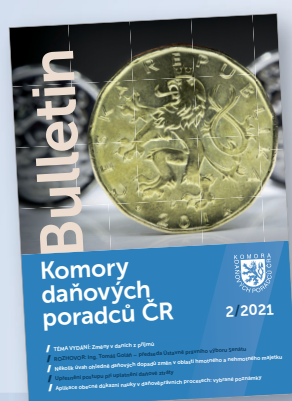
Aktuálně Poslanecká sněmovna schválila novelu daňového řádu, která je součástí velkého balíčku změn v oblasti správy daní a působnosti Celní správy. Pokud bude novela schválena i Senátem a podepsána prezidentem, vstoupí v účinnost 1. července 2025, respektive 1. ledna 2026 v případě vybraných ustanovení. Změny se týkají například formulářových podání, lhůty pro vrácení úroku z nesprávně stanovené daně, vymáhání nebo výpočtu pokuty za opožděné tvrzení daně. Daňová veřejnost určitě uvítá rozšíře-

ní možností individuálního promíjení penále, neboť z ospravedlnitelného důvodu bude možné prominout až 100 procent penále. Speciálním důvodem pro prominutí penále bude zamezení dvojímu trestání. Naopak méně výhodný pro daňové subjekty je zákaz dalšího úročení úroku hrazeného správcem daně. Za pozornost stojí také změny ustanovení, která prolamují maximální desetiletou lhůtu pro stanovení daně. Konkrétně novela doplnila do § 148 odst. 6 daňového řádu větu, že daň lze stanovit po uplynutí desetileté lhůty i v případě, že se trestného jednání dopustila osoba odlišná od daňového subjektu, a toto jednání má přímý dopad na daň daňového subjektu. //

Kateřina Devlin

Je advokátkou v oddělení řešení sporů advokátní kanceláře Deloitte Legal. Ve své praxi se specializuje na správu daní, daňové spory, správní soudnictví a odpovědnost státu za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Dříve působila na Generálním finančním ředitelství, kde se zaměřovala na soudní spory, správní řízení a odpovědnost státu za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem.

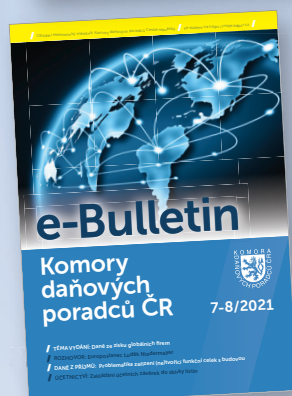
Média Komory daňových poradců ČR

Bulletin: DO HLOUBKY TÉMATU

- / Tematické zaměření každého čísla
- / Vysoce odborné články
- / Recenzovaný obsah
- / Odborný garant každého čísla
- / Stavovská společenská rubrika

čtvrtletně
tištěná
a elektronická
verze

e-Bulletin: CO BYSTE NEMĚLI PŘEHLÉDNOUT

- / Zpravodajství ze světa daní a účetnictví
- / Aktuální daňová legislativa a praxe
- / Informace z dění v Komoře
- / Lifestyleová témata a zajímavosti
- / Osobní rozvoj

@
každý měsíc
elektronicky

CHYTRÁ ŘEŠENÍ

PRO VAŠI FIRMU

Hledáte partnera pro růst nebo prodej vaší poradenské firmy?

CHYTRÁ ŘEŠENÍ V ETL GLOBAL

Datové centrum:
DC7 T-Mobile pro
maximální zabezpečení
vašich dat.

Capitain:
Efektivní správa účetnictví
a financí pro živnostníky,
malé a střední podniky.

Odoo ERP:
Komplexní systém
pro sjednocení všech
procesů ve firmě.

**Digitální služby
a bezpečnost:**
Komplexní IT řešení
včetně cloudu na
platformě Microsoft.

Anywhere Legal:
Váš průvodce
v přeshraničních právních
záležitostech.

**Přidejte se ke 40 poradenským společnostem v ČR
s celkovým obrátem přes 600 mil. Kč.**

◦ ÚČETNICTVÍ ◦ DANĚ ◦ MZDY ◦ AUDIT ◦ PRÁVO ◦ SOFTWARE ◦ IT

Robert Jurka
Master Partner
ETL Global pro ČR

www.etl-global.com
+420 734 685 805
robert.jurka@etlp Praha.cz

LOCAL BUSINESS. GLOBAL VISION.

Česko-německá daňová konference: Odborné diskuse, legislativní novinky i pohledy na profesní praxi

3. ročník Česko-německé daňové konference se intenzivně věnoval praktickým daňovým oblastem a profesním otázkám, které mají přesah mezi Českou republikou a Německem. Akce se uskutečnila ve dnech 10.–11. dubna 2025 v Praze v hotelu Hermitage. První den zaujala účastníky témata stálé provozovny, transfer pricing a novinky z legislativních iniciativ EU. Obsah druhého dne byl zaměřen na oblasti jednatele, spolupráci finančních správ a DPH.

Na konferenci vystoupili: Thorsten Beduhn, Stefan Crivellin, Gabriela Hrachovinová, Johana Imbr, Miroslav Janděčka, Věra Jankovcová, Vítězslav Kapoun, Stanislav Kryl, Lenka Lopatová, Radek Neužil, Lenka Nováková, Ing. Michal Roháček, Prof. Dr. Christian Schmidt, JUDr. Michal Tuláček, Ph.D., Klaus Götler, Dr. Eva Oertel, Magdalena Pichler, Ing. Petra Pospíšilová, Michael Schick, Prof. Dr. Susanne Schmidt-Pfeiffer a Prof. Dr. Hartmut Schwab.

Po skončení odborného programu jsme pro účastníky připravili doprovodný program zaměřený na kulturní dědictví Prahy. V pátek měli účastníci možnost se zúčastnit komentované prohlídky Vyšehradu. Navštívili jsme Martinské kasematy, kostel Stětí sv. Jana Křtitele a také unikátně otevřenou rotundu sv. Martina. Nechyběly ani exteriéry Vyšehradu s nezapomenutelnými výhledy na Prahu. V sobotu se konala exkurze na Pražský hrad a program vyvrcholil návštěvou Strahovského kláštera s komentovanou prohlídkou knihovny a dalších prostor.

Partneři konference: Steuerberaterkammer Nürnberg, International Fiscal Association Česká republika, Steuerberaterkammer des Freistaates Sachsen KdöR, Steuerberaterkammer Thüringen KdöR, AHK Tschechien / Česko-německá obchodní a průmyslová komora, DATEV eG, BDO Czech Republic, Landesverband der steuerberatenden und wirtschaftsprüfenden Berufe in Bayern e.V.

Fotogalerii z akce si můžete prohlédnout na odkazu [zde](#).

Komora daňových poradců ČR pro Vás připravila semináře, jejichž absolvováním získáte konkrétní tipy a techniky pro každodenní praxi, které Vám pomohou zvládat stresové situace a předcházet syndromu vyhoření.

Pozvánka na semináře zaměřené na

ZVLÁDÁNÍ STRESU

Termíny:

- 25. - 26. září 2025 / Kurz určený pro absolventy dřívějších běhů
- 22. - 23. října 2025 / Kurz určený pro začátečníky

Místo konání: Wellness Penzion Medličky na Vysočině

Lektorky: PhDr. Anita Crkalová a Mgr. Hana Vykoupilová, Ph.D., PCC

*Věnujete svůj čas sami sobě a
naberete sílu do podzimních dní.*

www.kdpcr.cz/osobni-rozvoj

Dědictví v daňových souvislostech aneb na co si dát pozor a pamatovat u zděděné nemovitosti, část II.

Druhý díl článku vedoucího sekce majetkových daní při KDP ČR Petra Koubovského k tématu pozůstalostního řízení, které je neodmyslitelnou součástí procesu po úmrtí někoho z kruhu rodinného bližšího či vzdálenějšího. V prvním článku, který vyšel v minulém vydání e-Bulletinu Komory daňových poradců se autor snažil zodpovědět ty nejdůležitější, nejen daňové, otázky. V tomto díle pak budou stěžejním tématem nemovitosti.

Petr Koubovský

*Daňový poradce, č. o. 3891,
vedoucí sekce majetkových
daní při KDP ČR, Associate
Partner v Rödl & Partner Tax,
k.s.*

V aktuální analýze zaměříme již naši pozornost na případy, kdy součástí majetku zůstavitele bude nemovitost. Jinak řečeno na situace, kdy dědicové nabydou nově vlastnické, příp. spoluvlastnické právo k nemovité věci, tedy stanou se nově jejími vlastníky, eventuálně spoluvlastníky.

3.1. Daň z nabytí (převodu) nemovitostí

Daň z nabytí (ještě dříve z převodu) nemovitých věcí již není na pořadu dne.

Daň z nabytí nemovitých věcí byla zrušena zákonem č. 386/2020 Sb., kterým se zrušuje zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů, a mění a zrušují další související právní předpisy.

To znamená, že v případě koupě, tj. při úplatném nabytí vlastnického práva k nemovité věci, se daň z nabytí nemovitých věcí neplatí. V případě dědictví se však ani nedá hovořit o úplatném nabytí, právě naopak o bezúplatném, takže tak, jako by nabytí vlastnického práva k nemovité věci dani z nabytí nepodléhalo.

3.2. Daň dědická

Majetek a příjmy, které fyzická osoba, tj. člověk nebo právnická osoba získá dědictvím, už nejsou daněny dědickou daní.

Ke zrušení došlo zrušením zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, a to k 31. 12. 2013 (často nazýván také jako „zákon o trojdani“). V případě darování a dědění mezi osobami zařazenými do I. a II. skupiny (v podstatě příbuzní v řadě přímé a pobočné) bylo také aplikováno osvobození od daně a nebyla ani povinnost podat daňové přiznání.

Od roku 2014 dědictví patří mezi bezúplatné příjmy, které jsou osvobozené od daně podle zákona o dani z příjmů, více detailně dále.

3.3. Daň z nemovitých věcí

Daň z nemovitých věcí je upravena zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů a zahrnuje daň z pozemků a daň ze staveb a jednotek.

Status poplatníka daně z nemovitých věcí má zpravidla vlastník. Ve zvláštních případech je poplatníkem daně nájemce a uživatel je poplatníkem daně v případě, že vlastník pozemku není znám. Přiznání k dani z nemovitých věcí má každý, kdo je zapsán jako vlastník nemovitosti k 1. lednu daného roku a nebyl jako vlastník zapsán k 1. lednu předchozího roku. Daňové přiznání pak máte povinnost podat do 31. ledna.

Pokud je tedy součástí dědictví například rodinný dům, byt, polnost či jiná nemovitost, měli byste zpozornět!

Je třeba počítat s tím, že vás notář v případě nemovité věci požádá o posudek o její hodnotě, což zpravidla nepředstavuje nějak složitý nebo nákladný úkon. V daném případě ani není nutné vyhledat soudního znalce, postačující je určení tržní hodnoty nemovitosti realitním makléřem.

Zásadním datem pro účely daně z nemovitých věcí je den nabytí právní moci usnesení soudu o dědickém řízení. Jakmile se totiž jakožto dědicové stanete vlastníky nemovitosti a budete takto zapsáni i v evidenci katastru nemovitostí, o což se postará sám notář, již nic nebrání tomu, že nabýváte kromě inkriminované zděděné nemovitosti i postavení poplatníka daně z nemovitých věcí.

Samotný zápis bude mít toliko jen konstitutivní charakter, neboť v tomto ohledu se stáváte vlastníkem právě oním nabytím právní moci soudního usnesení, a nikoliv až samotným zápisem vašich práv do katastru nemovitostí.

Ten, kdo se stane vlastníkem nemovitosti k 1. lednu daného roku a nebyl jako vlastník zapsán k 1. lednu předchozího roku, je povinen podat daňové přiznání do 31. ledna daného roku.¹ Pokud jste nemovitost zdědili s dalšími dědici, tak daňové přiznání může podat pouze jeden z nich. Finanční úřad ho poté považuje za zástupce všech vlastníků.²

Výše uvedené je celkem logické a řekněme standardem. Co však je již trochu méně pochopitelné, je následující skutečnost. Zůstavitel je reálně mrtev, nicméně pro účely daně z nemovitých věcí nastává trochu morbidní situace, neboť tento „stále daňově

Dědictví neznamena jen pozitivní přisun nového majetku. Kromě případných dluhů vyplývajících z převzetí dědictví je namístě zpozornět i s ohledem na možné a velmi často existující daňové povinnosti. Daň z nabytí a dědická už sice nehrozí, ale daň z nemovitých věcí ani daň z příjmů není radno podceňovat...

žije“, a to až do okamžiku ukončení dědického řízení. Jinými slovy nebožtík je v evidenci správce daně až do tohoto okamžiku stále veden jako poplatník daně.

Z toho rezultuje jediné a pro předpokládané dědice zásadní – měli by za zesnulého plnit jeho daňové povinnosti, a to ještě/ již v průběhu dědického řízení. Toto se týká jak možné povinnosti podat daňové přiznání z důvodu změny okolností pro stanovení daně jinak, tak úhrady daně z nemovitých věcí samotné. V tomto ohledu jen připomínám, že stále pod identifikací (zde je variabilním symbolem rodné číslo) zesnulého. Zemřel-li nebožtík (poplatník) v průběhu lhůty pro podání daňového přiznání, aniž by splnil povinnost ho podat, prodlužuje se tato lhůta o 2 měsíce. Bylo-li skončeno řízení o pozůstalosti v průběhu lhůty pro podání daňového přiznání, aniž by osoba spravující pozůstalost splnila povinnost ho podat, prodlužuje se tato lhůta o 2 měsíce.³

Pokud tak neučiníte, lze očekávat vyměření souvisejících sankcí v podobě pokuty, penále či úroků z prodlení dle příslušných ustanovení daňového řádu.

3.4. Daň z příjmů

Když už tedy nemusíme nic řešit ve vztahu k dani z nabytí nemovitostí, resp. dani dědické, co takhle daň z příjmů. Dědictvím přece dědicové nabývají bezúplatně různé druhy příjmů, ať ve formě hotovosti, movitých věcí, ale třeba právě i nemovitostí.

1 § 13a odst. 1 ZoDzNV.

2 § 13 a § 13a odst. 4 ZoDzNV.

3 § 13a odst. 3 ZoDzNV.

Ano, i dědictví lze osvobodit od daně z příjmů. Tímto však skončit nemusí a je nutné pamatovat, že za určitých podmínek budete, jakožto dědicové, povinni plnit si povinnosti i ve vztahu k dani z příjmů. Typicky například v případě, kdy nemovitost obratem prodáte a nezdědili jste ji v přímé linii (tedy jako syn/dcera, vnuk/vnučka), ale nepředbíháme, blíže v detailu později...

V rámci běhu času si tedy rozdělme realizované příjmy na období:

- a) hned po dědictví, resp. bezúplatné nabytí majetku z titulu dědictví
- b) a příjmy realizované následně z titulu nakládání se zděděným majetkem, v našem případě se zaměřením na nemovité věci

3.4.1. Bezúplatné příjmy získané dědictvím

Od 1. ledna 2014 jsou dary označovány jako bezúplatné příjmy. Tyto bezúplatné příjmy jsou v rámci systému zdanění zahrnuty v kategorii „ostatní příjmy“, tedy v rámci ustanovení § 10 ZDP. Stejně jako jiné příjmy jsou i dary předmětem zdanění základní sazbou 15 %, jde-li o příjem fyzické osoby, nebo 21 %, jde-li o příjem právnické osoby.

V daném případě je jistě namístě upozornit na možnost aplikace osvobození od daně, které nám umožňuje ustanovení § 10 odst. 3 písm. c) ZDP na jehož základě jsou od daně osvobozeny bezúplatné příjmy:

1. od příbuzného v linii přímé a v linii vedlejší, pokud jde o sourozence, strýce, tetu, synovce nebo neteř, manžela, manžela dítěte, dítě manžela, rodiče manžela nebo manžela rodičů,
2. od osoby, se kterou poplatník žil nejméně po dobu jednoho roku před získáním bezúplatného příjmu ve společně hospodařící domácnosti a z tohoto důvodu pečoval o domácnost nebo byl na tuto osobu odkázán výživou,
3. obmyšleného z majetku, který byl do svěřenského fondu vyčleněn nebo který zvýšil majetek tohoto fondu osobou uvedenou v bodě 1 nebo 2,
4. nabyté příležitostně, pokud jejich úhrn od téhož poplatníka ve zdaňovacím období nepřevyšuje částku 15 000 Kč.

Jestliže tedy splníte některé z výše uvedených zákonných podmínek, vámi v rámci dědictví bezúplatně nabytý majetek (nemovitý nevyjímaje) bude od daně osvobozen.

Oznamovací povinnost u přijatých osvobozených příjmů

V obecné rovině, pokud jsou příjmy od daně osvobozené, nemusí se v případě fyzických osob uvádět ani do daňového přiznání. Ovšem POZOR, tímto bohužel vaše povinnosti vůči správci daně končit nemusí.

Jestliže totiž vaše osvobozené příjmy přesáhnou částku pět milionů korun, je třeba tuto skutečnost správci daně oznámit/nahlásit. Když tuto svou povinnost nesplníte, automaticky budete čelit ze strany finančního úřadu vyměření vysoké pokuty. Oznamova-

cí povinnost je ukotvena v ustanovení § 38v ZDP.

V oznámení by poplatník měl uvést:

- / výši příjmu,
- / popis okolností nabytí příjmu,
- / datum, kdy příjem vznikl.

Této oznamovací povinnosti jste zproštěni, jestliže správce daně je schopen předmětné údaje zjistit z rejstříků či evidencí, do kterých má přístup a které zveřejní na úřední desce způsobem umožňujícím dálkový přístup. Pakliže správce daně zjistí nesplnění oznamovací povinnosti, vyzve daného poplatníka k jejímu dočasnému splnění a stanoví mu k tomu náhradní lhůtu.

V případě příjmu plynoucího do společného jmění manželů oznámení vůči správci daně učiní jen jeden z manželů. Samotné oznámení nemá předepsaný tiskopis. Ministerstvo financí na svých webových stránkách vydalo jako možný vzor nepovinný tiskopis „Oznámení o osvobozených příjmech podle § 38v ZDP“

(viz https://financnisprava.gov.cz/assets/tiskopisy/5252_2.pdf?201512301402&201512301402).

Oznámení o osvobozených příjmech podle § 38v ZDP je podáním podle daňového řádu a lze jej učinit toliko v souladu s ustanovením § 71 odst. 1 DR. Tedy v písemné formě, a to v listinné podobě nebo elektronicky, anebo ústně do protokolu. V případě elektronického podání toto lze učinit pouze datovou zprávou:

- / podepsanou způsobem, se kterým jiný právní předpis spojuje účinky vlastnoručního podpisu,
- / s ověřenou identitou podatele způsobem, kterým se lze přihlásit do jeho datové schránky,
- / s využitím přístupu se zaručenou identitou nebo
- / prostřednictvím daňové informační schránky.

Lhůta pro splnění oznamovací povinnosti u osvobozených příjmů je identická jako lhůta pro podání přiznání k dani z příjmů fyzických osob za předmětné zdaňovací období, ve kterém příjem daňový poplatník (jakožto fyzická osoba) obdržel. Tato lhůta pro oznámení platí taktéž u poplatníků, kteří povinnost podávat daňové přiznání jinak vůbec nemají (viz § 136 odst. 1 DR). Samozřejmě se lhůta prodlužuje, jestliže poplatník současně s oznámením má povinnost podat i daňové přiznání a toto podává elektronicky. V takovém případě se lhůta prodlužuje na 4 měsíce po uplynutí zdaňovacího období, anebo pokud tak činí prostřednictvím svého daňového poradce, dokonce může využít prodloužení lhůty až o 6 měsíců po uplynutí zdaňovacího období.

A samozřejmě vás nemine flastr, pokud tuto svou oznamovací povinnost nesplníte. Ten, kdo neoznámí osvobozený příjem vyšší než 5 milionů korun, „získá“ k dobru (spíše k tíži) od finančního úřadu celkem přísnou pokutu, jejíž výše je stanovena ze zákona v pevné výši:

- / **0,1 % z částky neoznámeného příjmu**, pokud povinnost splníte sice po stanovené lhůtě, ale dříve, než vás k tomu Finanční správa vyzve (i v tom nejmírnějším případě, kdy příjem jen mírně přesáhne pět milionů korun, tedy pokuta dosáhne pět tisíc korun),

10% z částky neoznámeného příjmu, pokud povinnost splníte v náhradní lhůtě až poté, co vás k tomu Finanční správa vyzvala (i když příjem jen mírně přesáhne pět milionů korun, dělá pokuta už 500 tisíc korun),

15% z částky neoznámeného příjmu, pokud povinnost nesplníte ani v náhradní lhůtě určené Finanční správou.

Správce daně je oprávněn vám uložit výše uvedenou pokutu nejpozději do 3 let ode dne, kdy mu mělo být oznámení podáno. Uloženou pokutu lze prominout, jestliže jste danou oznamovací povinnost nesplnili „z důvodu, který lze s přihlédnutím k okolnostem daného případu ospravedlnit“. Záleží samozřejmě na posouzení konkrétní situace, nicméně Generální finanční ředitelství ve svém metodickém pokynu (viz https://financnisprava.gov.cz/assets/cs/prilohy/d-sprava-dani-a-poplatku/Pokyn_GFR-D-56.pdf) uvedlo několik typických případů, kdy šance žadatele na prominutí je celkem vysoká a lze očekávat vyhovění:

- ! nepříznivý zdravotní stav (který znemožnil splnění povinnosti oznámit osvobozený příjem),
- ! živelní pohroma,
- ! podání oznámení bez výzvy úřadu do 150 dnů po uplynutí původní zákonné lhůty,
- ! podání oznámení na výzvu úřadu do 120 dnů po uplynutí původní zákonné lhůty.

Na prominutí bych však dle mých aktuálních zkušeností příliš nespolehal. Důkazem budiž následující statistické okénko podaných oznámení a vyměřených sankcí.

Za poslední tři roky, tedy mezi lety 2021–2023, dostává Finanční správa přibližně mezi 8 a 9 tisíci oznámeními o osvobozeném příjmu. Podrobnější přehled podaných oznámení je uveden níže v tabulce.

Počet poplatníků, kteří podali oznámení o osvobozeném příjmu dle § 38v ZDP	
Zdaňovací období roku	Počet poplatníků
2021	7 814
2022	8 980
2023	8 802

Zdroj: Generální finanční ředitelství

Za nesplnění této oznamovací povinnosti Finanční správa uložila v posledních dvou letech cca 250 pokut ročně. Skoro všechny v nejnižší ze tří výše uvedených variant – tedy 0,1 % z částky neoznámeného příjmu, kdy příjemce podal oznámení dodatečně i bez výzvy úřadu. Pokuta byla v posledních dvou letech prominuta u 44, respektive 70 poplatníků/žadatelů za rok.

Blíží údaje jsou zřejmé opět v níže uvedené tabulce, přičemž v roce 2021 bylo uloženo pokut výrazně více, současně jich však bylo také výrazně víc odpuštěno, což zcela reflektuje rok 2021 a jeho ovlivnění pandemickou situací a generálními pardony Ministerstva financí.

Počet uložených pokut za neoznámení osvobozeného příjmu dle § 38v ZDP			
	rok 2021	rok 2022	rok 2023
podáno pozdě, ale bez výzvy Finanční správy	721	257	239
podáno pozdě až po výzvě Finanční správy	3	2	1
nepodáno ani v náhradní lhůtě po výzvě Finanční správy	1	0	0

Zdroj: Generální finanční ředitelství

Počet prominutých pokut za neoznámení osvobozeného příjmu dle § 38v ZDP			
	rok 2021	rok 2022	rok 2023
podáno pozdě, ale bez výzvy Finanční správy	496	70	44

Zdroj: Generální finanční ředitelství

3.4.2. Příjmy získané z nakládání se zděděným majetkem

Prodej nemovitosti je osvobozen od daně z příjmů, pokud nemovitost vlastníte déle než 10 let.⁴ Při dědictví v přímé linii se do této lhůty počítá i doba, kdy nemovitost vlastnil zůstavitel, tedy ten, po kterém jste nemovitost zdědili.

Prvně si ale ujasněme tzv. „časový test“. Od placení daně z příjmů jste osvobozeni, pokud jste v nemovitosti 2 roky před jejím prodejem bydleli⁵ nebo jste ji minimálně 5 let vlastnili, respektive u nemovitostí nabytých od 1. 1. 2021 je tato lhůta 10 let.⁶

V případě prodeje nemovitosti, kterou jste zdědili, se do časového testu čili do doby, po kterou jste nemovitost vlastnili nebo v ní prokazatelně bydleli, může započít doba, po kterou nemovitost vlastnil nebo v ní bydlel zůstavitel. Jinak řečeno, zdědíte-li byt po svém otci, ve kterém on předešlých 10 let bydlel, žádnou daň z příjmu po prodeji tohoto bytu neplatíte. Obdobně budete od daně z příjmů ušetřeni, pokud v takovémto bytě otec třeba 1 rok bydlel a následně byste jej jeden rok užívali vy sami.

V této souvislosti jen upozorňuji, že v případě darování zmiňovaný časový test začíná běžet od začátku okamžikem nabytí darem, tj. nelze započít lhůtu, po kterou byt vlastnila nebo v něm bydlela osoba, která mi byt darovala. Z tohoto důvodu se tak dar může docela pěkně prodražit.

Zákon o dani z příjmů umožňuje další možnost aplikace osvobození od daně, kterou je splnění podmínky použití finančních prostředků z prodeje na obstarání vlastní bytové potřeby. Použití zís-

4 10letý časový test platí při nabytí nemovitosti po 1. lednu 2021.

5 § 4 odst.1, písm. a) ZDP.

6 § 4 odst.1, písm. b) ZDP.

kaných prostředků na obstarání bytové potřeby, a to nejpozději do konce zdaňovacího období následujícího po zdaňovacím období, kdy jste peníze získali, anebo použijete-li částku odpovídající získaným prostředkům (z plánovaného prodeje) na obstarání vlastní bytové potřeby před jejich získáním (před samotným prodejem), zde nejdříve ve zdaňovacím období bezprostředně předcházejícímu zdaňovacímu období prodeje.⁷ V této souvislosti je třeba mít na paměti i splnění oznamovací povinnosti o získání těchto prostředků správcem daně ve lhůtě pro podání daňového přiznání za daně zdaňovací období, ve kterém k získání prostředků prodejem došlo.

Kromě výše uvedeného naplnění oznamovací povinnosti je třeba nezapomenout ještě i na další povinné oznámení správci daně. V případě, že hodnota zděděné nemovitosti je vyšší než pět milionů korun, máte jako dědic povinnost oznámit tuto skutečnost finančnímu úřadu, a to ve lhůtě pro podání daňového přiznání, jako samostatné podání, které nemá vazbu na daňové přiznání.⁸ Povinnost podat oznámení tedy máte bez ohledu na to, zda podáváte, či nepodáváte přiznání k dani z příjmů fyzických osob, a jestliže tak neučiníte, hrozí vám pokuta.

Pokud na osvobození od daně nedosáhnete, nezbude vám než příjem z prodeje zděděné nemovitosti zdanit. Základní sazba daně z příjmů fyzických osob činí 15 %, resp. 23 % pro část základu daně přesahující 36násobek průměrné mzdy.⁹ Daň z příjmů se vypočte ze základu daně sníženého o nezdanitelné části základu daně a o odčitatelné položky od základu daně a zaokrouhleného na celá sta Kč dolů.

V daném případě dle výpočtu dílčího základu daně dle § 10 jako rozdílu prodejní ceny po odečtení souvisejících výdajů, kde výdajem je i cena určená znalcem v oboru nemovitostí ke dni nabytí nemovitosti a také prokazatelné náklady na opravy a zhodnocení nemovitosti a další náklady související s prodejem (např. poplatky za právníka a realitní kancelář). Jinak zjednodušeně řečeno, lze za základ daně pro výpočet považovat rozdíl prodejní ceny a ceny znaleckého odhadu pro dědické řízení minus případné výdaje na její zhodnocení a výdaje související s prodejem.¹⁰ Případnou povinnost k dani z příjmů z prodeje nemovitosti je nutné vyčíslit v daňovém přiznání. Toto je nutné podat na místně příslušný finanční úřad v termínu pro podání přiznání, kterým je 1. dubna, resp. 1. května anebo až 1. července roku následujícího po prodeji, přičemž ve stejných termínech je také nutné předmětnou daň z příjmu i zaplatit na účet příslušného finančního úřadu.

Pronájem nemovitosti je další možností, jak lze s danou nemovitostí naložit. Příjmy z pronájmu pak představují taktéž zdanitelné příjmy, které podléhají dani z příjmů,¹¹ přitom je nutné rozlišovat, zdali má pronájem charakter dlouhodobý, tj. jedná se o klasický nájem, či pouze krátkodobý.

Příjmy z dlouhodobého nájmu jsou podřazeny a zdaňovány v rámci dílčího základu daně dle § 9 ZDP, a to jako:

- příjmy z nájmu nemovitých věcí (tj. i např. bytů)
- příjmy z nájmu movitých věcí

Příjmy z dlouhodobého pronájmu nemovité věci podléhají zdanění ve standardním módu, tj. jinak řečeno, základem daně (dílním základem daně) je realizovaný příjem snížený o výdaje prokazatelně vynaložené na jeho dosažení, které lze v daném případě stanovit dvěma způsoby:

- uplatněním paušálu ve výši 30 %, maximálně do výše 600 000 Kč
- anebo skutečnými náklady

Jako skutečné výdaje lze uplatnit konkrétně takto vynaložené finanční prostředky:

roční odpisy nemovité věci, a to buď prostřednictvím rovnoměrného odepisování z pořizovací ceny nemovité věci po dobu 30 let (l. rok ve výši odpovídající 1,4 % z pořizovací ceny, v dalších letech pak 3,4 % z pořizovací ceny)
náklady na vnitřní vybavení nemovité věci, tj. např. nábytek či spotřebiče apod.
náklady na opravy a údržbu nemovité věci
příspěvky do fondů oprav
správcovské poplatky
odměny výboru společenství vlastníků jednotek
pojištění nemovité věci
uhrazené úroky z hypotéky či úvěru ze stavebního spoření
provize realitnímu makléři
daň z nemovitých věcí

Jestliže budete příjem z pronájmu snižovat právě o výše uvedené skutečné náklady, je namísto doporučit vám uchování souvisejících dokladů či uzavřených smluv pro případ následné kontroly ze strany správce daně.

Ve výčtu výše uvedených výdajů bude jednou z nejvýznamnějších položek, ne-li vůbec tou největší, právě daňový odpis. V tomto ohledu je však nutné počítat s tím, že ZDP ne vždy tuto možnost, resp. jeho uplatnění umožňuje. Ku příkladu nelze uplatnit daňové odpisy dle § 27 ZDP u nemovité věci nabyté darem. Obdobně nelze použít daňové odpisy ani v případě pronájmu družstevního bytu, neboť jeho majitelem je samotné družstvo a nikoli vy.

V případě uplatnění skutečných výdajů, tj. uplatnění daňových odpisů, se u úplatného nabytí vychází u jejich stanovení ze vstupní ceny, kterou se rozumí:¹²

- pořizovací cena, je-li pořízen úplatně,
- u nemovitého majetku, který poplatník pořídil úplatně v době delší než 5 let před jeho vložením do obchodního majetku nebo v době delší než 5 let před zahájením nájmu, cena reprodukční dle zákona o oceňování majetku,
- u nemovitého majetku, který poplatník pořídil úplatně v době

7 § 4b odst.2 ZDP.

8 § 38v ZDP.

9 § 16 ZDP.

10 § 10 odst. 4 a násl. ZDP.

11 § 9 ZDP.

12 § 29 odst. 1, písm. a) ZDP

kratší než 5 let před jejich vložením do obchodního majetku nebo v době kratší než 5 let před zahájením nájmu, se pořizovací cena zvyšuje o náklady prokazatelně vynaložené na jejich opravy a technické zhodnocení

Případně uplatněné daňové výdaje procentem z příjmů již naopak zahrnují veškeré daňové výdaje vynaložené v souvislosti s dosahováním příjmů z pronájmu (mimo jiné tedy např. i odpisy majetku, jehož odepisování bylo v minulosti zahájeno). Dále také platí pravidlo, že pakliže poplatník uplatní daňové výdaje procentem z příjmů, uplatní takto výdaje u všech příjmů, které má podle § 9 odst. 1 ZDP a které tvoří jeden dílčí základ daně.¹³

Jak ale postupovat v případech bezúplatného nabytí nemovitosti v rámci dědictvého řízení. Daná problematika a otázky s ní spojené byly předmětem jednání Koordinačního výboru KDP ČR, konkrétně jednání ze dne 17. 6. 2020 a příspěvku č. 548/18.09.19 Vstupní cena pro odepisování u majetku (nemovitosti) získané z dědictví, darování a uplatnění odpisů v pozůstalostním řízení.¹⁴ Z jeho závěrů lze shrnout následující:

i) V následujících případech uvažujeme nabytí nemovitostí v rámci pozůstalostního řízení variantně dědictvou smlouvou, dědictvím ze závěti, dědictvím ze zákona.

ii) Ceny nemovitostí v pozůstalostním řízení nemají vliv na vstupní ceny nemovitostí, ze kterých budou dědici následně uplatňovány odpisy. Pro daňové účely se postupuje dle § 30 odst. 10 ZDP a dědicové u nemovitostí získaných v rámci dědictvého řízení pokračují v odepisování po zůstaviteli. Praxe však ukazuje, že ne vždy je možné získat potřebné informace k tomuto postupu, zejména jedná-li se o vzdálené dědice, kteří o nemovitosti nemají dostatečné informace, nejsou-li doklady o účetní (daňové evidenci) k nemovitosti z důvodů na straně zůstavitele či z jiných příčin.

¹³ Viz Pokyn D-59 k § 9 odst. 5

¹⁴ <https://financnisprava.gov.cz/cs/dane/prispevky-kv-kdp/zapisy-z-jednani/2020>

Modelové situace – dědictví			
Situace	Právní rozbor	Závěry předkladatelů	Závěry MFČR
Neznámá zůstatková (vstupní) cena a způsob odepisování	Dědicové pokračují jako právní nástupci po zůstaviteli ve výdělečné činnosti ale nedokážou zjistit zůstatkovou cenu nemovitosti, dobu odepisování ani zvolený způsob odepisování. Bohužel v praxi zcela běžná situace. Stejně jako to, že nebožtík uplatňoval výdaje procentem z příjmů, resp. stav, kdy zůstavitel při počátku pronájmu (např. před 15 lety či dříve) uplatňoval skutečné výdaje a potom přešel na výdaje procentem z příjmů. ZDP sice ukládá povinnost dle § 26 odst. 8 vést odpisy evidenčně, ale tato evidence však mnohdy v praxi nebývá k dispozici. Dědic tak bohužel zpravidla nemá ani možnost zjistit dobu, odkdy přesně byla nemovitost pronajímána, aby stanovil cenu před zahájením pronájmu, případně zjistil, za jakou cenu zůstavitel nemovitost pořídil či vystavěl ve vlastní režii. Má-li dědic i jiné příjmy z pronájmu a uplatňuje skutečné výdaje z těchto příjmů, neumožňuje mu stávající znění ZDP uplatnit u této zděděné nemovitosti žádné odpisy. Dědic je v tomto případě pokrácen na svých právech nezaviněně z důvodu zapříčiněných mimo jeho oblast vlivu a zákon mu neumožňuje ani částečnou kompenzaci.	V případě, že není možno zjistit zůstatkovou (vstupní) cenu pro odepisování a způsoby odepisování z důvodů nezávislých na vůli dědice, nelze pokračovat v odepisování započatém původním vlastníkem, může se dědic rozhodnout, že takto získanou nemovitost v rámci dědictví (nebo její část) zahrne do majetku (evidence) s oceněním na částku 0 Kč. Jiný výklad by vyžadoval změnu zákona. Výše popsané situace a navržené řešení však neřeší stav, kdy k takto nabytému dědictvému podílu na nemovitosti dokoupí dědic další podíl, nebo na zděděném podílu provede technické zhodnocení. Pokud totiž přistoupíme na právní fikci, že zůstatková cena dědictvého podílu je 0 Kč, (dědic se dobrovolně vzdá zůstatkové ceny z nabytého dědictvého podílu), tak ani toto zjednodušení nevede k řešení situace pro zahájení odepisování v budoucnosti. Dědic musí při dokoupení dalšího podílu nebo při technickém zhodnocení použít způsob odepisování takový, jaký byl původní způsob odepisování zůstavitelem (rovnoměrně, zrychleně), což nemůže, neboť tuto informaci nemá k dispozici. Předkladatelé zastávají názor, že aby mohl poplatník uplatňovat všechny zákonem mu umožněné výdaje (náklady), v tomto případě odpisy, je jediné správné pohlízet na první úplatně pořízený podíl jako na podíl první (z důvodů absence informací k podílu získanému v dědictví a tím i jeho neodepisování) a pro účely odepisování si zvolit způsob odepisování dle § 30 odst. 2. a vstupní cenou je cena pořízení dle § 29. Za první úplatně pořízený podíl se pro účely tohoto příspěvku považuje i další podíl získaný na téže majetku v jiném pozůstalostním řízení u kterého je známa zůstatková cena a způsob odepisování.	V případě, že poplatník není schopen doložit vstupní (zůstatkovou) cenu zděděného spoluvlastnického podílu, ocitá se v důkazní nouzi, a tedy nemůže odpisy do daňových výdajů uplatnit. Při nabytí dalšího spoluvl. podílu se nově nabytý spoluvlastnický podíl odpisuje podle § 31 nebo § 32 ZDP (sazbou nebo koeficientem v prvním roce odepisování), tzn. reálně je odpisován pouze nově nabytý spoluvlastnický podíl. Po provedení TZH na spoluvl. podílu se odpisuje ze zvýšené vstupní (zůstatkové) ceny podle § 31 nebo § 32 ZDP (sazbou nebo koeficientem ze zvýšené vstupní nebo zůstatkové ceny), tzn. reálně jsou odpisovány pouze výdaje na technické zhodnocení.
		Pokud není znám způsob odepisování původním vlastníkem a zůstatková (vstupní) cena je dědicem dobrovolně stanovena na 0 Kč, tak první úplatně nabytý podíl na majetku je pro účely odepisování považován jako první podíl na majetku. Stejně tak je v zákoně neřešen i přístup k technickému zhodnocení, neboť protože poplatníkovi není známa ani zůstatková cena, ani původní způsob odepisování, nemůže v něm pokračovat, přestože nyní zná hodnotu.	

Neznámá zůstatková cena a známý způsob uplatňování výdajů	V některých případech může dědic zjistit alespoň způsob, jakým byly uplatňovány výdaje při příjmech z nemovitosti (např. informací z daňového spisu zůstavitele, neboť dle § 239a odst. 3 DR získává dědic pozici zůstavitele). Zjistí-li však dědic, že po celou dobu příjmů z pronájmu byly zůstavitelem uplatňovány výdaje procentem z příjmů, mohl sice být zůstavitel odpisovatelem ve smyslu § 28 ZDP, ale fakticky se jím nestal. Uplatňovat odpisy lze z evidovaného majetku dle § 9 odst. 6 a ten se týká pouze poplatníků, kteří uplatňují skutečné výdaje. Ani v případě uplatňování skutečných výdajů však není povinnost uplatňovat odpisy. Pokud zůstavitel, i v případě že uplatňoval skutečné výdaje, prokazatelně neuplatňoval odpisy, nestal se nikdy odpisovatelem ve smyslu ZDP. V tomto případě není splněna podmínka dle § 30 odst. 10 písm. a) a dědic postupuje dle § 29 odst. 1 písm. e) a tj. odepisuje z ceny určené podle zvláštního právního předpisu o oceňování majetku ke dni nabytí.	Doloží-li dědic skutečnost, že zůstavitel neodepisoval majetek, i když mohl být odpisovatelem majetku ve smyslu § 28 ZDP, není splněna podmínka pro povinnost pokračovat v odepisování započatém původním vlastníkem dle § 30 odst. 10 písm. a), ocení dědic nově nabytý podíl dle § 29 odst. 1 písm. e).	Nesouhlas se závěrem. Podle § 28 odst. 1 písm. a) ZDP je odpisovatelem poplatník, který má k hmotnému majetku vlastnické právo. V § 29 odst. 1 ZDP je uvedeno: <i>„Pokud původní odpisovatel v případech uvedených v § 30 odst. 10 ZDP nezačal odpisování, je u nabyvatele vstupní cenou hmotného majetku vstupní cena, z níž by původní odpisovatel odpisy uplatňoval“.</i> Podle § 29 odst. 1 písm. d) ZDP platí, že u poplatníka, který má příjmy z nájmu podle § 9 ZDP, je třeba reprodukční pořizovací cenu stanovit již při zahájení nájmu.
Známa zůstatková (vstupní) cena a způsob odepisování	Příklad je zde uveden pouze pro úplnost, zákon plně tuto problematiku řeší. Dědicové pokračují na svých podílech v odepisování započatém zůstavitelem, případně dle § 30c ZDP. Tento postup platí pro veškerý majetek získaný ze všech způsobů pozůstalostních řízení.		

3.5. Pár tipů a praktických příkladů na závěr

Darování nebo až dědictví u nemovitosti: Co je výhodnější?

Z finančního hlediska vychází pro osoby osvobozené od daně darovací (daně z bezúplatného příjmu) lépe darování nemovitosti než dědictví. Důvodem je výplata odměny notáři stanovená procentně z hodnoty majetku v dědictví. Kromě daňového aspektu, je však nutné vzít v potaz i právní aspekt, zde je právně jistější spíše převod – darování nemovitosti ještě za života dětem, tedy v době, kdy člověk vše může zařídit přesně tak, jak si to sám představuje. Určitým rizikem však mohou být následné exekuce na straně obdarovaného.

V neposlední řadě i vzájemné vztahy v rodině. V případě záveti nesmí být opomenut žádný z potomků, kdy nezletilým potomkům se musí vždy dostat alespoň 3/4 jejich zákonného dědického podílu a zletilým potomkům minimálně 1/4 jejich zákonného dědického podílu. Nežádá se lze setkat v praxi s neshodami mezi zůstaviteli, se složitostmi dokazování vedoucími k dalším sporům.

Dle mého názoru tedy nelze zcela jednoznačně v obecné rovině uzavřít, zda je výhodnější darování za života, nebo závět – dědictví.

Praktický příklad – darování nemovitosti s následným úmrtím dárce

V praxi spíše výjimečnou, ale nikoliv nereálnou situaci může být případ původního darování nemovitosti, po němž ale záhy dárce zemře.

Jestliže se tak stane do tří let od převodu nemovitosti darováním může to dokonce ovlivnit i následné dědické řízení. Příkladem budiž případ, kdy matka daruje svůj byt v hodnotě 3 900 000 Kč nejmladšímu synovi a rok poté zemře. Sourozenci jsou ovšem tři a teoreticky by (kdyby k darování nedošlo) každý měl nárok na podíl ve výši 1,3 milionu korun. Protože ale jeden z nich získal chatu v mnohem vyšší hodnotě, pozůstalost si rozdělil jen zbývající dva sourozenci.

Praktický příklad – rodinný dům po úmrtí rodičů

Při dopravní nehodě bohužel umřou oba rodiče. Předmětem následného dědictví je mimo jiné i nemovitá věc – rodinný dům v hodnotě 8 000 000 Kč dle odhadu (tento odhad vypracuje pro notáře realitní kancelář). Zákonnými dědici nemovitosti jsou syn a dcera, přičemž dcera svojí ideální polovinu (50 %) prodala svému bratrovci ihned po ukončení dědického řízení.

iii) V první fázi dědického řízení vzniká zůstavitelům, tedy oběma dědicům, příjem z dědictví, zde dle ZDP ustanovení tzv. bezúplatný příjem, který je však od daně z příjmů osvobozen, a to na základě ustanovení § 4a písm. a) ZDP.

Současně je třeba upozornit na splnění oznamovací povinnosti dle § 38v ZDP, na kterou daňový poplatník často zapomíná. V tomto konkrétním případě však daný osvobozený příjem není nutné oznamovat, protože každý ze sourozenců obdržel ideální polovinu, která nepřesahuje rozhodnou částku (zde 4 000 000 Kč).

iv) V tomto případě je nutné vyřešit ještě i druhou část, a to vypořádání mezi synem a dcerou po skončení dědického řízení. Je totiž nutné vypořádat příjem syna získaný vypořádáním od své sestry.

Za účelem posouzení možnosti osvobodit předmětný příjem je nutné nahlédnout do ustanovení § 4 odst. 1 písm. b) ZDP, které stanoví, že příjem z vypořádání může být osvobozen, jestliže doba mezi nabytím vlastnického práva k nemovité věci (rodinného domu) a vypořádáním spoluvlastnictví k ní přesáhne 10 let (dle úpravy platné od 1. ledna 2021). Tento 10letý časový test se aplikuje v případě nabytí nemovitostí děděním, které byly nabyty 1. 1. 2021 a později. Pokud by se jednalo o rodinný dům před tímto rozhodným obdobím, činí časový test toliko pouze 5 let. Lze usuzovat, že nemovitost měli v osobním vlastnictvím rodiče dětí již před rozhodným datem, a tak časový test bude činit 5 let.

Tato doba se nadále zkrátí o dobu, po kterou byl rodinný dům prokazatelně ve vlastnictví zůstavitele, zde rodičů, v případě že jde o prodej nemovitých věcí nabytých děděním od zůstavitele v přímé dědické linii. V našem příkladu opět předpokládáme, že rodiče rodinný dům vlastnili déle než 5 let, a tak bude i příjem z vypořádání podílu osvobozen od daně z příjmů. V opačném případě, kdyby příjem z vypořádání nebyl osvobozen, uvedl by se v daňovém přiznání v § 10 – ostatní příjmy, přičemž jako výdaj by šlo použít nabývací cenu rodinného domu z výše zmíněného odhadu, a to za tu část nemovitosti, která není osvobozena.

Praktický příklad – prodej zděděného bytu po otci

Zdělí-li syn po svém otci byt, ve kterém předešlých 11 let bydlel, a následně jej hned po ukončení dědického řízení prodá, realizovaný příjem z prodeje žádné dani z příjmů podléhat nebude, neboť bude splněn časový test držby, protože se do ní započítává i doba vlastnění zůstavitele. K úhradě budou tedy zejména náklady na dědické řízení a pohřeb.

Praktický příklad – prodej zděděného bytu po matce

Zdělím-li jako dcera dům po své matce, která ho vlastnila pouze 2 roky, před kterými ho koupila, a dům hned po ukončení dě-

Životní cesty každého z nás jsou nevyzpytatelné, ale daně tu jsou stále s námi, číhají na nás a je třeba na ně nezapomínat ani v těchto těžkých chvílích, jako je úmrtí blízkého...

dického řízení prodám, bohužel zde není splněn časový test. Pokud tedy cena pro dědické řízení bude odhadnuta na 5 000 000 Kč a tento bude následně prodán za 5 500 000 Kč, bude daň z příjmu činit cca 75 000 Kč (15 % z rozdílu prodejní ceny – odhad pro dědické řízení).

V případech, kdy není splněn časový test nebo nejsem dědic v přímé linii a nemovitost budu prodávat, je víc než jindy žádoucí, aby odhad obvyklé ceny nemovitosti pro dědické řízení byl co nejblíže reálné tržní ceně.

Praktické doporučení – prověřit existenci věcného břemene

Jakmile získáte na základě výsledků dědického řízení práva k dané nemovitosti, resp. raději již v průběhu dědictví, doporučuji ověřit, jestli na nemovitosti nevázne nějaké věcné břemeno nebo služebnost. Věcné břemeno totiž nebude automaticky vymazáno ani po úmrtí (byť se třeba jedná o věcné břemeno dožití) a vy budete muset konat, a to prostřednictvím podání žádosti katastrálnímu úřadu, a to vč. uvedení všech nemovitostí, ke kterým se vztahuje, abyste se vyhnuli opakované úhradě správního poplatku, který je nyní 2 000 Kč. Namísto je také nespolehat se jen na evidenci katastru, neboť takové staré vodovodní potrubí, které nebylo zatíženo věcným břemenem může při prodeji způsobit značné obtíže. Nezbyvá tedy než si pečlivě projít veškerou dokumentaci a obvolat příslušné úřady.

Praktické doporučení – zděděný družstevní byt může hatit vaše plány...

V případě dědictví družstevního bytu je doporučeníhodné se co nejrychleji a podrobně seznámit se stanovami družstva. Ta totiž mohou obsahovat ustanovení, která zakazují členům družstva byt dále podnájem. Daň z nemovitých věcí v daném ohledu netřeba řešit a daň z příjmů, až jak pochodíte s tím podnájemem... /

Podmínky zvláštního volna v práci se pro zaměstnance poprvé změní

Zaměstnanci mají ve výjimečných případech ze zákona právo na volno v práci. Mezi tyto takzvané překážky v práci patří zejména volno na svatbu, pohřeb blízkého člověka a doprovod rodinného příslušníka do zdravotnického zařízení. Definuje je nařízení vlády z roku 2006, které bude brzy novelizováno, a to vůbec poprvé. Plánovaná úprava má zaměstnancům usnadnit orientaci v jejich právech a povinnostech – především tím, že podmínky upřesní. Zároveň budou zaměstnanci moci nárok uplatnit ve více případech.

„Pro zaměstnance se od 1. června 2025 zpřehlední, zdali a za jakých podmínek budou mít nárok na volno v práci v případech svatby, pohřbu, doprovodu do zdravotnického zařízení a v případech dalších takzvaných překážek v práci. Nařízení vlády z roku 2006 v některých ohledech nebylo zcela jednoznačné, navíc se za tu dobu proměnily i další skutečnosti. Novelizované nařízení vlády například historicky poprvé zmiňuje stejnopohlavní páry, které spolu uzavřely svazek partnerství – právně zavedený zkratem roku 2025. Reaguje také na samorozvrhování pracovní doby zaměstnancem a dále pak na flexibilní novelu zákoníku práce a její účinnost se předpokládá také k 1. červnu 2025,“ sděluje advokátka Jitka Soldado z Dentons.

Volno při úmrtí nejbližšího se značně prodlouží

Doposud platí, že zaměstnanci náleží volno na nezbytně nutnou dobu, maximálně však jeden den volna, s náhradou mzdy na den pohřbu člena širší rodiny nebo člena domácnosti, případně další den, pokud tento pohřeb obstarává. U manžela, partnera či potomka se pak k pracovnímu volnu na den pohřbu přičtou ještě další dva dny s náhradou mzdy navíc.

„U širší rodiny museli někteří zaměstnanci složitě dokazovat, že se ceremonie účastnili pouze nezbytně nutnou dobu, za kterou jim náleží náhrada mzdy. Nově se tato nepříjemnost odstraní, tito zaměstnanci nebudou muset zaměstnavateli předkládat žádné dokumenty, a proplacené volno dostanou v maximální možné míře – tedy na celý den,“ vysvětluje Jitka Soldado.

Převratné je plánované zavedení dalších pěti dní volna z práce navíc při úmrtí manžela, partnera, druha, potomka, vnuka, rodiče, prarodiče nebo sourozence zaměstnance. Ty by ovšem byly již neplacené.

Náhrada mzdy v době vlastní svatby bude lépe definována

Na vlastní svatební obřad mají zaměstnanci nárok na dva dny volna. Na tom se nic nezmění. Nicméně za jeden den mají také nárok na náhradu mzdy, přičemž nebylo jasné, za který. „Nyní se však pro zaměstnance s různým ohodnocením za jednotlivé dny konečně vyjasní, že náhrada mzdy se vztahuje konkrétně na den obřadu. Zároveň nepůjde jen o svatby, ale i o obřad uzavření partnerství, pro které se mohou páry stejného pohlaví rozhodnout od 1. ledna 2025,“ říká advokátka. Ze zákona mají nárok dále na jeden den placeného volna také rodiče na svatbě dítěte. Obráceně to pak ale funguje trochu jinak – pokud se dítě účastní svatby rodiče, má nárok jen na neplacené volno.

Doprovod tam, ale nově i zpátky

Při striktním výkladu původního nařízení z roku 2006 mají zaměstnanci nárok na to zanechat práci, když doprovází rodinného příslušníka do zdravotnického zařízení. „Až nově bude jasné vymezeno, že stejný nárok na pracovní volno (s náhradou mzdy) mají také při doprovodu člena rodiny ze zdravotnického zařízení, tedy například z nemocnice nebo ordinace. Ačkoliv v praxi se tak již běžně postupuje, zde novela naplňuje svůj cíl podmínky lépe konkretizovat,“ komentuje Jitka Soldado z Dentons. /

Zdroj: Dentons

Zpráva Evropského orgánu pro bankovníctví o využívání pojištění pohledávek

Evropské banky využívají pojištění pohledávek jako nástroj ke snížení úvěrového rizika jen minimálně. Přesto vyvstala otázka, zda funkčnost tohoto instrumentu nenarušila regulace, kterou pro finanční sektor zavádí třetí Basilejská dohoda. Evropský orgán pro bankovníctví se ovšem vyslovil pro zachování basilejského rámce v jeho původní podobě.

Václav Mánek

Partner, DUNOVSKÁ
& PARTNERS

Rudolf Suk

Právník, DUNOVSKÁ
& PARTNERS

Evropský orgán pro bankovníctví (EBA) vydal na podzim loňského roku dlouho očekávanou zprávu o využívání pojištění pohledávek (credit insurance) bankami jako prostředku zmírňování úvěrového rizika. Zpráva byla předložena Evropské komisi na základě požadavku stanoveného Nařízením

o kapitálových požadavcích (CRR3) a je součástí širších aktivit EU zaměřených na implementaci mezinárodního regulatorního rámce takzvané třetí Basilejské dohody (Basel III) do práva Evropské unie, kdy měla sloužit jako podklad pro případné legislativní změny. Předmětem tohoto článku je shrnutí obsahu zprávy EBA.

Orgán EBA se k problematice credit insurance vyjadřoval již v minulosti, kdy ve své zprávě z roku 2020 došel k názoru, že pojištění pohledávek se má plně řídit požadavky Basilejských dohod, které by ve vztahu k pojištění pohledávek neměly být jakkoliv zmírňovány. I v nejnovější zprávě zastává EBA téměř totožný názor, a ačkoliv potvrzuje využitelnost pojištění pohledávek jako nástroje řízení úvěrového rizika, dodává, že by mělo být podřízeno stejným pravidlům jako jiné formy zajištění.

Z ekonomického hlediska funguje pojištění pohledávek podobně jako ručení a podle pravidel Basel III může být považováno za tzv. osobní zajištění úvěrového rizika. To znamená, že třetí strana (v tomto případě pojišťovna) přebírá povinnost splatit bance závazek v případě, že jej nesplatí dlužník, čímž pojištění pohledávek snižuje úvěrové riziko banky, tedy riziko, že banka nedostane zpět dlužníkům zapůjčené prostředky. Krytí úvěrů pojištěním by mělo vést ke snížení požadavků na vlastní kapitál, který musí banky udržovat. Existovaly však obavy, že reálná využitelnost pojištění k tomuto účelu je narušena omezeními Basel III. Orgán EBA tak měl svou zprávou zejména přezkoumat potenciální nevhodné nastavení basilejského rámce.

Orgán EBA vycházel z dat poskytnutých evropskými bankami, dle kterých zůstává úroveň pohledávek bank krytých pojištěním za účelem regulace úvěrového rizika nadále velice skromná a takto zajištěné pohledávky představují pouze 0,8 procenta z celkového úvěrového rizika evropských bankovních domů. Vliv Basel III na další využívání pojištění pohledávek k řízení úvěrového rizika je podle EBA možné rozdělit na tři části, přičemž části týkající se ztráty spolu úzce souvisí.

Minimální hodnota rizikové váhy

První část zprávy EBA se zabývá institutem minimální hodnoty rizikové váhy pojištěných pohledávek a možností, že by bylo toto pravidlo při další implementaci Basel III do práva EU modifikováno. Riziková váha je v bankovníctví užívána k výpočtu kapitálových rezerv, které musí banky udržovat. Každý bankovní produkt má přiřazenou určitou hodnotu rizika, pomocí které je bankám určována hodnota vlastního kapitálu, který musí udržovat ke krytí rizik takového produktu.

Minimální hodnota rizikové váhy byla zavedena již předcházející dohodou Basel II. Tento mechanismus omezuje možnost při výpočtu rizikové váhy zohledňovat dvojité prodlení (situace, kdy je v platební neschopnosti jak dlužník, tak poskytovatel zajištění) a dvojí regres (tedy možnost vymáhat pohledávku zároveň po dlužníkovi i poskytovateli zajištění). Stanovení minimální hodnoty rizikové váhy v důsledku zamezuje tomu, aby nebyla rizika hodnocena příliš mírně a v důsledku toho banky uměle nesnižovaly své kapitálové požadavky.

Zohlednění dvojitého prodlení snižuje hodnotu rizika jednotlivých produktů, jelikož banky vychází z předpokladu, že tato situace nastane zřídka. Dle EBA ale není možné odhadovat vzájemný vliv platební neschopnosti dlužníka a pojišťovny (tedy

zda bankrot pojišťovny vede k bankrotu dlužníka a naopak) a pro přesné vypočtení rizika je bezpečnější dvojité prodlení do výpočtu vůbec nezahrnovat. I EBA však souhlasí, že dvojí regres úvěrové riziko skutečně snižuje, protože v případě nezaplacení má banka možnost své pohledávky vymáhat ještě po další osobě.

Dvojité prodlení a dvojí regres jsou obvyklé u všech druhů osobního zajištění, které banky užívají ke snížení svého úvěrového rizika, přičemž u všech druhů zajištění Basel III jejich zohledňování při výpočtu úvěrového rizika zakazuje. Nařízení CRR3 však umožňuje dvojí regres zohlednit při výpočtu úvěrového rizika pohledávek zajištěných některými druhy krytých dluhopisů, u nichž se v tomto ohledu uplatňuje „zvláštní zacházení“. Evropské banky ve svých vyjádřeních k implementaci Basel III argumentovaly tak, že stejné zvláštní zacházení by se mělo uplatnit i ve vztahu k pojištěným pohledávkám, jelikož i u nich je možné v případě nesplácení uplatnit dvojí regres. Zajištěné dluhopisy, u kterých se zvláštní zacházení při výpočtu rizika uplatňuje, ale dle EBA nejsou zcela standardním prostředkem snižování úvěrového rizika, přesto však prostředkem podstatně bezpečnějším – pouze dluhopisy kryté vysoce kvalitním zajištěním, které navíc musí emitent dluhopisů pravidelně doplňovat a obměňovat a které mají vyšší hodnotu než vydané dluhopisy, spadají do režimu zvláštního zacházení. Žádná z těchto skutečností neplatí pro pojištěné pohledávky.

Orgán EBA tak z výše uvedených důvodů setrval na svém dlouhodobě zastávaném názoru, že odstranění dolní hranice rizikové váhy pro jakékoliv osobní zajištění, včetně pojištění pohledávek, by ve svém důsledku vedlo k vytvoření nerovných podmínek favorizujících banky, které tyto mechanismy využívají ve větší míře, nebo rovnou k odstranění klíčové složky systému prostředků pro zmírňování úvěrového rizika. Takové změny by pak zvyšovaly riziko nedostatečné kapitálové přiměřenosti bank a celkově by oslabovaly odolnost obezřetnostního rámce Basilejských dohod.

Zákaz samostatného modelování ztráty a pevně stanovená hodnota ztráty

Druhá a třetí část zprávy EBA analyzuje nové omezení možnosti bank samostatně modelovat ztrátu v případě platební neschopnosti pojišťovny a navazující pevné stanovení takové ztráty. Banky jsou v rámci svých interních postupů oprávněny vytvářet vlastní odhady ztráty vzniklé v důsledku platební neschopnosti jednotlivých klientů nebo skupin klientů. Tyto hodnoty prakticky znamenají část poskytnutého úvěru, o kterou banka přijde v případě, že dlužník nebude schopen úvěr splácet. Tato hodnota je pak důležitou součástí výpočtu úvěrového rizika jednotlivých bankovních produktů a díky tomu má rovněž vliv na výši vlastního kapitálu, který musí banka udržovat. Riziková váha pojištěných pohledávek ►►

musí dle basilejských pravidel vždy reflektovat rovněž ztrátu, která může bance vzniknout nejen v důsledku platební neschopnosti dlužníka, ale i pojišťovny. Za podmínek předcházejících Basilejských dohod byly banky oprávněny odhadovat hodnotu takové ztráty, protože ale v EU nedošlo k jedinému případu platební neschopnosti pojišťovny a chybějí tak spolehlivá data pro vytváření kvalifikovaných odhadů, Basel III samostatné odhadování ztráty z pojištěné pohledávky zapovídá.

Společně s omezením možnosti bank vytvářet vlastní odhady potenciální ztráty z pojištěné pohledávky došlo zároveň i k úpravě hodnoty, ze které banky původně při jejich stanovování vycházely. Basel III určuje, že v případě nesplácení úvěru dlužníkem a následného bankrotu pojišťovny banka ztratí 45 procent hodnoty pohledávky. Tato hodnota je fixní a banky s ní musí pracovat při vytváření interních modelů rizikové váhy a nemohou ji upravovat na základě vlastních analýz.

Námítky bankovního sektoru k výši předepsané ztráty spočívaly zejména ve skutečnosti, že v souladu se směrnicí Solvency II mají pohledávky pojištěných v případě platební neschopnosti pojišťovny přednost před pohledávkami věřitelů pojišťovny a měly by tedy být uspokojeny ve větším rozsahu než 55 procent (tedy 100 procent po odečtení předepsané hodnoty ztráty). EBA však s touto argumentací naprosto nesouhlasí, jelikož nejenže směrnici Solvency II mohou členské státy implementovat do svých právních řádů různými způsoby, ale pojištění pohledávek mohou poskytovat i pojišťovny se sídlem ve třetích zemích, které požadavky směrnice naplňovat nemusí.

Zároveň EBA poznamenává, že pohledávky pojištěných mají sice přednost před pohledávkami věřitelů pojišťovny, což však platí pro všechny pojištěné – nikoliv jen pro banky, které oproti jiným pojištěným nemají nijak zvýhodněné postavení a v případě platební neschopnosti pojišťovny budou tedy uspokojovány poměrně s ostatními pojištěnými.

Orgán EBA analyzoval rovněž empirická data. Všechny analytické kroky činil EBA s výhradou, že žádná pojišťovna v EU se dosud do platební neschopnosti nedostala a analýza reálných dat tak vedla k závěru, že pro případnou úpravu stanovené ztráty neexistují dostatečné podklady. Kromě toho EBA také již od roku 2016 sbírá a analyzuje interní odhady ztráty v případě platební neschopnosti pojišťovny vypracované evropskými bankami.

Z tohoto zkoumání EBA vyplynulo, že v průměru banky odhadují případnou ztrátu na 43,5 procenta a regulatorně stanovená hodnota ztráty tak zhruba odpovídá těmto teoretickým modelům. Orgán EBA proto z výše uvedených důvodů jakoukoliv odchylku nedoporučuje.

Závěr

Hlavním cílem zprávy EBA bylo poskytnout Evropské komisi podklad pro případný legislativní návrh měnící úpravu využití pojištění pohledávek k řízení úvěrového rizika, který by Ev-

Používání pojištění pohledávek jako prostředku snižování úvěrového rizika je primárně evropskou praxí a stálo by tedy za zvážení, zda není namístě přistupovat k němu způsobem odpovídajícím specifickému evropskému trhu, který by doplňoval základní pravidla Basel III.

ropská komise předložila Evropskému parlamentu a Radě (EU). Orgán EBA však k nastíněným problémům přistoupil poměrně konzervativně, ve všech ohledech se vyslovil pro zachování basilejského rámce v jeho původní podobě a není tedy pravděpodobné, že by tato poslední zpráva EBA měla jakékoliv důsledky pro proces evropské implementace Basel III.

Používání pojištění pohledávek jako prostředku snižování úvěrového rizika je však primárně evropskou praxí a stálo by tedy za zvážení, zda není namístě přistupovat k němu způsobem odpovídajícím specifickému evropskému trhu, který by doplňoval základní pravidla Basel III. Zpráva EBA nicméně připouští, že ochrana poskytovaná bankám prostřednictvím pojištění pohledávek má svou hodnotu a nijak nezpochybňuje ekonomickou výkonnost a stabilitu pojišťoven. Nijak tedy nerozporuje využitelnost pojištění pohledávek pro snižování úvěrového rizika. Ve vztahu ke stanovení úvěrového rizika a kapitálu nutného k jeho krytí by ale mělo být využíváno pouze v souladu s pravidly Basel III. ▮

Je jednatel odpovědný za pokuty za kartel?

Kartelový senát německého Spolkového soudního dvora (BGH) předložil rozhodnutím ze dne 11. února 2025 Soudnímu dvoru Evropské unie (SDEU) otázku, zda je v souladu s právem EU, pokud společnosti uplatňují regresní nároky vůči svým jednatelům nebo členům představenstva za kartelové pokuty.

Arthur Braun

Partner, bpv Braun Partners

Rozhodnutí Spolkového soudního dvora (BGH) vychází z žaloby na odpovědnost orgánů společnosti s ručením omezeným (GmbH). Žalovaný byl jednatelem této společnosti. GmbH se podílela na cenovém kartelu, v důsledku čehož Spolkový kartelový úřad (Bundeskartellamt) uložil pokutu ve výši přibližně 4,1 milionu eur společnosti GmbH a pokutu ve výši 126 000 eur žalovanému. Žalobkyně nyní požaduje po žalovaném náhradu škody ve výši pokuty uložené společnosti GmbH, jakož i náhradu nákladů na IT během dawn raidu a právní služby ve výši 1 milionu eur, které vznikly na obranu proti pokutě. Zároveň se domáhá určení, že žalovaný je povinen nahradit i veškeré další škody, které v důsledku porušení kartelových pravidel vzniknou.

Soudy nižší instance, Zemský soud v Düsseldorfu (rozsudek ze dne 10. 12. 2021) a Vrchní zemský soud v Düsseldorfu (rozsudek ze dne 27. 7. 2023 – 6 U 1/22 [Kart]), zamítly žaloby na náhradu pokuty a nákladů na právní obhajobu. Podle jejich rozhodnutí je žalovaný povinen nahradit pouze další škody vzniklé v důsledku porušení kartelového práva. Oba soudy dospěly k závěru, že rozsah použití ustanovení o odpovědnosti orgánů společnosti podle § 43 odst. 2 německého zákona o společnostech s ručením omezeným (GmbHG) a § 93 odst. 2 německého zákona o akciových společnostech (AktG) musí být s ohledem na sankční účel ustanovení § 81a až 81 d německého zákona proti omezení hospodářské soutěže (GWB) teleologicky omezen. Z tohoto důvodu se odpovědnostní ustanovení nevztahují na škody, které podnikům vznikly v důsledku uložených kartelových pokut, ani na náklady na IT a právní služby při jejich obraně proti pokutám. Nárokování regresní náhrady vůči žalovanému proto nepřichází v úvahu ani na základě jiných právních titulů, které by teoreticky mohly být použitelné.

Rozhodnutí Spolkového soudního dvora

Na rozdíl od soudů nižší instance shledal Spolkový soudní dvůr (BGH) nutnost předložit Soudnímu dvoru Evropské unie (SDEU) předběžnou otázku k rozhodnutí.

BGH poukazuje na to, že skutkový stav sice v zásadě zakládá nárok na náhradu škody vůči žalovanému, avšak je sporné, zda by možný regres vůči majetku jednatele nebyl v rozporu se smyslem a účelem pokuty uložené podniku. To by mohlo odůvodnit restriktivní výklad ustanovení o odpovědnosti orgánů společnosti. Pro objasnění této otázky je rovněž podstatné, zda právo Evropské unie vyžaduje takový omezující výklad.

V této souvislosti je třeba vzít v úvahu, že podle judikatury Soudního dvora EU jsou členské státy povinny zajistit, aby vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž mohly vůči podnikům, které úmyslně nebo z nedbalosti poruší článek 101 SFEU, ukládat účinné, přiměřené a odrazující pokuty. Cílem těchto pokut je postihnout protiprávní jednání dotčených podniků a zároveň odradit jak je samotné, tak i další hospodářské subjekty od budoucího porušování pravidel hospodářské soutěže podle unijního práva.

Podle názoru BGH by však požadovaná účinnost pokut vůči podnikům mohla být oslabena, pokud by se společnost mohla zátěže pokuty zcela nebo částečně zbavit regresem vůči statutárnímu orgánu (nebo jeho pojištění odpovědnosti D&O, což BGH vůbec nezmínil).

V této souvislosti BGH poukazuje na to, že Soudní dvůr EU již dal najevo, že pokuta by výrazně ztratila na své účinnosti, pokud by dotčený podnik měl právo si ji, byť jen částečně, odečíst z daní. V návaznosti na to BGH klade otázku, zda přenesení pokuty uložené podniku na jednatele podle pravidel korporátního práva neoslabuje účel kartelové pokuty.

Tato argumentace je zajímavá i z českého pohledu. Všichni jednatele a členové představenstva českých společností jsou si (snad) vědomi své neomezené odpovědnosti vůči společnosti za jimi způsobenou škodu, jakož i toho, že v řízení o odpovědnosti nesou důkazní břemeno ohledně nezavinění škody. Odstranění však není jediným účelem pokuty v antimonopolním právu. Může tedy podobně argumentovat i jakýkoli český statutární orgán, který společnost žaluje o pokutu a soudní poplatky?

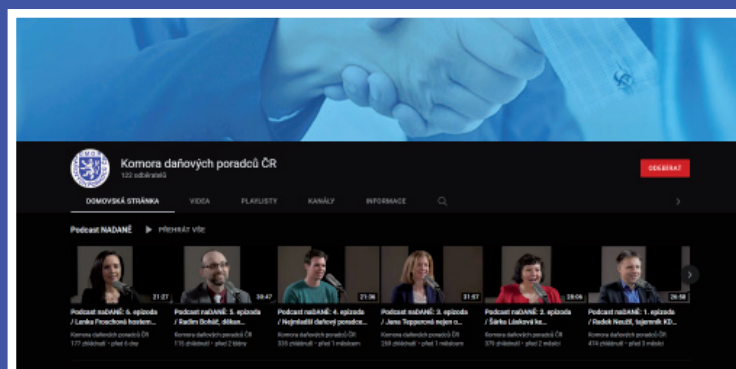
Podle názoru Spolkového soudního dvora by požadovaná účinnost pokut vůči podnikům mohla být oslabena, pokud by se společnost mohla zátěže pokuty zcela nebo částečně zbavit regresem vůči statutárnímu orgánu.

Kromě toho by v České republice (oproti Německu) mohl být jednatel za horizontální kartelovou dohodu stíhán i trestně a podle aktuálního českého legislativního návrhu by mu jako fyzické osobě mohla být uložena pokuta od ÚOHS. Odstrašující efekt vůči němu je tedy ještě vyšší než v Německu. Proto očekávám, že i české soudy položí SDEU podobnou otázku, případně že v ryze českém právním kontextu budou argumentovat účelem pokuty a odmítnou odpovědnost jednatele. Pak by mohly opět klesnout i pojistné sazby za D&O pojištění. /

Podcast NADANĚ

Podcast můžete sledovat nejen na Komorovém [YouTube kanále](#), ale také na svých oblíbených platformách [Apple Podcast](#), [Spotify](#), [Google Podcast](#).

Uplatnění optimálních cen za PHM při použití soukromého vozidla podnikatele

V článku si ukážeme daňové řešení uplatnění cestovních výdajů podnikatelem při použití osobního automobilu zahrnutého v obchodním majetku a osobního automobilu nezahrnutého v obchodním majetku (použití soukromého vozidla). Především se zaměříme na optimalizační řešení při uplatnění cen za spotřebované PHM při použití soukromého vozidla podnikatele s ohledem na současný pokles cen PHM. Nezabýváme se zde uplatněním paušálních výdajů na dopravu silničním motorovým vozidlem dle § 24 odst. 2 písm. zt) ZDP.

Ivan Macháček

Daňový poradce, č. o. 787

Při použití automobilu zahrnutého do obchodního majetku nebo pořizovaného na finanční leasing, v případě najatého automobilu, resp. v případě automobilu užívaného na základě smlouvy o výpůjčce uzavřené s věřitelem na dobu zajištění dluhu převodem vlastnického práva k tomuto vozidlu se postupuje podle § 24 odst. 2 písm. k) bod 1 ZDP. Vozidlem v nájmu se rozumí rovněž vozidlo najaté v půjčovně vozidel. **Daňově uznatelnými** výdaji jsou výdaje spojené s pracovní cestou, včetně výdajů na pracovní cesty spolupracujících osob a společníků v. o. s. a komplementářů k. s. Mezi tyto výdaje počítáme **výdaje na po-**

honné hmoty spotřebované silničním motorovým vozidlem v prokázané výši doložené doklady o jejich nákupu. Pro stanovení výdajů za pohonné hmoty spotřebované vozidlem, které má elektrický pohon nebo hybridní pohon kombinující spalovací motor a elektromotor, lze použít průměrnou cenu elektřiny stanovenou pro účely poskytování cestovních náhrad podle zákoníku práce.

Jak vyplývá z pokynu GFŘ D-59 bod 22 k § 24 odst. 2 ZDP, pro účely uplatnění daňových výdajů na pohonné hmoty podle § 24 odst. 2 písm. k) ZDP, pokud správce daně nestanoví jinak, vede poplatník evidenci jízd tak, aby takto vynaložené výdaje mohl prokázat. V evidenci jízd jsou uváděny minimálně tyto údaje: datum jízdy, cíl jízdy, účel jízdy, ujeté kilometry. Dále poplatník vede údaje o typu vozidla, registrační značce (státní poznávací značce), stavu ujetých kilometrů k 1. lednu (případně k datu zahájení činnosti nebo zahájení používání vozidla) a k 31. prosinci kalendářního roku (případně k datu ukončení činnosti nebo ukončení používání vozidla).

Mezi daňově uznatelné výdaje u vozidla vloženého do obchodního majetku patří dále výdaje (náklady) na veškeré opravy, údržbu, dálniční známku, pojištění odpovědnosti, havarijní pojištění, nájem za garáž, pořízení pneumatik a dalších součástí apod. Veškeré tyto výdaje (náklady) lze účtovat nebo evidovat jako daňově uznatelné na základě prokázaných dokladů, jako jsou paragony, faktury, doklad o zaplacení apod. Daňovým výdajem **jsou rovněž odpisy vozidla ve výši vymezené v ustanoveních § 30a, § 30e až § 30g, § 31 a § 32 ZDP.** Doba odpisování osobního automobilu činí 5 let a vychází ze zařazení osobního automobilu do 2. odpisové skupiny. Podnikatel si zvolí způsob odpisování buď rovnoměrný, nebo zrychlený (způsob odpisování nelze za celou dobu odpisování změnit). U motorového vozidla, které je bezemisním vozidlem, jehož je poplatník prvním odpisovatelem, lze uplatnit i mimořádné odpisy dle § 30a ZDP s dobou odpisování 24 měsíců, pokud je osobní automobil pořízen v období od 1. ledna 2024 do 31. prosince 2028. Pro vozidlo kategorie M1 se vstupní cenou nad 2 miliony Kč platí od 1. 1. 2024 postup odpisování dle § 30e až § 30g ZDP.

Z § 24 odst. 2 písm. k) bod 4 ZDP vyplývá, že při použití silničního motorového vozidla zahrnutého v obchodním majetku poplatníka, vozidla pořizovaného na finanční leasing, vozidla v nájmu nebo vozidla užívaného na základě smlouvy o výpůjčce uzavřené s věřitelem na dobu zajištění dluhu převodem vlastnického práva k tomuto vozidlu k zahraniční pracovní cestě lze uplatnit výdaje na dopravu v prokázané výši a ve výši náhrady výdajů za spotřebované pohonné hmoty u zahraničních pracovních cest, při kterých výdaje na pohonné hmoty nelze prokázat, přičemž se v tomto případě použijí tuzemské ceny pohonných hmot platné v době použití vozidla.

V případě, že je **osobní automobil vložený do obchodního majetku podnikatele používán i pro soukromé účely**, o těchto soukromých cestách se neúčtuje. Rovněž tak nákup pohonných hmot na jízdy pro soukromé účely nelze hradit z pokladny podnikatele. Na základě rozdílu stavu tachometru k 1. 1. a 31. 12.

Z hlediska optimalizace výdajů uplatněných za spotřebované PHM podnikatelem při použití soukromého vozidla k pracovní cestě je vhodné vždy porovnat aktuální cenu nakupovaných PHM s průměrnou cenou PHM dle vyhlášky MPSV pro příslušný kalendářní rok.

daného kalendářního roku a stavu jízd pro účely podnikání podle knihy jízd **zjistíme poměr ujetých kilometrů pro podnikatelské a soukromé účely. V tomto poměru rozdělíme výdaje (náklady), které byly na provoz vozidla subjektem vynaloženy a zaúčtovány nebo zachyceny v daňové evidenci.**

Pokud je osobní automobil součástí společného jmění manželů a je využíván k dosahování příjmů ze samostatné činnosti zdaňované podle § 7 ZDP jedním nebo oběma manžely, vkládá tento automobil podle § 7 odst. 9 ZDP do obchodního majetku jeden z manželů. Výdaje související s provozem vozidla (odpisy, výdaje na opravu a údržbu, pojištění odpovědnosti i havarijní apod.) se rozdělí mezi oba manžele v poměru, v jakém osobní automobil využívají při své podnikatelské činnosti, tj. v poměru ujetých kilometrů na základě evidence jízd vedené oběma manžely. Z hlediska výdajů na pracovní cesty manželů je nutno postupovat podle § 24 odst. 2 písm. k) ZDP. **Do daňových výdajů manžela, který má vozidlo zahrnuto v obchodním majetku, se uplatní výdaje podle § 24 odst. 2 písm. k) bod 1 ZDP ve skutečné výši na základě dokladů o nákupu pohonných hmot doložených knihou jízd. U manžela, který nemá vozidlo zahrnuto do svého obchodního majetku, lze postupovat podle jedné z následujících alternativ:**

Alternativa A

Manžel uplatňuje do daňových výdajů při své samostatné činnosti poměrnou část stálých nákladů souvisejících s provo-

zem vozidla a dále může do daňových výdajů zahrnout náhradu výdajů za spotřebované pohonné hmoty doloženou knihou jízd. Sazbu základní náhrady v tomto případě již uplatnit nemůže.

Alternativa B

Manžel neuplatňuje poměrnou část stálých nákladů souvisejících s provozem vozidla do svých nákladů, a proto může k sazbě náhrady výdajů za spotřebované pohonné hmoty ještě uplatnit i sazbu základní náhrady.

Použití vlastního osobního automobilu, který není zahrnut v obchodním majetku a nebyl předmětem finančního leasingu

Pokud podnikatel k pracovní cestě **použije vlastní automobil, který není a nikdy nebyl zahrnut v obchodním majetku ani nebyl předmětem finančního leasingu**, uplatní podle § 24 odst. 2 písm. k) bod 3 ZDP jako daňové výdaje **výši sazby základní náhrady a dále náhrady výdajů za spotřebované pohonné hmoty**.

Pokud k pracovní cestě **použije podnikatel vlastní osobní automobil, který byl v minulosti zahrnut v jeho obchodním majetku** a posléze ho z obchodního majetku vyřadil do soukromého používání, pak je **daňovým výdajem při použití tohoto automobilu k pracovní cestě podle § 24 odst. 2 písm. k) bod 3 ZDP pouze náhrada výdajů za spotřebované pohonné hmoty**. Sazbu základní náhrady nelze v tomto případě uplatnit. Vlastním motorovým vozidlem, které není zahrnuto do obchodního majetku poplatníka, ale v obchodním majetku poplatníka zahrnuto bylo, se rozumí vozidlo téhož poplatníka – podnikatel vyřadil z obchodního majetku vozidlo a toto nadále používá pro vlastní soukromou potřebu a zčásti k výkonu podnikatelské činnosti.

Pokud podnikatel použije k pracovní cestě vlastní automobil, který byl u poplatníka předmětem finančního leasingu a úplatu u finančního leasingu uplatnil jako daňový výdaj, může podnikatel **uplatnit při použití tohoto vozidla na pracovní cestu jako daňový výdaj pouze náhrady výdajů za spotřebované pohonné hmoty**. Sazbu základní náhrady nelze uplatnit. Pokud však podnikatel **při finančním leasingu automobilu neuplatňoval úplatu do daňových výdajů**, jde u něho o soukromé vozidlo bez vazby na obchodní majetek a podnikatel si **může uplatnit při pracovní cestě** (po ukončení finančního leasingu a převedení vlastnického práva k předmětu finančního leasingu za kupní cenu nebo bezúplatně na uživatele předmětu finančního leasingu) **kromě náhrady výdajů za spotřebované pohonné hmoty i sazbu základní náhrady**.

Sazba základní náhrady představuje náhradu za amortizaci vlastního vozidla, za provádění jeho oprav a údržby a činí:

- / u osobních silničních motorových vozidel 5,80 Kč/km v roce 2025,
- / u nákladních automobilů a autobusů ve výši sazby pro osobní automobily.

Náhradou výdajů za spotřebované pohonné hmoty se rozumí podle pokynu GFŘ č. D-59 bod 24 k ustanovení § 24 odst. 2 ZDP částka stanovená v závislosti na počtu ujetých kilometrů, nákupní ceně pohonných hmot a na údajích o spotřebě pohonných hmot pro kombinovaný provoz uvedený výrobcem nebo dovozcem v technickém průkazu motorového vozidla. Není-li tento údaj v technickém průkazu motorového vozidla uveden, vypočítá se údaj o spotřebě pohonných hmot jako aritmetický průměr z údajů uvedených v technickém průkazu motorového vozidla. Pokud nejsou v technickém průkazu motorového vozidla uvedeny žádné údaje nebo je uveden pouze údaj o spotřebě pohonných hmot podle české státní normy, stanoví se údaj o spotřebě pohonných hmot podle údaje o provozní spotřebě pohonných hmot doplněného do technického průkazu motorového vozidla oprávněným orgánem s odkazem na údaj stanovený autorizovanou zkušebníou.

Podle § 24 odst. 2 písm. k) bod 3 ZDP lze pro stanovení výdajů za spotřebované pohonné hmoty použít průměrné ceny PHM stanovené zvláštním právním předpisem vydaným pro účely poskytování cestovních náhrad zaměstnancům v pracovním poměru, který je účinný v době konání cesty.

S účinností od 1. 1. 2025 platí průměrné ceny pohonných hmot podle vyhlášky MPSV č. 475/2024 Sb. Poplatník při tomto způsobu ocenění spotřebovaných pohonných hmot při pracovní cestě nemusí prokazovat nákup pohonných hmot a ani cenu, kterou za ně zaplatil.

Srovnání průměrných cen PHM v Kč/litr dle vyhlášky MPSV pro rok 2024 a 2025

Druh pohonných hmot	2024	2025
Benzin automobilový 95 oktanů	38,20	35,80
Benzin automobilový 98 oktanů	42,60	40,50
Motorová nafta	38,70	34,70
Elektřina za 1 kWh	7,70	7,70

V případě, že poplatník chce uplatnit ceny vyšší (nakupuje za ceny vyšší, než jsou vyhlášené průměrné ceny pohonných hmot), je povinen doložit cenu doklady o jejich nákupu (nedokládá však vlastní spotřebu pohonných hmot). Ve smyslu znění § 189 odst. 3 ZP se sazba základní náhrady a průměrné ceny pohonných hmot zaokrouhlují na desetihaléře směrem nahoru.

Z hlediska optimalizace výdajů uplatněných za spotřebované PHM poplatníkem při použití soukromého vozidla je výhodné vždy porovnat aktuální cenu nakupovaných PHM s průměrnou cenou PHM stanovenou ve vyhlášce MPSV pro příslušný kalendářní rok. V roce 2025 se jedná o vyhlášku č. 475/2024 Sb. **V současném období dochází průběžně v roce 2025 k poklesu aktuálních cen PHM, takže pro poplatníka se může jevit výhodnější uplatnit průměrné ceny PHM dle vyhlášky MPSV namísto zaplacené ceny za PHM.**

Údaj	Průměrná cena Kč/l dle vyhlášky č. 475/2024	Průměrná cena k 29. 1. 2025 Kč/l	Průměrná cena k 25. 4. 2025 Kč/l
Benzin B 95	35,80	36,50	34,00
Motorová nafta	34,70	35,60	32,70

Výše uvedené údaje skutečných průměrných cen za PHM v roce 2025 jsou převzaty z www.ceskybenzin.cz.

Příklad 1

Podnikatel používá pro tuzemské pracovní cesty soukromý osobní automobil nezahrnutý v obchodním majetku. V technickém průkazu vozidla je uvedena spotřeba paliva pro kombinovaný provoz 5,6 l na 100 km. V průběhu února 2025 najel podnikatel tímto vozidlem celkem 2 550 km, přičemž nakoupil podle dokladů z čerpací stanice benzin BA 95 za částku 36,90 Kč/l. V průběhu dubna 2025 najel vozidlem k podnikatelským účelům celkem 3 580 km, přičemž nakoupil podle dokladů z čerpací stanice benzin BA 95 za částku 33,50 Kč/l. Podnikatel neuplatňuje paušální výdaj na dopravu.

V měsíci únor 2025 je pro podnikatele výhodnější použít cenu PHM dle dokladů za jejich nákup, protože tato je vyšší, než je průměrná cena PHM dle vyhlášky č. 475/2024 Sb.

Spotřeba pro kombinovaný provoz činí 5,6 l/100 km.

Výpočet základní náhrady: 5,80 Kč/km x 2 550 km = 14 790 Kč.

Výpočet náhrady za spotřebované PHM: 5,6 : 100 x 2 550 km x 36,90 Kč/l = 5 269,32 Kč.

Celková náhrada za použití osobního automobilu: 14 790 Kč + 5 269,32 Kč = 20 059,32 Kč, po zaokrouhlení 20 059,40 Kč.

Pokud by podnikatel neměl doklad o nákupu PHM a uplatnil by za spotřebované PHM průměrnou cenu dle vyhlášky č. 475/2024 Sb., mohl by uplatnit náhradu za spotřebované PHM ve výši 25,6 : 100 x 2 550 km x 35,80 Kč = 5 112,24 Kč, tedy o 157,08 Kč méně.

V měsíci duben 2025 je pro podnikatele výhodnější s ohledem na pokles aktuálních cen PHM použít cenu PHM dle vyhlášky č. 475/2024 Sb.

Spotřeba pro kombinovaný provoz činí 5,6 l/100 km.

Výpočet základní náhrady: 5,80 Kč/km x 3 580 km = 20 764 Kč.

Výpočet náhrady za spotřebované PHM: 5,6 : 100 x 3 580 km x 35,80 Kč/l = 7 177,18 Kč.

Celková náhrada za použití osobního automobilu: 20 764 Kč + 7 177,18 Kč = 27 941,18 Kč, po zaokrouhlení 27 941,20 Kč.

Pokud by podnikatel uplatnil cenu za PHM dle dokladu za jejich nákup, mohl by uplatnit náhradu za spotřebované PHM ve výši: 5,6 : 100 x 3 580 km x 33,50 Kč = 6 716,08 Kč, tedy o 461,10 Kč méně.

Použití vozidla vypůjčeného nebo vyprošeného

Jako daňově uznatelný náklad (výdaj) při použití k pracovní cestě vozidla užívaného na základě smlouvy o výpůjčce nebo smlouvy o výprose lze uplatnit podle § 24 odst. 2 písm. k) bod 3 ZDP **pouze náhrady výdajů za spotřebované pohonné hmoty**. Sazbu základní náhrady nelze uplatnit.

Právní úprava výprosy je obsažena v § 2189 až § 2192 OZ. **Výprosu se rozumí situace, kdy půjčitel přenechá někomu (výprosníkovi) bezplatně věc k užívání, aniž se ujedná doba, po které se má věc užívat, i účel, ke kterému se má věc užívat.**

Právní úprava výpůjčky je obsažena v § 2193 až § 2200 OZ. **Smlouvou o výpůjčce přenechává půjčitel vypůjčiteli nezuživatelnou věc a zavazuje se mu umožnit její bezplatné dočasné užívání, přičemž vypůjčitel nabývá právo věc užívat ujednaným způsobem**, a nebyl-li ujednáno, způsobem přiměřeným povaze věci. Základním znakem výpůjčky je její bezplatnost. V případě, že by došlo při vypůjčení vozidla k peněžní úhradě nebo k úhradě v nepeněžní formě, nepůjde o výpůjčku, ale o nájem.

Mezi daňově uznatelné výdaje (náklady) u vozidla používaného na základě výpůjčky nebo výprosy patří u vypůjčitele (výprosníka) i **výdaje vynaložené na běžnou údržbu vozidla a na drobné opravy vozidla**, pokud tato povinnost vypůjčitele (výprosníka) hradit tyto výdaje je uvedena ve smlouvě o výpůjčce nebo smlouvě o výprose. Pokud takovéto dojednání není obsahem smluvního ujednání, nelze u vypůjčitele (výprosníka) uplatnit vynaložené výdaje na běžnou údržbu a drobné opravy vozidla jako jeho daňově uznatelný výdaj. Pokud půjde o silniční motorové vozidlo užívané na základě smlouvy o výpůjčce uzavřené s věřitelem na dobu zajištění dluhu převodem vlastnického práva k tomuto vozidlu, lze výdaje na PHM na základě znění § 24 odst. 2 písm. k) bod 1 ZDP pouze v prokázané výši.

Příklad 2

Podnikatel při pracovní cestě havaroval v dubnu 2025 se svým automobilem a autoservis mu poskytl po dobu opravy bezplatně náhradní vozidlo se spotřebou motorové nafty uvedenou v technickém průkazu 4,6/3,6/3,9 litru na 100 km. Po dobu výpůjčky do ukončení opravy jeho vozidla najel podnikatel s náhradním vozidlem podle vedené evidence jízdy celkem 1 220 km, přičemž naftu 95 nakoupil za cenu 32,40 Kč/l.

Protože podnikatel nakoupil naftu za cenu nižší, než je průměrná cena uvedená ve vyhlášce MPSV č. 475/2024 Sb., je pro něho výhodnější uplatnit pro výpočet náhrady za spotřebované PHM cenu nafty dle této vyhlášky.

Spotřeba pro kombinovaný provoz činí 3,9 l/100 km.

Výpočet náhrady za spotřebované PHM:

3,9 : 100 x 1 220 km x 34,70 Kč/l = 1 651,10 Kč.

*Pokud by podnikatel uplatnil cenu za PHM dle dokladu za nákup PHM, mohl by uplatnit náhradu za spotřebované PHM ve výši: 3,9 : 100 x 1 220 km x 32,40 Kč = 1 541,60 Kč, tedy o 109,50 Kč méně. *

Ombudsman upozorňuje na rizika tzv. superdávky

Veřejný ochránce práv vyjádřil své výhrady k tzv. superdávce (dávka státní sociální pomoci), kterou se zabývá Senát. Změny současného dávkového systému a sloučení několika dosavadních dávek do jedné jsou krok správným směrem. Podmínky pro získání složek na bydlení a dítě však ombudsman považuje za problematické, protože jsou v možném rozporu s ústavním pořádkem. Pro jejich získání je totiž nutná pracovní aktivita nejen rodičů, ale všech dospělých osob, které žijí v domácnosti. Na děti či jiné zranitelné členy rodiny tak může negativně dopadnout chování jiných osob v domácnosti, které nemohou nijak ovlivnit. Podobnou konstrukci, založenou na kolektivní odpovědnosti, už Ústavní soud v minulosti odmítl.

Pokud některý z dospělých v domácnosti – například dospělý sourozenec – nepracuje, automaticky dochází ke ztrátě nároku bonusu na dítě. Na negativní dopady nové úpravy upozorňuje také řada neziskových organizací. „Nesouhlasím se způsobem, jakým chce stát uplatňovat sankci odebrání bonusu na dítě. Nedává smysl, aby se posuzovala pracovní aktivita u všech zletilých členů domácnosti. Obávám se proto, že by daná podoba mohla narazit u Ústavního soudu. S podobnými případy jsme se setkali již v minulosti,“ uvedl ombudsman Stanislav Křeček.

Superdávka nahradí dosavadní 4 dávky:

- / Přídavek na dítě
- / Příspěvek na živobytí
- / Příspěvek na bydlení
- / Doplatek na bydlení

Superdávka v sobě bude mít 4 následující složky:

- / Bonus na dítě
- / Složka na živobytí
- / Složka na bydlení
- / Pracovní bonus

Celková výše dávek závisí na pracovní aktivitě dospělých členů domácnosti

Přídavek na dítě je v současné době dávkou určenou přímo dítěti. Pokud rodina splňuje příjmová kritéria (příjem do 3,4 násobku životního minima), dítěti vždy náleží alespoň přídavek v základní výměře. To je například 970 Kč pro dítě

ve věku 14 let. Pokud alespoň jeden z rodičů pracuje nebo má příjem z důchodu či nemocenských dávek, přídavek na dítě se navyšuje o dalších 500 Kč.

Bonus na dítě jako složka superdávky již není dávkou určenou přímo dítěti. Náleží celé domácnosti a je vyplácen osobě, která o superdávku žádala. Pokud některá z dospělých osob v domácnosti není pracovně aktivní, nenáleží bonus na dítě vůbec. V tom je nová úprava podstatně přísnější.

Ombudsman vítá, že zákon myslí také na zranitelné osoby, které kvůli věku, péči o dítě a další osoby nemohou pracovat. Těm se dávka navyší, aby pokryly náklady na bydlení. V případě seniorů je ale věková hranice 68 let příliš vysoká, proto ombudsman navrhol snížení hranice na 65 let. „Říká se, že věk je jen číslo, které nic neznamena. To ale nelze uplatnit na tento případ. Jsou totiž senioři, kteří sice dosáhli důchodového věku, ale nedostanou důchod. Typicky se jedná o případy, kdy nesplnili podmínku potřebné doby pojištění. Uvítal bych proto, kdyby došlo ke snížení věkové hranice,“ dodal ombudsman.

Další problém, na který ombudsman upozorňuje, je zafixování výše složky na živobytí u humanitární dávky. Tu dostávají lidé přicházející z válkou zasažené Ukrajiny. Podle ombudsmana by se Ukrajincům dávka měla spravedlivě valorizovat jako všem ostatním. Složka na živobytí je odvozena od částek životního minima jednotlivce. V rámci novely zákona došlo k jejímu zvýšení, ale nepočítá se s valorizací pro přichozí z Ukrajiny. „Je potřeba si uvědomit, že humanitární dávka je mnohdy jediným příjmem pro celou rodinu, která jim již nyní v mnoha případech nestačí. Pokud bude částka zafixovaná, tak dojde k prohloubení problému, protože nebude reagovat na aktuální finanční vývoj,“ doplnil ombudsman. /

Zdroj: Kancelář veřejného ochránce práv

Náhradní výživné bude možné využívat o dva roky déle

Rovnou dvě novely, které se dotknou výživného na děti, jsou v pokročilé fázi legislativního procesu. Díky novele, kterou schválili koncem března poslanci, má být možné využívat náhradní výživné od státu o dva roky déle, tedy celkově šest let. Zároveň se aktuálně v Poslanecké sněmovně před konečným třetím schvalováním nachází ještě druhá novela. Ta má přinést snazší vymáhání alimentů a zároveň možnost spojení rozvodového a opatrovnického řízení do jednoho a tím rodinám celý proces ulehčit.

„Výživné se zásadně změní vlivem novely občanského zákoníku, která se nyní nachází před schvalováním poslanci ve třetím čtení. V případě, že jeden z rodičů výživné za dítě neplatí, bude ho nově možné efektivněji vymáhat. Novela totiž zavádí vyšší úroky z prodlení a možnosti postoupit pohledávku na výživném jiné osobě,“ sděluje Kristýna Nováková, advokátka z Rödl & Partner.

Novela zároveň zavádí ještě další úpravu dotýkající se výživného. Pokud se rozvádějící se manželé dopředu domluví na výši výživného a současně na péči o nezletilé děti, jejich rozvodové a opatrovnické řízení se nově spojí do jednoho. „Pro rodiče a soudy to tak bude znamenat méně papírování a rodiny budou moci tímto procesem projít rychleji. Navíc rodiče ušetří i na nákladech soudního řízení, když nyní budou platit soudní poplatek pouze za jedno řízení,“ doplňuje advokátka.

Některé kritické hlasy upozorňují na riziko, že by pohledávky na výživném mohly být předmětem spekulací. Podle Kristýny Novákové ovšem toto riziko je spíše nízké, jelikož nebude vzhledem k výši úroků pro inkasní agentury příliš atraktivní.

„Postoupení pohledávky za úplatu může zlepšit postavení především dětí, kterým výživné není hrazeno zejména z důvodů osobních sporů, jedná se například o případy rodičů, kteří jsou sice dostatečně solventní, avšak odmítají výživné platit ze subjektivních důvodů ve vztahu k druhému rodiči,“ komentuje Nováková.

Změní se i náhradní výživné, využívat ho bude možné o dva roky déle

Z Poslanecké sněmovny zamířila ke schválení do Senátu ještě druhá novela dotýkající se alimentů. Tato novela se týká náhradního výživného, které poskytuje stát prostřednictvím Úřadu práce těm samoživitelům a samoživitelkám, jejichž partner alimenty

neplatí. „Zásadní změnou ohledně náhradního výživného je navýšení maximální doby ze čtyř až na šest let, po kterou ho lze využívat,“ shrnuje expertka.

Ještě detailněji jde o navýšení maximálního počtu 48 možných měsíčních výplat náhradního výživného na 72 případných měsíčních výplat. „Samoživitelé a samoživitelky je totiž nemusí využít nepřetržitě za sebou, jde pouze o maximální počet poskytovaných výplat. Zároveň u prodloužení náhradního pojistného nebude nutné, aby rodič o jeho přiznání žádal znovu, takže i v tomto by rodičům měla novela ulevit,“ přibližuje advokátka z Rödl & Partner.

Maximální částka náhradního výživného zůstává ve výši tří tisíc korun. Úřad práce ho vyplácí v případě, že rodič po dlužníkovi peníze vymáhá v exekuci nebo u soudu. „Ačkoliv by pro neúplné rodiny mělo být prodloužení doby náhradního výživného pozitivní zprávou, těžko tak hodnotit i její výši, která pro samoživitele a samoživitelky zůstává nedostatečná,“ hodnotí Kristýna Nováková.

S předpokládanou účinností této novely se předběžně počítá od 1. července 2025, případně o pár měsíců později. Se dříve zmíněnou novelou lze počítat rámcově podobně. /

Zdroj: Rödl & Partner

Aktuálně z ČR

Daňové inkaso od firem příští rok klesne, přispěje tomu konec windfall tax

Daňové inkaso od firem v příštím roce klesne, přispěje k tomu ukončení platnosti daně z neočekávaných zisků (windfall tax). Na letošní úroveň se v nejbližších třech letech výběr daní od firem nevrátí, vyplývá z podkladů pro jednání Výboru pro rozpočtové prognózy, které zveřejnilo Ministerstvo financí na svých internetových stránkách. U ostatních hlavních daňových titulů by inkaso naopak mělo růst.

Predikce příjmů letos očekává výběr 354,2 miliardy korun na dani z příjmu právnických osob a windfall tax, meziročně to představuje nárůst o 7,6 procenta. V roce 2026 by se ale inkaso mělo snížit na 317,6 miliardy korun. Přispěje k tomu konec platnosti windfall tax, kterou stát uvalil na energetické a petrochemické společnosti a na velké banky na roky 2023 až 2025, aby pokryl výdaje spojené s energetickou krizí. Letos státní rozpočet počítá s inkasem 33,6 miliardy korun z windfall tax.

Inkaso daně z příjmů fyzických osob naopak poroste. Letos by mělo dosáhnout 282,7 miliardy korun, v příštím roce se zvýší na 294,4 miliardy korun a do roku 2028 dosáhne 328 miliard korun. Zvyšovat se bude i výběr daně z přidané hodnoty (DPH), která je hlavním daňovým příjmem státu. Letos by se na ní mělo vybrat 618,4 miliardy korun, v příštím roce 646,5 miliardy korun a do roku 2028 inkaso vzroste na 701,5 miliardy korun.

Materiál předpokládá i růst příjmů ze spotřebních daní. Inkaso daně z minerálních olejů by mělo letos být 92,2 miliardy korun, do roku 2028 dosáhne 94,7 miliardy korun. Na spotřební dani z tabákových výrobků by se letos mělo vybrat 59,8 miliardy korun, za tři roky už inkaso dosáhne 65,6 miliardy korun.

Ministerstvo financí letos očekává také vyšší výběr povinného pojistného. Na sociálním pojištění by se mělo vybrat 804,9 miliardy korun po loňských 752,6 miliardy korun, do roku 2028 výběr vzroste na 937,7 miliardy korun. Na zdravotním pojištění by se mělo vybrat 369,1 miliardy korun, což je meziročně o 6,4 procenta víc, za tři roky se výběr zvýší na 424,8 miliardy korun. Platba za státní pojištění by měla letos dosáhnout 153,8 miliardy korun, do roku 2028 vzroste na 165,4 miliardy korun.

Národní rozvojová banka spustila program Dostupné nájemní bydlení s alokací 2,25 miliardy

Národní rozvojová banka (NRB) zveřejnila výzvu programu „Dostupné nájemní bydlení“. Program, jehož podporu společně u Evropské komise vyjednaly NRB a Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (MMR), je určený k realizaci větších projektů vedoucích k rozvoji dostupného nájemního bydlení v České republice. Alokovaná částka činí 2,25 miliardy korun. Žádosti o zvýhodněný úvěr s nízkým úrokem a prodlouženou splatností bude NRB přijímat od 15. 5. 2025. Program je financovaný z Národního plánu obnovy.

Program na podporu dostupného nájemního bydlení přinese veřejnému sektoru a soukromým investorům možnost získat zvýhodněný úvěr na výstavbu, rekonstrukci nebo pořízení bytů, které budou následně pronajímány. Nájemné u takto vzniklých bytových jednotek nesmí překročit 90 % tržního nájemného v dané lokalitě. Částka 2,25 miliardy Kč může podpořit vznik nebo rekonstrukci nejméně 800 bytových jednotek. Spodní finanční limit pro jednu žádost je stanoven na 100 milionů. Pro města a obce se bude jednat o další možnost, jak si udržet podporované profese důležité pro jejich chod, jako jsou například učitelé, hasiči, policisté nebo zdravotnický personál, či podpořit mladé rodiny a důchodce.

Národní rozvojová banka v programu nabídne zvýhodněné úvěry, které podpoří větší bytové projekty s předpokládanými náklady nad 250 milionů korun. Cílem bude výstavba, rekonstrukce nebo nákup velkých bytových projektů – počítá se se zájmem ze strany především větších investorů, krajů a metropolí. Žadatelé mohou formou podřízeného úvěru získat až 80 % z celkové částky způsobilých nákladů, přičemž alespoň 10 % musí být hrazeno z vlastních zdrojů. Úroková sazba se bude pohybovat v rozmezí 1–2 % p. a. Počítá se rovněž se zapojením soukromých finančních institucí, a to nejméně v objemu 10 % předpokládaných nákladů projektu.

V oblasti státní podpory výstavby dostupného nájemního bydlení se jedná v pořadí už o druhý program, na jehož realizaci se podílí MMR. První se stejným názvem spustilo v průběhu loňského roku prostřednictvím Státního fondu podpory investic (SFPI). „Program Dostupné nájemní bydlení je mimořádně úspěšný. Vyčlenili jsme na něj 7 miliard korun a podle posledních údajů v něm už máme žádosti hlavně samospráv za více než 8 miliard. Nejsou to ale jenom peníze, které prostřednictvím SFPI nabízíme. Rozjeli jsme i činnost regionálních center podpory investic. Ta přímo v regionech pomáhají iniciovat a následně konzultují především projekty dostupného nájemního bydlení. Jejich přidaná hodnota je v zaměření se na projekty bydlení, kdy poskytují nejen základní informace k možnostem financování, ale fundovaně poradí i s technickými problémy v rámci přípravy podkladů k žádosti o podporu. Tento krok považuji za podobně důležitý jako samotné finanční nástroje,“ prohlásil ministr pro místní rozvoj Petr Kulháněk.

Fico se postavil proti zrušení nové daně z transakcí

Slovenský premiér Robert Fico se postavil proti zrušení nové daně z finančních transakcí, kterou kromě opozice a podnikatelů kritizovali i někteří vládní politici. Fico před novináři připustil pouze úpravu některých problematických ustanovení zákona ohledně této daně, která je s plánovaným ročním výběrem kolem 700 milionů eur (17,5 miliardy korun) jedním z hlavních opatření posledního konsolidačního balíčku Ficovy vlády.

Uvedená daň se vztahuje například až na výjimky na všechny odchozí platby z bankovních účtů živnostníků a právnických osob. Její sazba je 0,4 procenta, maximálně 40 eur (1000 Kč) za jednu transakci. Za používání podnikatelské platební karty k účtu činí nová daň dvě eura (50 Kč) ročně. „V tomto okamžiku je transakční daň nezrušitelná, neboť přináší do státního rozpočtu takový objem peněz, bez kterých si neumíme představit konsolidaci veřejných financí,“ uvedl Fico. Dodal, že vláda si za touto daní stojí a je připravena pouze na opravu „technických problémů“.

Tato daň, jejíž zavedení schválil slovenský parlament loni na podzim spolu se zvýšením některých dalších daní, začala platit na začátku letošního dubna. Nespokojení živnostníci či firmy na sociálních sítích pak začali sdílet bankovní výpisy, že například po úhradě faktur dodavatelům jim banka za každou platbu zaúčtovala i novou daň. Právě banky jsou podle zákona odpovědné za výpočet a odvod daně z finančních transakcí z podnikatelských účtů. Pokud by podnikatel uskutečnil platbu související s podnikáním ze svého soukromého účtu, musel by daň přiznat a zaplatit sám. Někteří podnikatelé vybědli své klienty, aby platili v hotovosti; tu pak živnostníci a firmy mohou použít na platby svým dodavatelům, čímž se nové dani vyhnou. Odborníci zase upozornili na nejasnosti ohledně uplatňování zákona o dani z finančních transakcí v praxi. //

Novinky z české a evropské regulace finančních institucí

Projděte si další ucelený přehled novinek z české a evropské regulace finančních institucí, který se věnuje například české novele zákona o spotřebitelském úvěru nebo evropskému Nařízení o finančních referenčních hodnotách pro snížení zátěže malých a středních podniků.

Kristýna Tupá

Advokátka, Schönherr

Martin Svoboda

Koncipient, Schönherr

Karolína Hlavinková

Koncipientka, Schönherr

Šimon Pavlíč

Paralegal, Schönherr

EVROPSKÁ UNIE

Regulace napříč odvětvími

/ 24/03: Rada EU – Nařízení o finančních referenčních hodnotách pro snížení zátěže malých a středních podniků – Rada přijala nové [nařízení](#), jehož cílem je snížit regulační zátěž společností v EU, zejména malých a středních podniků, zjednodušením požadavků na podávání zpráv a upřesněním rozsahu pravidel pro referenční hodnoty. Pro příslušné osoby, subjekty a podniky to znamená, že správci nevýznamných referenčních hodnot v EU budou z působnosti nařízení vyňati, takže do jeho působnosti budou spadat pouze kritické a významné referenční hodnoty. Administrátoři mimo oblast působnosti nařízení se mohou za určitých podmínek dobrovolně rozhodnout pro vstup do jeho působnosti. ESMA bude mít rozšířené dohledové pra-

vomoci, čímž bude zajištěn přísnější dohled nad referenčními hodnotami EU pro přechod na změnu klimatu a referenčními hodnotami sladěnými s Pařížskou dohodou, aby se zabránilo zavádějícím tvrzením o ESG. Kromě toho se na spotové devizové referenční hodnoty bude vztahovat zvláštní režim výjimek. Tyto změny jsou součástí širšího úsilí EU o zjednodušení finančního výkaznictví, snížení administrativní zátěže o 25 % a zachování účinnosti regulace, aniž by byly ohroženy klíčové politické cíle. Nařízení se má začít uplatňovat od 1. ledna 2026, což od podniků vyžaduje, aby odpovídajícím způsobem upravily své procesy dodržování předpisů a vykazování.

/ 24/03: EBA – Aktualizovaná metodika pro rovnocennost regulace a dohledu v zemích mimo EU – EBA aktualizovala svou metodiku hodnocení regulačních a dohledových rámců zemí mimo EU a zavedla změny, které mají dopad na příslušné finanční instituce a orgány. Pro povinné osoby, zejména finanční subjekty působící v různých jurisdikcích a regulační orgány usilující o uznání rovnocennosti, je nová metodika v souladu s revidovaným nařízením o kapitálových požadavcích ([CRR](#)) a směrnici o kapitálových požadavcích ([CRD](#)). Proces hodnocení je i nadále strukturován na základě dvoustupňového dotazníku, přičemž [druhý](#) krok je nyní pro lepší použitelnost zjednodušen. Celý proces byl navíc digitalizován, což umožňuje jurisdikcím mimo EU předkládat odpovědi prostřednictvím zabezpečené online platformy.

/ 17/03: EBA – Aktualizované implementační technické standardy o společném rozhodovacím procesu pro schvalování interních modelů – EBA aktualizovala své implementační technické standardy ([ITS](#)) týkající se společného rozhodovacího procesu pro schvalování interních modelů podle nařízení o kapitálových požadavcích ([CRR](#)) a zavedla klíčové změny, které mají dopad na příslušné finanční instituce. Pro povinné osoby, zejména banky a finanční subjekty, které používají interní modely pro regulační účely, revidované standardy

znamenají, že používání interních modelů pro operační riziko bylo zrušeno, čímž byla vyloučena možnost použití pokročilého přístupu k měření, tzv. *Advanced Measurement Approach* (AMA). Kromě toho změny odrážejí změny v rámci dohledu a aktualizují odkazy na [implementační technické standardy \(ITS\)](#) a [regulační technické standardy \(RTS\) týkající se kolegií dohledu](#).

Kapitálové trhy

/ 27/03: ESMA – Doporučení pro dohled nad STS sekuritizacemi – ESMA zveřejnila [zprávu o vzájemném hodnocení](#) dohledu nad jednoduchými, transparentními a standardizovanými (STS) sekuritizacemi, která obsahuje doporučení pro příslušné vnitrostátní orgány (*National Competent Authorities*), aby zlepšily své rámce dohledu. Pro příslušné osoby, včetně původců, sponzorů a sekuritizačních jednotek pro speciální účel, to znamená zvýšenou kontrolu a strukturovanější přístup dohledu k zajištění souladu s požadavky STS. ESMA doporučuje příslušným vnitrostátním orgánům, aby přijaly dohled založený na transakcích i subjektech, posílily rámce pro hodnocení rizik a vyčlenily dostatečné zdroje pro účinný dohled nad transakcemi STS. Vzhledem k tomu, že regulační rámec prochází dalším přezkumem, musí být příslušné subjekty i nadále připraveny na vyvíjející se očekávání dohledu a případné úpravy povinností v oblasti dodržování předpisů.

/ 14/03: ESMA – Postup při selhání vypořádání s ohledem na sankční mechanismus CSDR – ESMA vydala [prohlášení](#), v němž objasňuje, jak se bude postupovat v případě selhání vypořádání v rámci sankčního mechanismu CSDR, a to v návaznosti na závažný incident, který postihl služby TARGET v únoru 2025. Pro příslušné osoby, zejména centrální depozitáře cenných papírů (CDCP) a účastníky trhu, to znamená, že vnitrostátní příslušné orgány neočekávají, že CDCP uplatní peněžní sankce za neúspěšné vypořádání ve dnech 27. a 28. února 2025, protože tato selhání byla způsobena selháním infrastruktury mimo kontrolu účastníků. To je v souladu se stávajícími pokyny CSDR, které uvádějí, že sankce by neměly být uplatňovány, pokud k narušení vypořádání dojde v důsledku vnějších faktorů, které nesouvisí se zúčastněnými stranami. Toto objasnění poskytuje účastníkům trhu jistotu a posiluje zásadu, že sankce by měly být ukládány pouze v případech, kdy selhání vypořádání lze přičíst zúčastněným stranám.

ČESKÁ REPUBLIKA

Banky

/ 15/03: Vláda České republiky – Novela zákona o spotřebitelském úvěru – Vláda v současné době připravuje [novelu](#) zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, která transponuje [směrnici \(EU\) 2023/2225](#) a zavádí významné změny pro

povinné osoby, jako jsou poskytovatelé a zprostředkovatelé úvěrů. Posiluje požadavky na oprávnění a zavádí přísnější pravidla pro interakce se spotřebiteli, aby byla zajištěna transparentnost a spravedlivé zacházení. Povinné osoby musí provádět důkladnější posouzení úvěruschopnosti, aby se zabránilo nezodpovědnému poskytování úvěrů. Rozšiřují se informační povinnosti, které vyžadují jasnější a komplexnější poskytování informací před smluvním vztahem i v jeho průběhu, aby se podpořilo informované rozhodování spotřebitelů. Zpřísnuje se regulace úvěrových produktů a posilují se práva spotřebitelů, včetně silnějších práv na odstoupení od smlouvy. Kromě toho novela zavádí přísnější cenové limity pro úvěry a zavádí přísnější pravidla pro vymáhání pohledávek s cílem zabránit zneužívajícím praktikám při vymáhání. Vzhledem k tomu, že směrnice musí být transponována a zákon musí nabýt účinnosti 20. listopadu 2026, musí povinné osoby přizpůsobit své procesy a rámce pro dodržování předpisů tak, aby byly v souladu s novými regulačními požadavky.

/ 07/03: Vláda České republiky – Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v oblasti finančního trhu v souvislosti s úpravou činnosti poboček zahraničních bank z jiných než členských států, úpravou některých přestupků a v souvislosti s posílením pravomocí orgánu dohledu a jeho nezávislosti – Vláda schválila a zaslala parlamentu [návrh zákona](#), kterým se mění některé zákony v oblasti finančního trhu v souvislosti s úpravou činnosti poboček zahraničních bank z jiných než členských států, úpravou některých přestupků a v souvislosti s posílením pravomocí orgánu dohledu a jeho nezávislosti, který přináší významné změny pro povinné osoby, zejména v oblasti regulace poboček zahraničních bank z nečlenských států, pravomocí dohledu a správního trestání. Návrh zákona transponuje [CRD VI](#) a sladuje se s [CRR III](#), čímž dále implementuje Basel III s cílem posílit odolnost evropského bankovního sektoru. Pro povinné osoby to znamená přísnější regulační požadavky, zejména pokud jde o přístup poboček ze třetích zemí na trh, zvýšený dohled nad převody aktiv, akvizicemi, fúzemi a řízením kapitálu, jakož i zavedení nových kapitálových požadavků, včetně minimálních výstupních prahů. Kromě toho jsou zpřísněny povinnosti související s ESG riziky spolu s přísnějšími pravidly správy a řízení společností, včetně přísnějšího hodnocení vedení a držitelů klíčových funkcí. Rozšíření dohledových pravomocí a zpřísnění správních sankcí bude vyžadovat, aby povinné osoby přehodnotily své strategie dodržování předpisů a přizpůsobily je posílenému regulačnímu rámci. **/**

ČESKÁ ADVOKÁTNÍ
KOMORA

Do nezávislosti advokacie nebo do principu důvěrnosti se dá zasáhnout **třeba** **i v rámci daňových předpisů**

Advokacie v Česku zatím revoluci nepotřebuje, říká v rozhovoru pro týdeník Euro Monika Novotná, expertka na daňové právo, která aktuálně zastává pozici místopředsedkyně České advokátní komory.

Úniky informací z policejních spisů, mediálně propírané zpro-
nevěry advokátních úschov, emoce kolem krácení advokátních
odměn na soudech nebo přetahovaná kolem valorizace advo-
kátního tarifu. Jen za poslední rok musela řešit Česká advokátní
komora řadu citlivých témat, která hýbala s veřejným míněním.

Ani další výzvy, před kterými česká advokacie stojí, nejsou zane-
dbatelné. Třeba snahy o rostoucí regulaci advokátů, zejména v ob-
lasti boje proti praní špinavých peněz, nárůst kyberzločinu a zneu-

žití advokátních údajů nebo nástup umělé inteligence, která může
zahýbat se samotnou podstatou poskytování právních služeb.

Agendu, která připomíná spíše krizové řízení, řeší jedenáctičlen-
ná skupina advokátek a advokátů zapojených v představenstvu
komory. Mezi nimi pak posledních osm let figuruje Monika No-
votná, která nedávno avizovala: Českou advokacii chci vést jako
předsedkyně. Zahájila tak „komorovou volební kampaň“, která
vyvrcholí letos v říjnu. ▶▶

Moniko, jakou reputaci mají podle vás dnes u veřejnosti advokáti?

To je takové smíšené. Věřím, že drtivá většina advokátů je spolehlivým a odpovědným partnerem i rádcem svých klientů a jsou základem etickou silou advokacie. Je tu i skupinka, která je veřejně známá pro svou advokátní činnost, kterou veřejnost vnímá jako prospěšnou pro spravedlnost. Třeba se aktivně věnují zastupování zvláště zranitelných obětí a upozorňují na legislativní nedostatky, které jejich účinnou ochranu komplikují.

Jsou tu ale i tací, kteří advokacii dobré jméno nedělají...

Ano, je i pár těch, kteří jsou politicky angažovaní a jejich politický názor, diplomaticky řečeno, nesouzní s tím, co i já vnímám jako jakýsi etický základ. Tam jsme potom na sociálních sítích vyzýváni k vyloučení takových jedinců z advokacie, což dost dobře není možné.

Není úkolem České advokátní komory reputaci v takových případech zlepšovat?

Nepochybně ano. Dobrá pověst se buduje léta, pak stačí pár tweetů nebo ojedinělá mediální kauza s negativním dopadem na všechny poctivé advokáty. Advokáti přitom potřebují, aby je veřejnost vnímala jako partnera, který je vždy na straně klienta a bez něhož by spravedlnost nemohla existovat. Je proto důležité informovat veřejnost o všem pozitivním, co se v advokacii děje.

Vy sama jste v představenstvu komory posledních osm let. Jak moc se za tu dobu proměnilo to, jaká témata musí představenstvo řešit?

Jedno téma se prolínalo takřka celým osmiletým obdobím, a to byl advokátní tarif. Jsem moc ráda, že se nám podařilo dotáhnout novelu o advokátním tarifu do úspěšného závěru, byť ne všechny požadavky Komory byly nakonec respektovány v plné míře. Rovněž ochrana základních principů advokacie, o kterých jsem už mluvila, je samozřejmým obsahem činnosti představenstva v rámci legislativního procesu, protože do nezávislosti advokacie nebo do principu důvěrnosti se dá zasáhnout třeba i v rámci daňových předpisů. Zásadně novým tématem je digitalizace a využití umělé inteligence. Myslím, že se našemu představenstvu podařilo digitalizovat některé advokátní agendy a spustit portál ČAK, ale dalšímu rozvoji digitalizace se bude muset věnovat i nové představenstvo. Minulý sněm navíc uložil představenstvu usilovat o zakotvení principu Attorney-client privilege a o možnost on-line sněmu, což byla zcela nová témata a je skvělé, že se nám podařilo prosadit tyto novinky jak do novely zákona o advokacii, tak i do praxe – testování on-line voleb na sněmu proběhlo bez větších problémů a sněm 3. října bude již v hybridní formě, tedy s možností účasti jak osobně, tak on-line.

Advokacie je velmi pestrá, pokud jde o typologii klientů. Od nejsilnějších korporací a nejbohatších lidí u nás až po ty nejzranitelnější, kteří si finančně právní pomoc nemohou dovolit. Potřebuje k něčemu tak široká škála klientů vlastně komoru? Nebo jsou skupiny, které „ochranu“ komory potřebují víc?

Komora není zástupcem klientů, ale zástupcem advokátů. A proto musí stejnou pozornost věnovat problémům jak těch, kteří zastupují byznysovou klientelu, tak těch, kteří se věnují zvláště zranitelným skupinám. U těch prvních jde např. o povinnosti AML, o nastavení spolupráce s FAÚ tak, aby byla eliminována rizika omezení nezávislosti nebo principu důvěrnosti. U těch druhých jde např. o problémy s jejich odměňováním. Část práce odvedlo dosavadní představenstvo při projednávání advokátního tarifu. Jeho valorizaci přitom potřebovali nejen ti advokáti, kteří jsou hrazeni ex lege státem, ale i ti advokáti, kteří se věnují litigaci pro komerční klientelu. Na advokátní tarif je totiž navázána i částka, kterou procesně úspěšný klient obdrží jako náhradu nákladů svého právního zastoupení, a jistě není správné, když se tato částka diametrálně liší od té, kterou svému advokátovi skutečně zaplatil.

Takže nikoho z advokátů nenecháváte pomyslně na vedlejší koleji...

Právě nasazení, které představenstvo věnovalo advokátnímu tarifu, ukazuje, že se Komora zcela správně věnovala všem skupinám advokátů. Tarifem však problémy nekončí. Jde o to, že některé soudy zejména u zmocněnců zvláště zranitelných obětí zmocněncům krátí jejich odměny vypočtené podle advokátního tarifu s tím, že některé úkony tzv. škrtají, protože je vyhodnotí jako neúčelné. A může to být třeba i účast zmocněnce na výsledku jeho klienta v přípravném řízení. V tomto směru situace zatím uspokojivá není a bude ji muset řešit i příští představenstvo. To byl ostatně i jeden z důvodů, proč vznikla podsektce pro právní pomoc poškozeným, jejímiž členy jsou advokátky a advokáti, kteří se této problematice aktivně věnují. Jsem ráda, že jsem vytvoření této podsektce navrhla a že ji mohu vést.

Jak jsem zmínil, jste v představenstvu komory posledních osm let. Z toho šestým rokem jako místopředsedkyně. Jakou roli v představenstvu máte?

Ze své pozice předsedkyně hospodářského a rozpočtového výboru mám na starosti ekonomiku Komory. Současně vedu sekci pro veřejné právo a zajišťuji legislativní spolupráci při připomínkování návrhů zákonů v oblasti veřejného práva. //

Kompletní rozhovor s Monikou Novotnou si můžete přečíst [zde](#).

moje.kdpcr.cz